

Urząd Statystyczny w Szczecinie

Statistical Office in Szczecin

**RAPORT O SYTUACJI
SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTWA
ZACHODNIOPOMORSKIEGO W 2016 R.**

**REPORT ON THE SOCIO-ECONOMIC
SITUATION
OF ZACHODNIOPOMORSKIE
VOIVODSHIP IN 2016**

Maj 2017 May

WYDAWCA   *EDITOR*

Urząd Statystyczny w Szczecinie   *Statistical Office in Szczecin*
ul. Jana Matejki 22, 70-530 Szczecin
tel. 91 459 77 00, faks 91 434 05 95, e-mail: SekretariatUSszc@stat.gov.pl
<http://szczecin.stat.gov.pl>

ZESPÓŁ REDAKCYJNY   *EDITORIAL BOARD*

PRZEWODNICZĄCY   *PRESIDENT*

Magdalena Wegner

CZŁONKOWIE   *MEMBERS*

Anna Bilska, Agnieszka Brzezińska, Magdalena Kamińska, Aniela Litke,
Magdalena Mojsiewicz, Janina Ofiarska, Magdalena Orczykowska,
Małgorzata Radlińska, Mirosława Szewczyk,

SEKRETARZ   *SECRETARY*

Ewa Kacperczyk

OPRACOWANIE PUBLIKACJI   *PUBLICATION PREPARATION*

Jolanta Janik, Krzysztof Juszcak, Marzena Kamińska,
Mariola Kaszubowska, Iwona Majewska, Bartosz Sidwa

SKŁAD KOMPUTEROWY I GRAFIKA   *TYPE SETTING AND GRAPHIC*

Zachodniopomorski Ośrodek Badań Regionalnych

PROJEKT OKŁADKI   *COVER DESIGN*

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 2084-705X

Publikacja dostępna w Internecie   *Publication available at website*
<http://szczecin.stat.gov.pl>

Przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego prosimy o podanie źródła.
When publishing SO data please indicate source.

PRZEDMOWA

Urząd Statystyczny w Szczecinie przekazuje Państwu szóstą edycję publikacji *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.*, przygotowanej przez zespół pracowników Zachodniopomorskiego Ośrodka Badań Regionalnych.

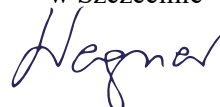
Opracowanie prezentuje zjawiska ważne dla rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, między innymi z zakresu demografii, rynku pracy, rolnictwa, przemysłu, wyników finansowych i nakładów inwestycyjnych oraz gospodarki morskiej. Wybrane informacje przedstawione są na tle kraju, w odniesieniu do innych województw, a także w ujęciu retrospektywnym.

Publikacja oprócz tablic statystycznych i opisu analitycznego zawiera także graficzną formę prezentacji danych, co obrazuje ich zmienność przestrzenną i czasową.

Podstawowym celem, jaki przyświecał autorom niniejszego opracowania było dostarczenie rzetelnej i obiektywnej informacji statystycznej. Wyrażamy nadzieję, że *Raport* będzie cennym źródłem wiedzy o naszym województwie oraz pozwoli na sprawną ocenę jego sytuacji społecznej i gospodarczej.

Zapraszamy również do kontaktów z Zachodniopomorskim Ośrodkiem Badań Regionalnych, do którego zadań należy zapewnienie wszystkim zainteresowanym dostępu do danych statystycznych charakteryzujących obszar naszego województwa.

p.o. Dyrektora
Urzędu Statystycznego
w Szczecinie

mgr Magdalena Wegner

Szczecin, maj 2017 r.

PREFACE

The Statistical Office in Szczecin presents the sixth edition of “*Report on the socio-economic situation of Zachodniopomorskie Voivodship in 2016*” prepared by the West Pomeranian Centre for Regional Surveys staff.

The report presents important phenomena relevant to the socio-economic development of the region in such areas as: demography, labour market, agriculture, industry, financial results, investment outlays and maritime economy. Selected data are presented against the background of the country and other voivodships also in retrospective view.

The publication contains statistical tables, analytic description and graphic form of data presentation that illustrates data variability over space and time.

The main purpose of the authors was to provide reliable and objective statistical information. We hope, that the *Report* will constitute a valuable source of information about our voivodship and will allow to assess the socio-economic situation.

We would also like to encourage you to contact the West Pomeranian Centre for Regional Surveys which is responsible for disseminating statistical data characterising our voivodship.

Acting Director
of the Statistical Office
in Szczecin

Magdalena Wegner, MSc

Szczecin, May 2017

SPIS TREŚCI

		Strona <i>Page</i>
Przedmowa	<i>Foreword</i>	3
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	11
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	17
PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA	<i>DIVISION AND AREA OF VOIVODSHIP</i>	23
WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY</i>	24
WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW	<i>VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF OTHER VOIVODSHIPS</i>	25
LUDNOŚĆ	<i>POPULATION</i>	28
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	34
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	48
ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE	<i>SOCIAL BENEFITS</i>	51
CENY	<i>PRICES</i>	55
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	60
PRZEMYSŁ	<i>INDUSTRY</i>	70
BUDOWNICTWO	<i>CONSTRUCTION</i>	75
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>HOUSING CONSTRUCTION</i>	78
RYNEK WEWNĘTRZNY	<i>INTERNAL MARKET</i>	83
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW NIEFINANSOWYCH	<i>FINANCIAL RESULTS OF NON-FINANCIAL ENTERPRISES</i>	86
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	89
GOSPODARKA MORSKA	<i>MARITIME ECONOMY</i>	92

SPIS TABLIC

		Nr <i>No.</i>	Strona <i>Page</i>
Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.	<i>Selected data for voivodship and Poland in 2016</i>	1	24
Ludność na podstawie bilansów	<i>Population based on balances</i>	2	28
Ludność według województw	<i>Population by voivodships</i>	3	29
Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII	<i>Vital statistics and net migration per 1000 population in the period I-XII</i>	4	31
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average paid employment in the enterprise sector</i>	5	34
Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim	<i>Average monthly paid employment in the enterprise sector in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	6	35
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate</i>	7	36
Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim	<i>Registered unemployed persons and unemployment rate in Zachodniopomorskie Voivodship</i>	8	40

CONTENTS

LIST OF TABLES

		Nr No.	Strona Page
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale	<i>Economic activity of population aged 15 and more in the 4th quarter .....</i>	9	43
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	10	48
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	11	49
Świadczenia społeczne	<i>Social benefits .....</i>	12	51
Świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim	<i>Social benefits in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	13	52
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services .....</i>	14	55
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim	<i>Price indices of consumer goods and services in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	15	57
Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu	<i>Average retail prices of selected consumer goods and services in December .....</i>	16	58
Wybrane dane dotyczące rolnictwa	<i>Selected data on agriculture .....</i>	17	62
Przemysł	<i>Industry .....</i>	18	70
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim	<i>Indices of sold production of industry in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	19	72
Budownictwo	<i>Construction .....</i>	20	75
Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie zachodniopomorskim	<i>Indices of construction and assembly production in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	21	76
Budownictwo mieszkaniowe	<i>Housing construction .....</i>	22	78
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim	<i>Dwellings completed in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	23	80
Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie zachodniopomorskim	<i>Dwellings for which permits have been issued in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	24	82
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	25	83
Dynamika sprzedaży detalicznej w województwie zachodniopomorskim	<i>Indices of retail sale in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	26	84
Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych	<i>Selected economic and financial indicators in the surveyed non-financial enterprises ..</i>	27	88
Nakłady inwestycyjne	<i>Investment outlays .....</i>	28	90
Morska flota transportowa w województwie zachodniopomorskim	<i>Maritime cargo-carrying fleet in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	29	92
Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.	<i>Maritime transport by type and range of shipping in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016 .....</i>	30	94
Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunkowych	<i>Cargo traffic in seaports by group of cargo ..</i>	31	96

		Nr No.	Strona Page
Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według relacji, portów i grup ładunkowych w 2016 r.	<i>Cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by direction, seaport and group of cargo in 2016</i>	32	98
Statki transportowe wchodzące do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.	<i>Cargo-carrying ship arrivals at seaports of Zachodniopomorskie Voivodship in 2016</i>	33	100
Flota rybacka województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.	<i>Fishing fleet in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016</i>	34	102
Przewozy pasażerów statkami pasażerskimi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.	<i>Coastal passenger transport in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016</i> .	35	103
Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.	<i>International maritime traffic of containers in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016</i>	36	103
Obroty ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.	<i>Transit traffic by type of transit, group of cargo and seaport in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016</i>	37	103
Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży w 2016 r.	<i>Passenger movements in selected seaports of Zachodniopomorskie Voivodship by place of departure or destination in 2016</i>	38	104

SPIS WYKRESÓW

LIST OF GRAPHS

		Nr No.	Strona Page
Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.	<i>Natural increase per 1000 population in 2016</i>	1	25
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in 2016</i>	2	25
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL w 2016 r.	<i>Employment rate by LFS in 2016</i>	3	25
Stopa bezrobocia według BAEL w 2016 r.	<i>Unemployment rate by LFS in 2016</i>	4	26
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in 2016</i>	5	26
Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.	<i>Decrease of prices of consumer goods and services in 2016</i>	6	26
Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.	<i>Value of agricultural products procurement per 1 ha agricultural land in 2016</i>	7	26
Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.	<i>Dwellings completed in 2016</i>	8	27
Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r. ...	<i>Net turnover profitability rate in non-financial enterprises in 2016</i>	9	27
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON w 2016 r.	<i>Entities of the national economy in the REGON register in 2016</i>	10	27
Przyrost naturalny na 1000 ludności	<i>Vital statistics per 1000 population</i>	11	30
Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Vital statistics per 1000 population in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2016</i>	12	31

		Nr No.	Strona Page
Saldo migracji wewnętrznych na pobyt stały na 1000 ludności	<i>Internal net migration for permanent residence per 1000 population .....</i>	13	32
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	14	33
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average paid employment in the enterprise sector .....</i>	15	34
Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007	<i>Structure of average paid employment by PKD 2007 sections .....</i>	16	35
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku	<i>Structure of registered unemployed persons by age .....</i>	17	38
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia	<i>Structure of registered unemployed persons by educational level .....</i>	18	38
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy	<i>Structure of registered unemployed persons by duration of unemployment .....</i>	19	39
Stopa bezrobocia rejestrowanego	<i>Registered unemployment rate .....</i>	20	41
Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Registered unemployment rate in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	21	41
Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale	<i>Structure of population aged 15 and more by employment status in the 4th quarter .....</i>	22	43
Współczynnik aktywności zawodowej	<i>Activity rate .....</i>	23	44
Struktura pracujących według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale	<i>Structure of employed persons by age in Zachodniopomorskie Voivodship in the 4th quarter .....</i>	24	45
Wskaźnik zatrudnienia	<i>Employment rate .....</i>	25	45
Struktura bezrobotnych według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale	<i>Structure of unemployed persons by age in Zachodniopomorskie Voivodship in the 4th quarter .....</i>	26	46
Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2016 r.	<i>Structure of unemployed persons by duration of job search in the 4th quarter 2016 .....</i>	27	46
Stopa bezrobocia	<i>Unemployment rate .....</i>	28	47
Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących	<i>Number of unemployed persons per 1000 employed persons .....</i>	29	47
Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw	<i>Indices of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector .....</i>	30	48
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2016 r.	<i>Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in selected sections in 2016 .....</i>	31	49
Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów	<i>Indices of average monthly number of retirees and pensioners .....</i>	32	53
Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto	<i>Indices of average monthly gross retirement pay and pension .....</i>	33	54
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych	<i>Price indices of consumer goods and services</i>	34	56

		Nr No.	Strona Page
Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.	<i>Annual changes in prices of selected consumer goods and services in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016 ..</i>	35	58
Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych	<i>Cattle density per 100 ha agricultural land ...</i>	36	64
Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych	<i>Pigs density per 100 ha agricultural land .....</i>	37	64
Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)	<i>Indices of procurement of basic consumer and fodder cereals (including mixed cereals, excluding sowing seed) .....</i>	38	65
Zmiana wielkości skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)	<i>Change in procurement of total animals for slaughter (in terms of meat, including fats) .....</i>	39	66
Dynamika skupu mleka krowiego	<i>Indices of procurement of cows' milk .....</i>	40	66
Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach	<i>Procurement and market place prices of agricultural products .....</i>	41	67
Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia .	<i>Procurement price of pigs for slaughter to marketplace price of rye and barley .....</i>	42	68
Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu ...	<i>Indices of sold production of industry .....</i>	43	71
Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of sold production of industry by PKD 2007 sections in 2016 .....</i>	44	71
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle	<i>Indices of average paid employment in industry .....</i>	45	73
Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.	<i>Structure of average paid employment in industry by PKD 2007 sections in 2016 .</i>	46	74
Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa	<i>Indices of sold production of construction .....</i>	47	76
Dynamika produkcji budowlano-montażowej	<i>Indices of construction and assembly production .....</i>	48	76
Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007	<i>Structure of construction and assembly production by PKD 2007 divisions .....</i>	49	77
Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie	<i>Indices of average paid employment in construction .....</i>	50	77
Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania	<i>Indices of dwellings completed .....</i>	51	79
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	<i>Dwellings completed per 1000 population .....</i>	52	79
Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa ...	<i>Structure of number of dwellings completed by form of construction .....</i>	53	79
Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.	<i>Dwellings completed in Zachodniopomorskie Voivodship by subregions and powiats in 2016 .....</i>	54	80
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania	<i>Average usable floor space per dwelling completed .....</i>	55	81
Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań	<i>Indices of number of permits issued for dwellings .....</i>	56	81
Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto	<i>Indices of number of dwellings started .....</i>	57	82
Dynamika sprzedaży detalicznej	<i>Indices of retail sale .....</i>	58	84
Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów	<i>Share of companies showing net profit in the total number of surveyed entities .....</i>	59	86

		Nr <i>No.</i>	Strona <i>Page</i>
Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności	<i>Share of revenues of companies showing net profit in the revenues from total activity .....</i>	60	86
Wskaźnik poziomu kosztów	<i>Cost level indicator .....</i>	61	87
Wskaźnik rentowności obrotu netto	<i>Net turnover profitability rate .....</i>	62	87
Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem .	<i>Indices of total investment outlays .....</i>	63	89
Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe	<i>Structure of investments outlays for fixed assets .....</i>	64	91
Morska flota transportowa według nośności (DWT) w 2016 r.	<i>Cargo-carrying sea fleet by deadweight in 2016 .....</i>	65	93
Morska flota transportowa według wieku statków w 2016 r.	<i>Maritime cargo-carrying fleet by age in 2016</i>	66	93
Struktura przewozów morską flotą transportową według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim	<i>Structure of maritime transport by cargo group in Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	67	94
Struktura obrotów ładunkowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego	<i>Structure of cargo traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship .....</i>	68	97
Obroty ładunkowe według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.	<i>Cargo traffic by cargo group in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016 .....</i>	69	97
Struktura obrotów ładunków tranzytowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego na tle obrotów w polskich portach	<i>Structure of transit traffic in seaports of Zachodniopomorskie Voivodship against the background of traffic in seaports of Poland .....</i>	70	99
Struktura ruchu pasażerów w portach morskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.	<i>Structure of passenger traffic in Zachodniopomorskie Voivodship in 2016 .</i>	71	100
ANEKS	APPENDIX	Nr <i>No.</i>	Strona <i>Page</i>
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM	<i>SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP ..</i>	I	106
WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY	<i>SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS .....</i>	II	110

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**. W opisie województwa informacje o liczbie podregionów, powiatów, miast na prawach powiatu, miastach ogółem oraz gminach podano według stanu w dniu 31 XII 2016 r.

2. Od 2009 r. dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

W niniejszym „Raportcie o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.” publikuje się bieżące dane według PKD 2007 oraz dane przeliczone według tej klasyfikacji za okresy poprzednie.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale według sekcji PKD 2007 oraz w podziale terytorialnym opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

7. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową), na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

8. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**. In description of voivodship information regarding number of subregions, powiats, cities with powiat status, towns and gminas is given as the date of 31 December 2016.*

2. *Since 2009 onwards the data have been presented in accordance with the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24 December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.*

In the publication “Report on the socio-economic situation of Zachodniopomorskie Voivodship in 2016”, the current data are published according to the NACE Rev. 2. Data for previous periods are also converted according to this classification.

3. *The item “**Industry**” was introduced, as an additional grouping including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.*

4. *Data according to NACE Rev. 2 sections as well as to territorial division are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled according to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

7. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service), on their own-account in order to earn a profit.*

8. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** cover the economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

- 2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;
- 3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem podmiotów, których podstawowym rodzajem działalności jest działalność zaklasyfikowana według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

10. Informacje odnoszące się do **sektora przedsiębiorstw** prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) Nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

- 2) ***sold production of industry and construction*** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;
- 3) ***financial results of non-financial enterprises as well as investment outlays and newly started investments*** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of entities in which the principal activity is classified as “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities” according to the NACE Rev. 2), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.

10. Information relating to the **enterprise sector** is presented based on the definition of “enterprise” – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 March 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the above-mentioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations and it may be a sole legal unit or a group of legal units. Enterprise sector includes those entities which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. Od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane za 2010 r. z zakresu: użytkowania gruntów, jak również powierzchni zasiewów, plonów ziemiopłodów oraz pogłowia zwierząt gospodarskich zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Raportu.

12. Jako **ceny stałe** przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego, np. dla 2012 r. – z lat 2011 i 2012;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
  - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) w latach 2006-2010,
  - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

13. **Liczby względne (wskaźniki, odsetki)** obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

14. Do **przeliczeń na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.)** danych według stanu w końcu roku przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku – według stanu w dniu 30 VI.

15. Niektóre dane mają charakter tymczasowy i mogą ulec zmianie w następnych wydaniach publikacji.

16. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

17. W publikacji zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach i wykresach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje <i>sections</i>	
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją

11. *As of 2010 agricultural surveys do not include owners of agricultural land not conducting agricultural activity or owners of agricultural holdings of less than 1 ha conducting small-scale agricultural activity (below specified thresholds); for this reason, data for 2010 on land use, net sown area, crops and livestock have been corrected compared to the previous editions of the Report.*

12. **Constant prices** were adopted as follows:

- 1) *agricultural output – average national current prices for the year preceding the surveyed year (for market sales – prices received by farmers at market places, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruit, for which the average prices from two consecutive years, i.e. from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year, e.g. for 2012 – the prices from 2011 and 2012, are assumed;*
- 2) *sold production of industry:*
  - *2005 constant prices (2005 average current prices) in 2006-2010,*
  - *2010 constant prices (2010 average current prices) since 2011.*

13. **Relative numbers (indices, percentages)** are calculated, as a rule, on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

14. When computing, **per capita data (1000 population etc.)** as of the end of the year, the population as of 31 December was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year – as of 30 June.

15. Some data are provisional and may be changed in subsequent editions of the publication.

16. Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.

17. The names of some classification levels of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables and graphs with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót <i>abbreviation</i>	pełna nazwa <i>full name</i>
sekcje (dok.) <i>sections (cont.)</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
działy <i>divisions</i>	
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli
Gospodarka odpadami; odzysk surowców	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
Budowa budynków	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

18. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

18. Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.

ZNAKI UMOWNE SYMBOLS

- Kreska (-) — oznacza, że zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero (0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5.
magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit.
- (0,0) — zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.
- Kropka (.) — oznacza zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x — wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ — oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do publikacji, ust. 17 na str. 13.
categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the publication, item 17 on page 13.
- Znak * — oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
data revised.
- Znak # — oznacza, że dane nie mogą być publikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.
- „W tym“ — oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
„Of which“ — *indicates that not all elements of the sum are given.*

WAŻNIEJSZE SKRÓTY ABBREVIATIONS

zł — złoty <i>zloty</i>	m ³ — metr sześcienny <i>cubic metre</i>
tys. — tysiąc <i>thousand</i>	dt — decytona <i>deciton</i>
mln — milion <i>million</i>	szt — sztuka <i>piece</i>
t — tona <i>tonne</i>	pkt — punkt <i>point</i>
l — litr <i>litre</i>	dam ³ — dekametr sześcienny <i>cubic dekametre</i>
m — metr <i>metre</i>	PKD — Polska Klasyfikacja Działalności <i>NACE Classification</i>
mb — metr bieżący <i>current metre</i>	PKWiU — Polska Klasyfikacja Wyrobów i Usług <i>PRODCOM</i>
m ² — metr kwadratowy <i>square metre</i>	

PODSTAWOWE TENDENCJE

Sytuację społeczno-gospodarczą województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. charakteryzowały następujące zjawiska:

- liczba **ludności**, podobnie jak struktura ludności według płci, w ostatnich latach nie ulegała większym zmianom. Wzrosła liczba urodzeń przy jednoczesnym spadku liczby zgonów. Współczynnik przyrostu naturalnego w 2016 r. zwiększył się (szósty rok z rzędu przybrał on wartość ujemną). W 2016 r. zmniejszyła się liczba zawartych związków małżeńskich. Województwo zachodniopomorskie pod względem gęstości zaludnienia zajmowało 13. lokatę w kraju;
- wzrost (podobnie jak w 2015 r.) **przeciętnego miesięcznego zatrudnienia** w sektorze przedsiębiorstw, przy czym skala tego wzrostu była mniejsza niż w Polsce. Najbardziej zwiększyło się przeciętne zatrudnienie w sekcji *transport i gospodarka magazynowa*, natomiast największy spadek zaobserwowano w *budownictwie*;
- liczba **zarejestrowanych bezrobotnych** oraz **stopa bezrobocia rejestrowanego** według stanu w końcu 2016 r. była niższa niż w analogicznym okresie 2015 r. (przy czym w kraju zaobserwowano wolniejszy spadek liczby bezrobotnych, a stopa bezrobocia zmniejszyła się w mniejszym stopniu niż w województwie). Podobnie jak w latach ubiegłych w strukturze bezrobotnych zarejestrowanych według wieku dominowały osoby między 25 a 34 rokiem życia. W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy;
- wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. wskazują na zmianę sytuacji na rynku pracy. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. nastąpił znaczny wzrost liczby osób biernych zawodowo (zarówno wśród mężczyzn jak i u kobiet) przy jednoczesnym wzroście liczby osób aktywnych zawodowo. W wyniku zmian na rynku pracy zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi. Stopa bezrobocia była niższa niż w IV kwartale 2015 r.;
- **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto** w sektorze przedsiębiorstw zwiększyło się w skali roku, a dynamika tego wzrostu była wyższa niż w kraju. W 2016 r. najwyższe przeciętne wynagrodzenie brutto osiągnęto w sekcji *informacja i komunikacja*, natomiast najniższe – w *zakwaterowaniu i gastronomii*. Pod względem wysokości przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia województwo zachodniopomorskie zajęło 6. miejsce w kraju (w 2015 r. – 7.);
- liczba **emerytów i rencistów** była wyższa niż w 2015 r. Wzrosła również przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto. Wysokość przeciętnej emerytury i renty z ZUS w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast przeciętne świadczenie otrzymywane przez rolników indywidualnych było wyższe niż średnio w kraju;

- spadek **cen towarów i usług konsumpcyjnych** był wyższy od notowanego w Polsce (dotyczył większości grup towarów i usług). Niższe niż w 2015 r. ceny – zarówno w województwie, jak i w kraju – zaobserwowano w grupach „transport”, „odzież i obuwie”, „mieszkanie”, „zdrowie” oraz „rekreacja i kultura”. Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych w kraju wyniósł 99,4 – ceny zmniejszyły się o 0,6% w stosunku do 2015 r.;
- w zakresie **pogłowia** głównych gatunków zwierząt gospodarskich w 2016 r. odnotowano spadek pogłowia bydła i trzody chlewnej w porównaniu z poprzednim rokiem, natomiast zwiększenie pogłowia owiec i drobiu. W porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost **skupu** produktów pochodzenia roślinnego i spadek – produktów pochodzenia zwierzęcego. W odniesieniu do 2015 r. na obu rynkach, zarówno w skupie, jak i na targowiskach odnotowano spadek **cen** pszenicy i żyta, ale wzrost cen ziemniaków. W skupie odnotowano wzrost cen żywca wołowego i wieprzowego, ale spadek cen żywca drobiowego i mleka. W 2015 r., w odniesieniu do 2014 r. nastąpił spadek **globalnej produkcji rolniczej** (w cenach stałych), o czym zadecydowała zarówno niższa wartość produkcji roślinnej jak i zwierzęcej. W przypadku produkcji końcowej i towarowej również nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy obniżeniu zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej;
- w **przemysle**, po obserwowanej w ostatnich latach tendencji wzrostu produkcji sprzedanej odnotowano jej spadek, który głównie wynikał ze znacznego zmniejszenia produkcji sprzedanej w sekcji *przetwórstwo przemysłowe* (spadek odnotowano także w *górnictwie i wydobywaniu*). Zarówno w województwie, jak i w kraju, wzrosło przeciętne zatrudnienie w przemyśle. W Polsce odnotowano wzrost wydajności pracy mierzony wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego – w województwie spadek;
- spadek produkcji sprzedanej **budownictwa** (wyższy niż w Polsce). Wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2016 r. była niższa niż w 2015 r. (spadek ten był większy niż w kraju). W omawianym okresie odnotowano również spadek wydajności pracy oraz przeciętne zatrudnienia w budownictwie;
- w **budownictwie mieszkaniowym** zaobserwowano wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczby mieszkań, na budowę których uzyskano pozwolenie. Niższa niż w 2015 r. była natomiast liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. W skali roku zmniejszyła się również przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania. W strukturze mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa największy udział stanowiły mieszkania zrealizowane z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem;

- **sprzedaż detaliczna** była niższa niż przed rokiem (w 2015 r. odnotowano wzrost), wzrost zanotowano w **sprzedaży hurtowej** (w kraju utrzymał się wzrost zarówno sprzedaży detalicznej, jak i hurtowej, przy czym jego dynamika była wyższa niż w 2015 r. dla sprzedaży detalicznej i hurtowej);
- **wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych** uzyskane w 2016 r. były lepsze od zrealizowanych w 2015 r., z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych. Poprawiła się większość podstawowych wskaźników ekonomiczno-finansowych;
- po wzroście notowanym rok wcześniej zaobserwowano spadek **nakładów inwestycyjnych** przedsiębiorstw (w kraju wystąpił spadek nakładów w skali roku). Łączna wartość kosztorysowa nowych inwestycji znacznie spadła;
- morską flotą transportową polscy przewoźnicy przewieźli więcej ładunków niż w 2015 r. Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego dokonane przez polskich przewoźników morskich były wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. Zwiększyły się również (w skali roku) przewozy pasażerów w komunikacji międzynarodowej. W **portach morskich** województwa zachodniopomorskiego odnotowano wzrost obrotów ładunkowych w porównaniu z 2015 r. Wzrosły również obroty ładunków tranzytowych.

BASIC TRENDS

In 2016 the socio-economic situation in Zachodniopomorskie Voivodship was characterised by the following phenomena:

- the number of **population**, alike the structure of population by sex, did not undergo substantial changes in the previous years. An increase in the number of births, while a decrease in the level of deaths occurred. The natural increase rate raised in 2016 (for the sixth consecutive year its value was negative). A decline in the number of contracted marriages was observed in 2016. Zachodniopomorskie Voivodship held 13th ranking among all regions with regard to the population density;
- a rise was observed (alike in 2015) in the **average monthly paid employment** in the enterprise sector. However, the rate of increase was smaller than in Poland. The biggest increase was observed in *Transportation and storage*, while the biggest decrease in *Construction*.
- the number of **registered unemployed persons** and the **registered unemployment rate** went down as of the end of 2016 in comparison to the corresponding period of 2015 (a slower fall in the number of registered unemployed persons was observed in Poland and a drop of unemployment rate was slower than in the voivodship). As in the previous years, persons aged 25-34 had the biggest share in the structure of registered unemployment by age. In comparison to 2015, the number of unemployed persons per job offer decreased;
- the results of the **Labour Force Survey (LFS)** conducted in the 4th quarter of 2016 reflect changes on the labour market. In comparison with the corresponding period of 2015, the number of inactive persons considerably increased (both among men and women), while at the same time a growth in the number of active persons was noted. The dependency ratio decreased due to changes on the labour market. The unemployment rate was lower than in the 4th quarter of 2015;
- **average monthly gross wages and salaries** in the enterprise sector increased over a year. Moreover, their dynamics were higher than in Poland. In 2016, the highest average gross wages and salaries were paid in the section *Information and communication*, while the lowest in *Accommodation and catering*. The amount of average monthly wages and salaries gave Zachodniopomorskie Voivodship 6th ranking in Poland (in the year 2015 – 7th);
- the number of **pensioners** and **retirees** increased in comparison to the previous year, the average monthly gross retirement pay and pension were higher as well. The average monthly retirement pay and pension paid by the Social Insurance Institution (ZUS) in the voivodship were lower than a national average, while the ones received by individual farmers were higher;

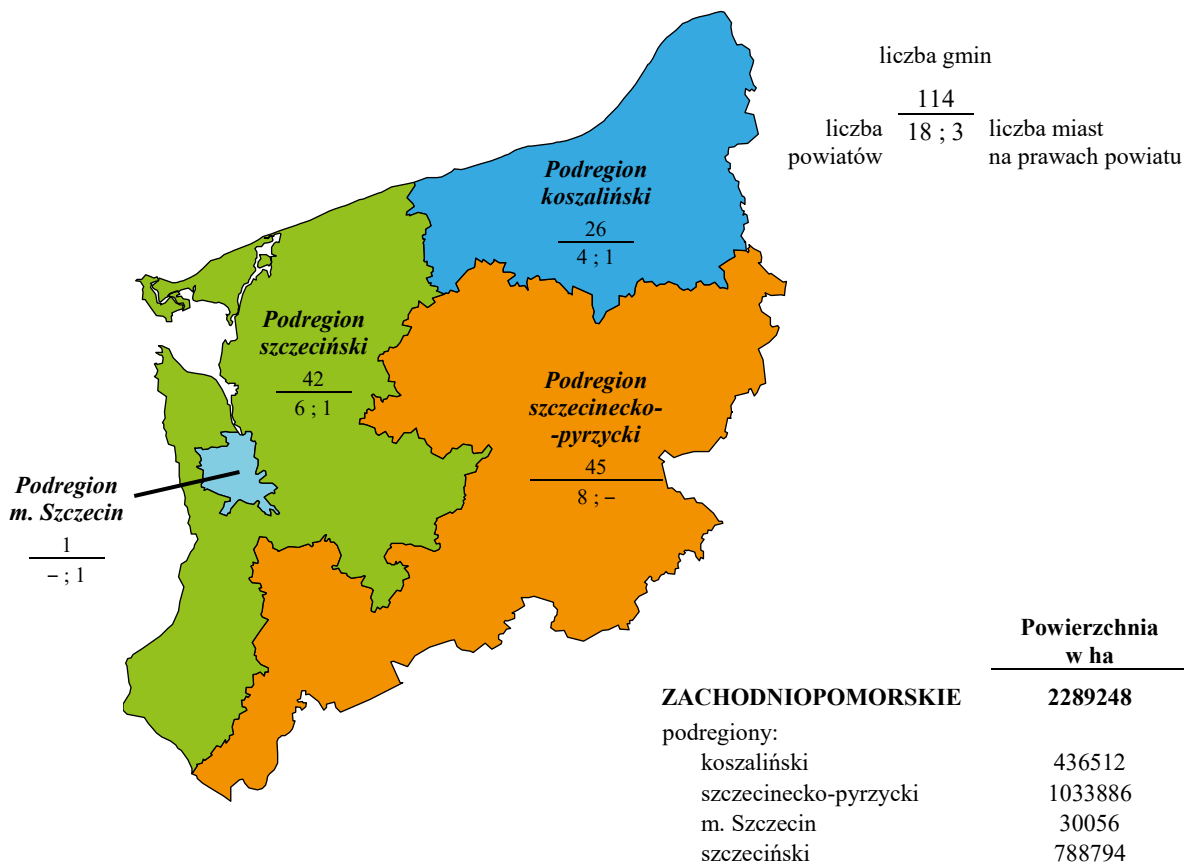
-
- the average annual **price index of consumer goods and services** decreased and was higher than the one observed in Poland (drop in the majority of categories of goods and services). Lower prices than in 2015, both in the voivodship and Poland, were noted, i.a., in groups *transport, clothing and footwear, dwelling, health, recreation and culture*. The average annual price index of consumer goods and services in Poland amounted to 99.4 – prices decreased by 0.6% in comparison to 2015;
  - as for the main **livestock** species in 2016, there was noted a decrease in cattle and pigs stock, and an increase in sheep and poultry stock in comparison to the previous year. **Procurement** of crop products increased, while procurement of livestock products decreased in comparison to the previous year. In comparison to 2015 a drop of wheat and rye, while a growth of potatoes in procurement and market place prices was noted. A procurement prices of cattle and pigs for slaughter increased, while prices of poultry for slaughter and milk decreased. The **global agricultural output** (in constant prices) decreased due to lower value of crop and animal output in 2015 compared to 2014. In the case of final and market output, a decrease of total output with an increase of animal and crop output was observed.
  - a rise in sold production of **industry** observed over the last years was reversed. This decline resulted from substantially decreased volume of sold production in section *manufacturing* (the decrease was also noted in *mining and quarrying*). Both in the voivodship and in Poland occurred an increase in the average paid employment in industry. An increase in productivity measured in the value of sold production per employee was noted in Poland, and in the voivodship a decrease occurred;
  - a decrease in the sold production of **construction** was noted (it was higher than in Poland). The value of sold production of construction and assembly was lower in 2016 than in 2015 (this decline was higher than in Poland). Productivity and average paid employment in the construction sector dropped in the analysed period;
  - the number of dwellings completed and for which construction permits were granted in **housing construction** increased. However, the number of dwellings which construction was started were lower than in 2015. Average usable floor space of a completed dwelling was smaller than in the previous year. Dwellings for sale or rent contributed the main part of all dwellings completed;
  - **retail trade** was lower than in the previous year (growth was noted in 2015), however **wholesale trade** increased (in Poland an increase in retail and wholesale trade was maintained, and its dynamics were higher for retail and wholesale trade in comparison to 2015);
  - **the financial results of non-financial enterprises** were better in 2016 than the ones in 2015, except for results of financial operations. The majority of basic economic and financial indicators improved;

- **investment outlays** of enterprises decreased in 2016 after an increase experienced in the previous year (in Poland an annual decrease was obtained). Cost estimate value of commenced investments considerably dropped.
- Polish carriers shipped more cargo with maritime cargo-carrying fleet than in 2015. The cargo transport of Polish foreign trade performed by Polish maritime carriers was higher than in the previous year. The annual passenger transport in international traffic also increased. Cargo traffic in **seaports** of Zachodniopomorskie Voivodship as well as transit cargo traffic were higher than in the previous year.

PODZIAŁ I POWIERZCHNIA WOJEWÓDZTWA

PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA ZACHODNIOPOMORSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)¹ W 2016 R.

Stan w dniu 31 XII

Podregion koszaliński	Podregion szczecinecko-pyrzycki	Podregion m. Szczecin	Podregion szczeciński
Miasto na prawach powiatu:		Miasto na prawach powiatu:	Miasto na prawach powiatu:
Powiaty:	Powiaty:	Powiaty:	Powiaty:
białogardzki kołobrzeski koszaliński sławieński	m. Koszalin choszczeński drawski łobeski myśliborski pyrzycki szczecinecki świdwiński wałeczki	m. Szczecin	goleniowski gryficki gryfiński kamiński policki stargardzki

Według stanu w dniu 31 XII 2016 r. województwo zachodniopomorskie zajmowało powierzchnię 22892 km² (2289248 ha), co stanowi 7,3% powierzchni kraju. Gęstość zaludnienia na 1 km² wynosiła 75 osób (13. lokata w kraju). W miastach mieszkało 68,5% ludności województwa.

¹ NTS obejmuje 5 poziomów: 3 poziomy zasadniczego podziału terytorialnego kraju oraz dodatkowo 2 poziomy nieadministracyjne — regiony (NTS 1) grupujące jednostki szczebla wojewódzkiego oraz podregiony (NTS 3) grupujące w ramach województwa kilka do kilkunastu powiatów.

WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU

Tabl. 1. Wybrane dane ogólnopolskie i wojewódzkie w 2016 r.

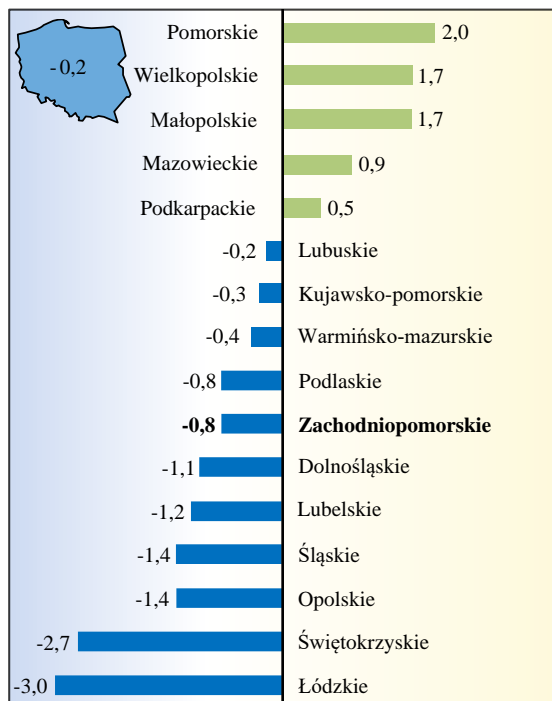
Wyszczególnienie	Polska	woj. zachodniopomorskie
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	75
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,2	-0,8
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	0,0	-0,6
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^a w %	56,2	53,2
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^a w %	52,8	49,6
Stopa bezrobocia według BAEL ^a w %	6,2	6,9
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w zł	4277,03	3947,04
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	2018,48	1945,96
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1182,83	1256,11
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (2015=100) w %	99,4	99,1
Przeciętna powierzchnia użytków rolnych w gospodarstwie rolnym w 2013 r. ^b w ha	10,22	28,79
Obsada bydła ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	41,3	12,0
Obsada trzody chlewnej ^c na 100 ha użytków rolnych w szt.	75,6	33,8
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w przemyśle w zł	481695	409056
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) na 1 przeciętnie zatrudnionego w budownictwie w zł	446107	369732
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	4,3	4,1
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	1103	1295
Spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego na 10 tys. ludności (stan w dniu 31 XII)	24	29
Udział przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów w %	81,6	81,3
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych w %	95,0	94,5
Dynamika nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach (2015=100, ceny bieżące) w %	88,5	70,2
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) na 1 mieszkańca w 2014 r. w zł	44686	37461

^a Przeciętne w roku; ^b Dane na podstawie reprezentacyjnego badania struktury gospodarstw rolnych, przeprowadzanego co 3 lata. ^c Stan w czerwcu.

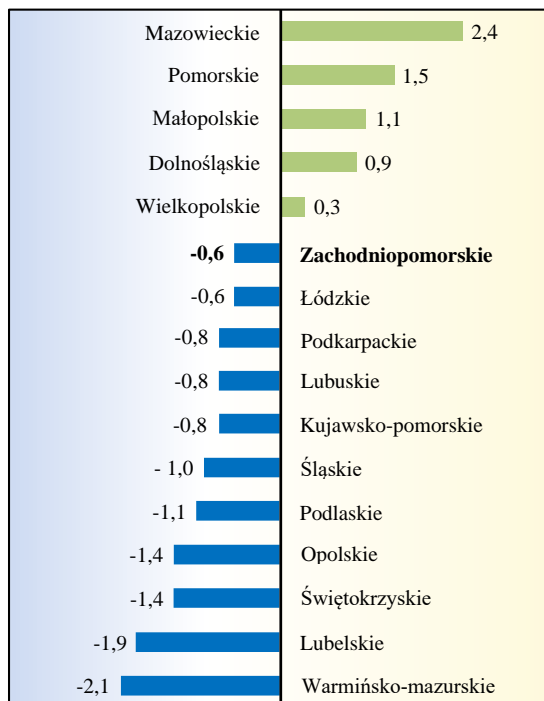

WOJEWÓDZTWO NA TLE POZOSTAŁYCH WOJEWÓDZTW

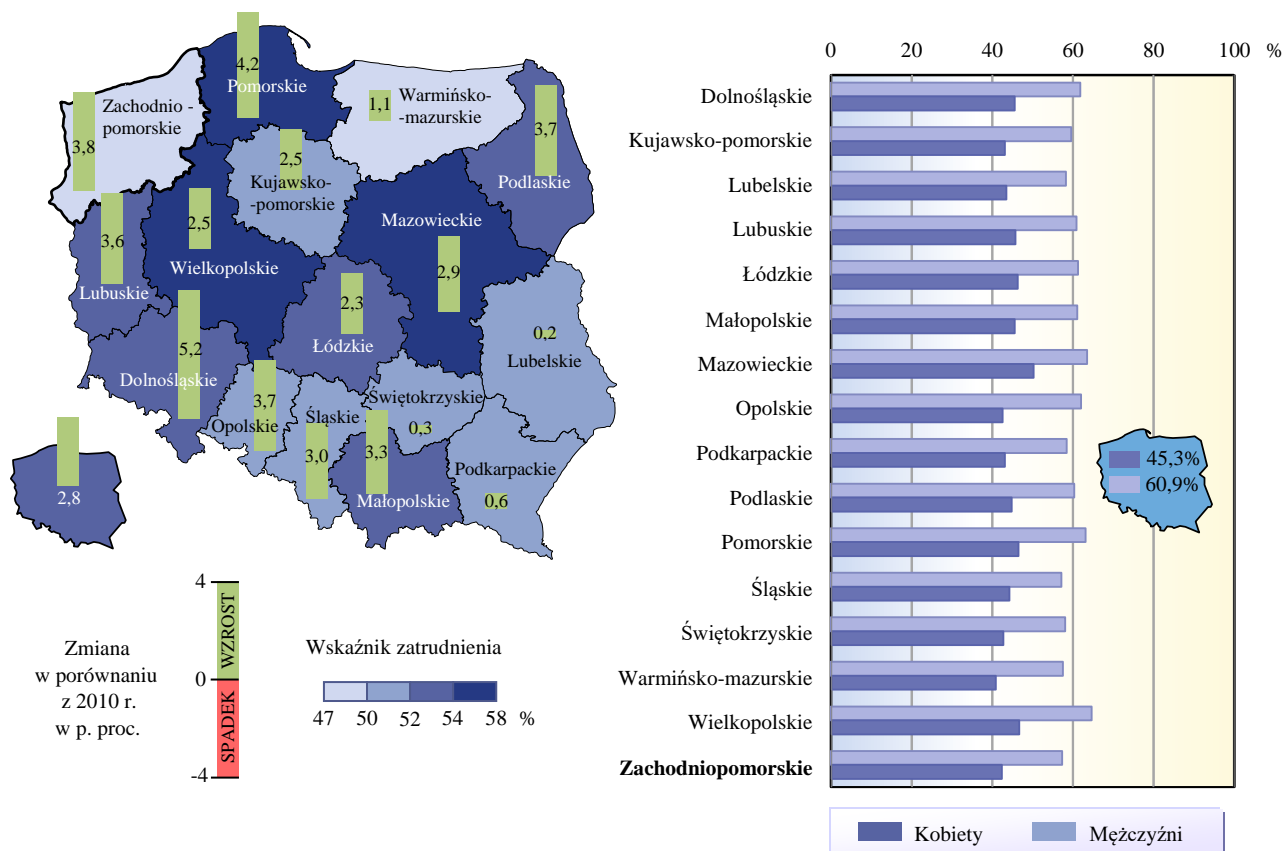
Wyk. 1. Przyrost naturalny na 1000 ludności w 2016 r.

Wyk. 2. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w 2016 r.

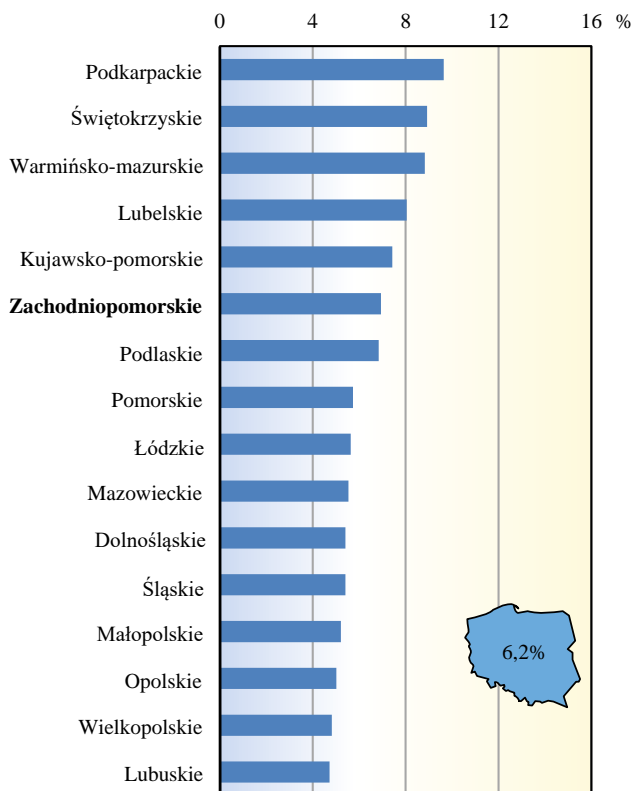

Wyk. 3. Wskaźnik zatrudnienia według BAEL^a w 2016 r.

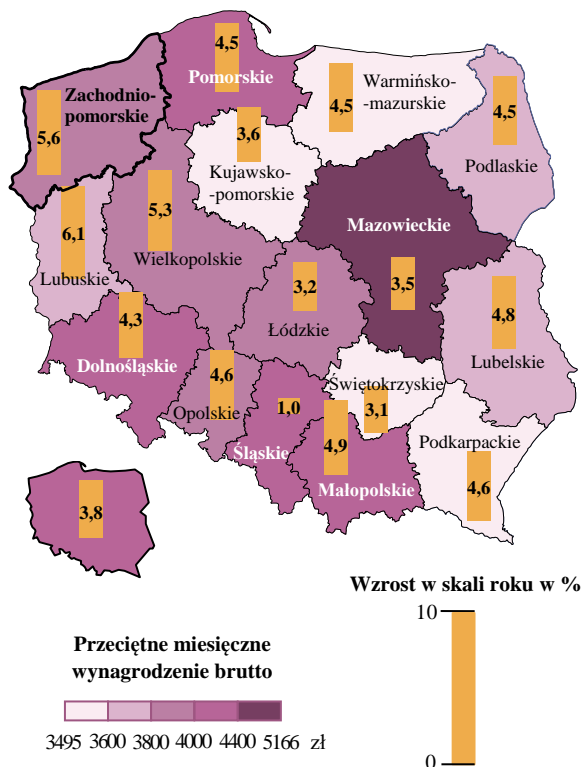
a Przeciętny w roku, patrz nota str. 42.

Wyk. 4. Stopa bezrobocia według BAEL^a w 2016 r.

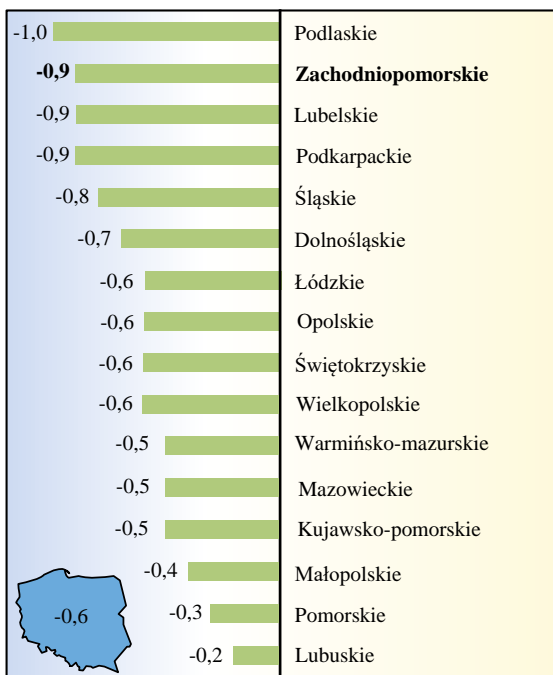
^a Przeciętna w roku, patrz nota str. 42.

Wyk. 5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r.

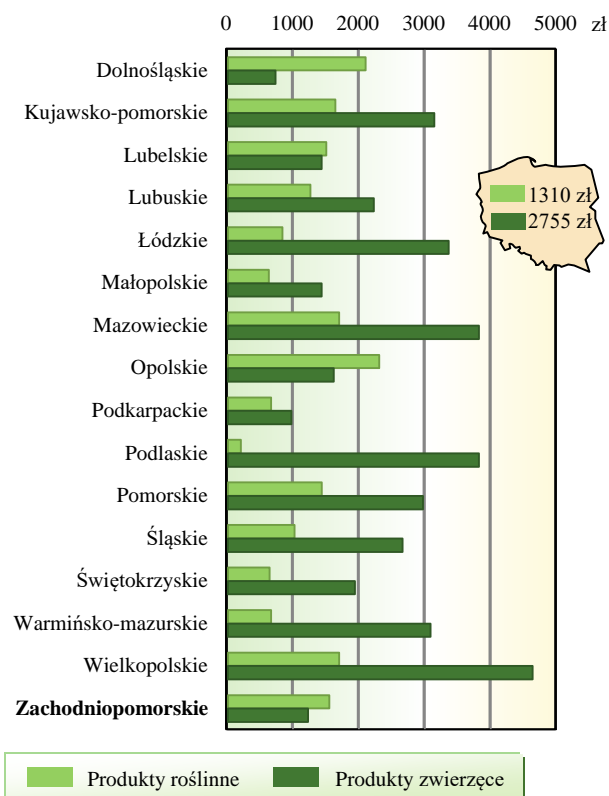

Wyk. 6. Spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w 2016 r.

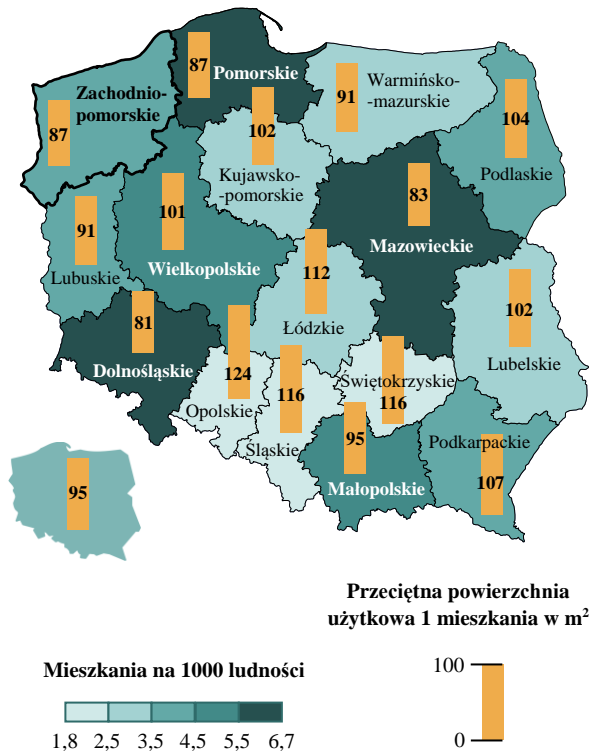
W skali roku w %

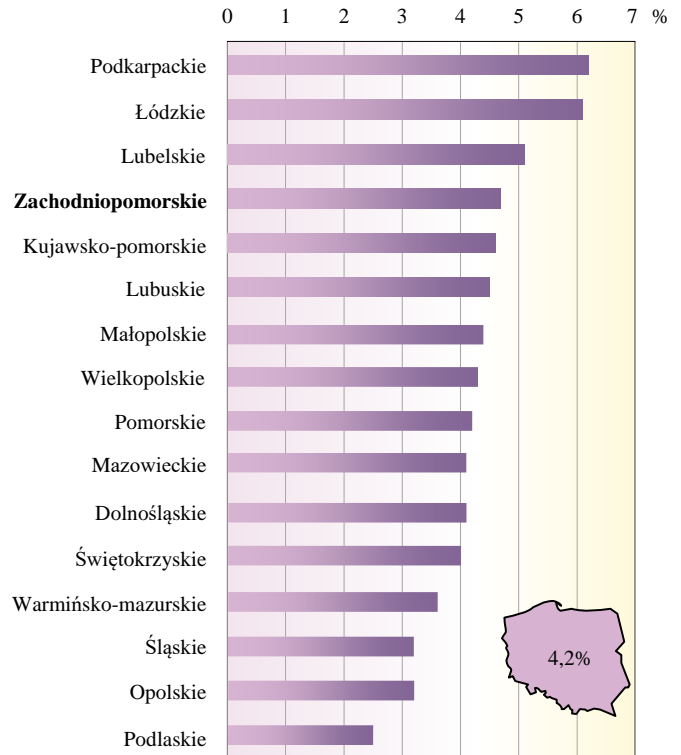
Wyk. 7. Wartość skupu produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych w 2016 r.

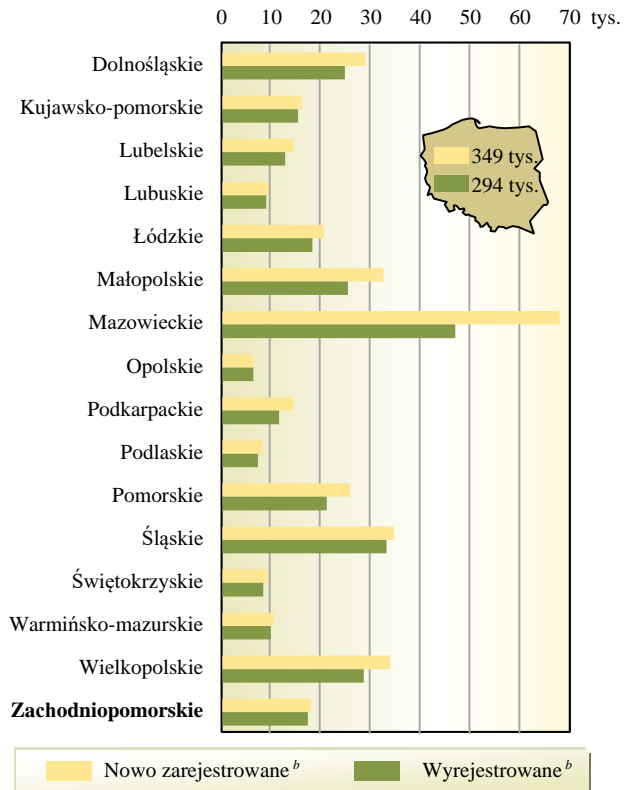
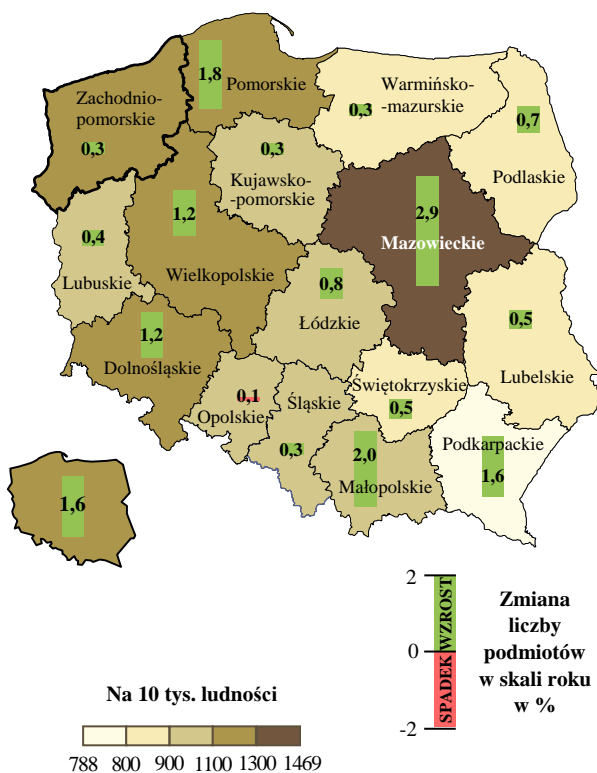
Wyk. 8. Mieszkania oddane do użytkowania w 2016 r.

Wyk. 9. Wskaźnik rentowności obrotu netto w przedsiębiorstwach niefinansowych w 2016 r.

Wyk. 10. Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON^a w 2016 r. Stan w dniu 31 XII

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. ^b W ciągu roku. W podziale według województw – bez podmiotów, dla których informacja o adresie siedziby/miejscu zamieszkania nie występuje w rejestrze REGON.

LUDNOŚĆ

W 2016 r. liczba urodzeń była większa niż w 2015 r., natomiast liczba zgonów zmniejszyła się, co przełożyło się na wzrost (w dalszym ciągu ujemnego) przyrostu naturalnego. Zarówno ogólne saldo migracji ludności na pobyt stały, jak i saldo migracji zagranicznych przyjęło wartość ujemną.

Według stanu w dniu 31 grudnia 2016 r. ludność województwa zachodniopomorskiego liczyła 1708174 osób, tj. o 2308 osób mniej niż w 2015 r. i o 15567 osób mniej niż w 2010 r. Populacja województwa stanowi 4,4% ogółu ludności Polski. Średnia gęstość zaludnienia (liczba osób przypadająca na 1 km²) w końcu

Szacunki liczby i struktury ludności dla lat międzyspisywanych sporządza się metodą bilansową, przyjmując wyniki ostatniego spisu powszechnego jako bazę wyjściową do obliczenia danych dla danej gminy z uwzględnieniem liczby urodzeń, zgonów, salda migracji wewnętrznych i zagranicznych oraz zmian administracyjnych, jakie miały miejsce w bilansowanym okresie.

Jako bazę wyjściową bilansów przyjęto wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. – według podziału administracyjnego obowiązującego w dniu 31 XII 2011 r.

2016 r. w województwie wyniosła 75, zaś w Polsce – 123 i kształtowała się na poziomie analogicznym do notowanego w poprzednich latach. Wskaźnik ten wykazywał znaczne zróżnicowanie przestrzenne na terenie województwa – nadal najniższy notowano w powiecie drawskim, a najwyższy w m. Szczecinie.

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Stan w dniu 30 VI			
w tys.	38517	38455	38427
w tym kobiety	19869	19847	19835
Miasta	23448	23203	23149
Wieś	15068	15252	15278
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	38530	38437	38433
na 1 km ²	123	123	123
w tym kobiety:			
w tysiącach	19877	19839	19840
na 100 mężczyzn	107	107	107
Miasta: w tysiącach	23429	23166	23129
w %	60,8	60,3	60,2
Wieś: w tysiącach	15101	15271	15304
w %	39,2	39,7	39,8

Tabl. 2. Ludność na podstawie bilansów (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Stan w dniu 30 VI			
w tys.	1724	1714	1709
w tym kobiety	884	880	878
Miasta	1190	1176	1172
Wieś	534	538	537
Stan w dniu 31 XII:			
w tysiącach	1724	1710	1708
na 1 km ²	75	75	75
w tym kobiety:			
w tysiącach	884	878	877
na 100 mężczyzn	105	106	106
Miasta: w tysiącach	1189	1173	1170
w %	69,0	68,6	68,5
Wieś: w tysiącach	535	538	538
w %	31,0	31,4	31,5

Tabl. 3. Ludność według województw
Stan w dniu 31 XII

Województwa	Ludność w tys.			Średnioroczne tempo przyrostu/ubytku liczby ludności w %	
	2010	2015	2016	2015	2016
P o l s k a	38529,9	38437,2	38433,0	-0,11	-0,01
Dolnośląskie	2917,2	2904,2	2903,7	-0,15	-0,02
Kujawsko-pomorskie	2098,7	2086,2	2083,9	-0,18	-0,11
Lubelskie	2178,6	2139,7	2133,3	-0,37	-0,30
Lubuskie	1023,2	1018,1	1017,4	-0,22	-0,07
Łódzkie	2542,4	2493,6	2485,3	-0,42	-0,33
Małopolskie	3336,7	3372,6	3382,3	0,13	0,29
Mazowieckie	5267,1	5349,1	5365,9	0,27	0,31
Opolskie	1017,2	996,0	993,0	-0,49	-0,30
Podkarpackie	2127,9	2127,7	2127,7	-0,07	-0,00
Podlaskie	1203,4	1188,8	1186,6	-0,26	-0,18
Pomorskie	2275,5	2307,7	2315,6	0,24	0,34
Śląskie	4634,9	4570,8	4559,2	-0,33	-0,26
Świętokrzyskie	1282,5	1257,2	1252,9	-0,48	-0,34
Warmińsko-mazurskie ...	1453,8	1439,7	1436,4	-0,30	-0,23
Wielkopolskie	3446,7	3475,3	3481,6	0,08	0,18
Zachodniopomorskie ...	1723,7	1710,5	1708,2	-0,29	-0,14

Struktura ludności według płci w województwie zachodniopomorskim od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, których odsetek w końcu grudnia 2016 r. wyniósł 51,4% – w końcu lat 2010-2015 wynosił 51,3%. W Polsce tendencja

Dane o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

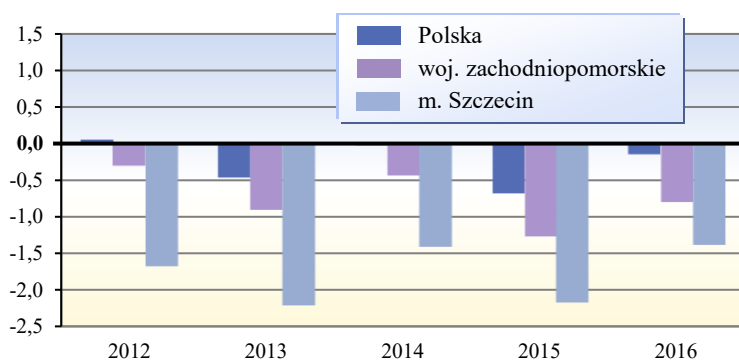
jest podobna – kobiety w 2016 r. stanowiły 51,6%. Współczynnik feminizacji (liczba kobiet na 100 mężczyzn) ukształtował się na poziomie analogicznym jak w 2015 r. osiągając wartość 106 – w Polsce zaś na przestrzeni ostatnich lat przyjmował wartość 107.

W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. zarejestrowano 15688 urodzeń żywych, tj. o 600 więcej niż w 2015 r., ale o 1652 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik urodzeń żywych** wyniósł 9,18‰ i był wyższy w stosunku do notowanego w 2015 r. (8,80‰), ale niższy niż w 2010 r. (10,06‰).

Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności (według stanu w dniu 30 VI).

W 2016 r. w województwie zmarło 17047 osób, tj. o 219 osób mniej niż w 2015 r., ale o 518 osób więcej niż w 2010 r. Ogólny **współczynnik zgonów** wyniósł 9,98‰, podczas gdy w 2015 r. – 10,07‰, a w 2010 r. – 9,59‰. Umieralność niemowląt była niższa niż w 2010 r., ale wzrosła w stosunku do 2015 r. **Współczynnik zgonów niemowląt** (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,91‰, wobec 5,25‰ w 2010 r. i 3,58‰ w 2015 r.

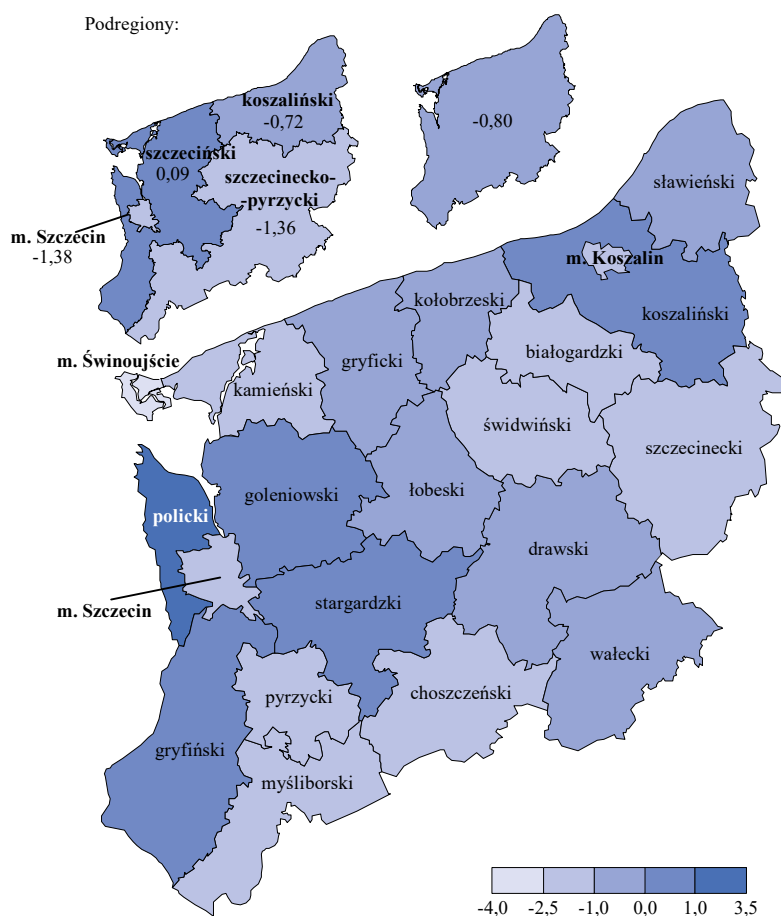
Wyk. 11. **Przyrost naturalny na 1000 ludności**

W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. zanotowano ujemny **przyrost naturalny**. Różnica między liczbą urodzeń żywych i zgonów ukształtowała się na poziomie minus 1359, podczas gdy w 2015 r. wyniosła minus 2178, a w 2010 r. była dodatnia – wyniosła 811. Współczynnik

przyrostu naturalnego osiągnął wartość minus 0,80‰ i był wyższy niż w analogicznym okresie 2015 r. (minus 1,27‰), ale niższy niż w 2010 r. (0,47‰). Omawiany wskaźnik dla Polski w 2016 r. osiągnął wartość minus 0,15‰, w 2015 r. minus 0,67‰, natomiast w 2010 r. 0,90‰.

Wyk. 12. **Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

W województwie zachodniopomorskim współczynnik przyrostu naturalnego przyjął najwyższą wartość w powiecie polickim. Najniższe wartości zanotowano w m. Świnoujściu oraz w powiatach: świdwińskim, szczecineckim i kamieńskim.

W zachodniopomorskich urządach stanu cywilnego w 2016 r. zarejestrowano 8256 nowo zawartych małżeństw, tj. o 83 mniej niż w 2015 r. i o 1265 mniej niż w 2010 r. **Współczynnik małżeństw**, który w omawianym okresie osiągnął poziom 4,83‰ był niższy niż w 2015 r. (4,87‰), i niższy niż w 2010 r. (5,52‰). W latach 2010, 2012-2016 liczba nowo zawartych małżeństw w przeliczeniu na 1000 ludności była wyższa w Polsce niż średnio w województwie.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII**

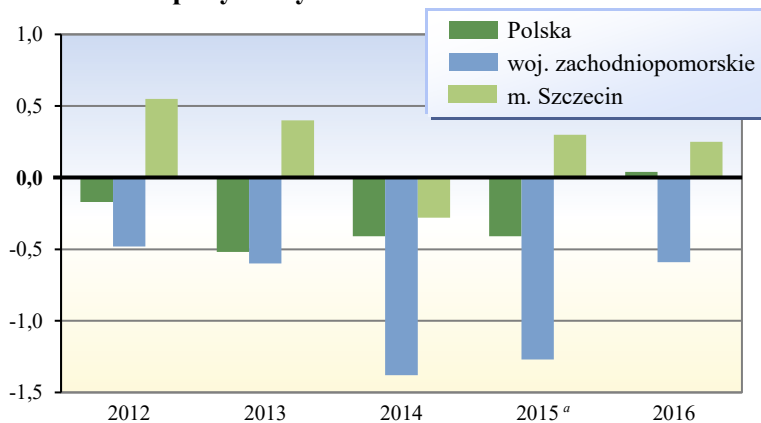
Wyszczególnienie	2010	2015 ^a	2016
POLSKA			
Małżeństwa	5,93	4,91	5,03
Urodzenia żywe	10,73	9,60	9,95
Zgony	9,83	10,27	10,10
w tym niemowląt ^b	4,98	4,00	3,98
Przyrost naturalny ^c	0,90	-0,67	-0,15
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,05	-0,41	0,04
w tym zagranicznych	-0,05	-0,41	0,04

^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Tabl. 4. **Ruch naturalny ludności i saldo migracji na 1000 ludności w okresie I-XII (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015 ^a	2016
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Małżeństwa	5,52	4,87	4,83
Urodzenia żywe	10,06	8,80	9,18
Zgony	9,59	10,07	9,98
w tym niemowląt ^b	5,25	3,58	4,91
Przyrost naturalny ^c	0,47	-1,27	-0,80
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,54	-1,27	-0,59
w tym zagranicznych	0,10	-0,85	-0,22
M. SZCZECIN			
Małżeństwa	5,03	4,78	4,92
Urodzenia żywe	9,12	8,75	9,18
Zgony	10,12	10,91	10,56
w tym niemowląt ^b	7,21	2,81	3,76
Przyrost naturalny ^c	-1,00	-2,16	-1,38
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały	-0,71	0,30	0,25
w tym zagranicznych	0,42	-1,03	-0,43

^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r. ^b Dzieci w wieku poniżej 1 roku. Na 1000 urodzeń żywych. ^c Różnica między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów w danym okresie.

Wyk. 13. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności**

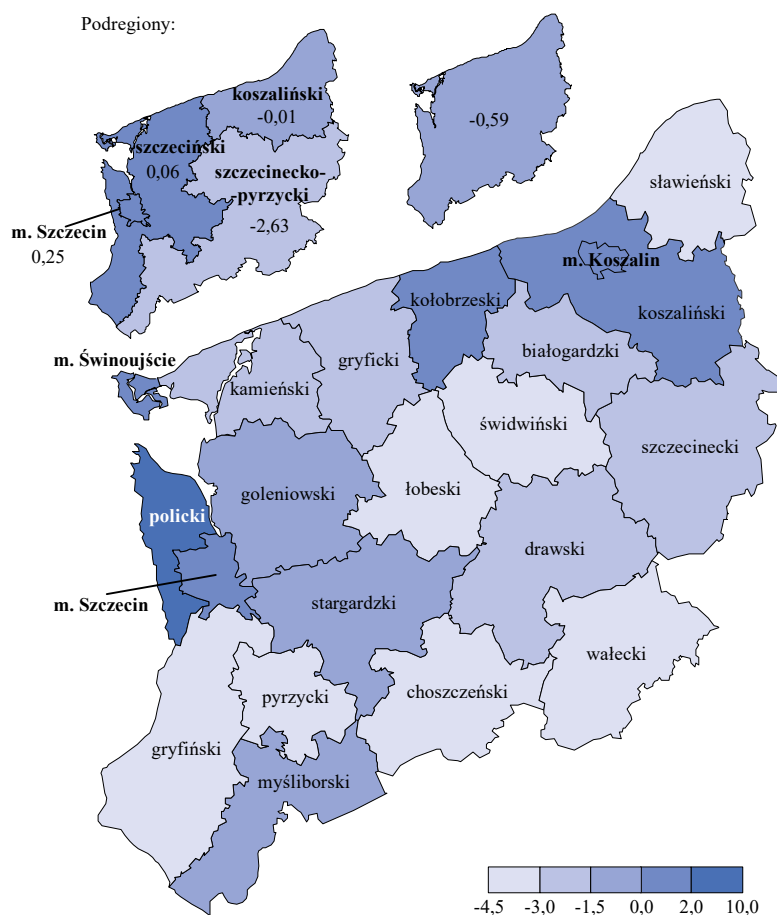
^a W przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

W 2016 r., podobnie jak w latach poprzednich, **saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych** ludności na pobyt stały było ujemne. Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w ciągu omawianego okresu przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym czasie (w 2016 r. o 1004, a w 2010 r. o 937).

Saldo migracji zagranicznych w 2016 r. wyniosło minus 380 osób, natomiast w Polsce liczba emigrantów była mniejsza niż liczba osób powracających do kraju o 1505. Współczynnik salda migracji zagranicznych w województwie wyniósł minus 0,22‰, a w Polsce 0,04‰.

Wyk. 14. **Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

Analizując saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych ludności na pobyt stały w województwie zachodniopomorskim według powiatów w 2016 r. należy stwierdzić, iż przyjęło ono wartości dodatnie tylko w 6 powiatach, tj.: kołobrzeskim, koszalińskim, polickim, m. Koszalinie, m. Świnoujściu i w m. Szczecinie, przy czym saldo migracji na pobyt stały w powiecie polickim było zdecydowanie wyższe niż w pozostałych powiatach. Najniższą wartość salda migracji na pobyt stały na 1000 ludności odnotowano w powiatach: wałeckim, łobeskim, sławieńskim, świdwińskim, gryfińskim, choszczeńskim i pyrzyckim.

Dane prezentujące ludność w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Stan i ruch naturalny ludności w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co rok,
- „Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie zachodniopomorskim” – publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),
jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK PRACY

▪ PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim zaobserwowano większy niż przed rokiem wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim w 2016 r. ukształtowało się na poziomie 171,2 tys. osób, tj. o 2,4% wyższym w stosunku do 2015 r. (wobec wzrostu o 0,9% w 2015 r.). W kraju odnotowano wzrost zatrudnienia w porównaniu z 2015 r. o 2,8% (po wzroście o 1,3% w 2015 r.).

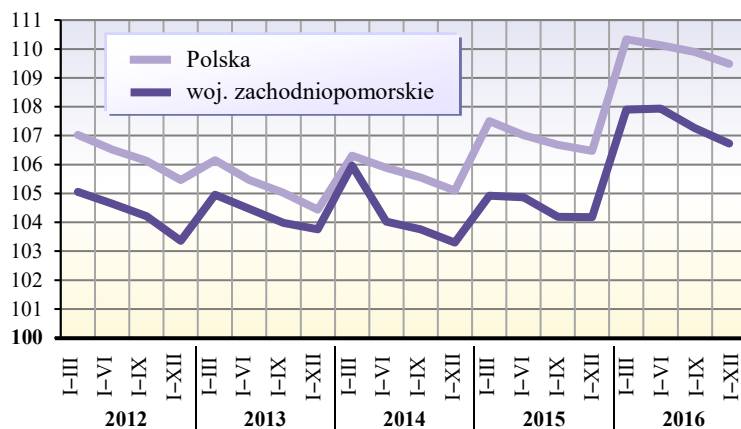
Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz niepełnym, w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

Tabl. 5. **Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w tysiącach		2010 = 100	2015 = 100	
Polska	5260,9	5601,6	5760,2	109,5	102,8
woj. zachodniopomorskie	160,4	167,1	171,2	106,7	102,4
m. Szczecin.....	43,9	42,5	43,5	99,2	102,3

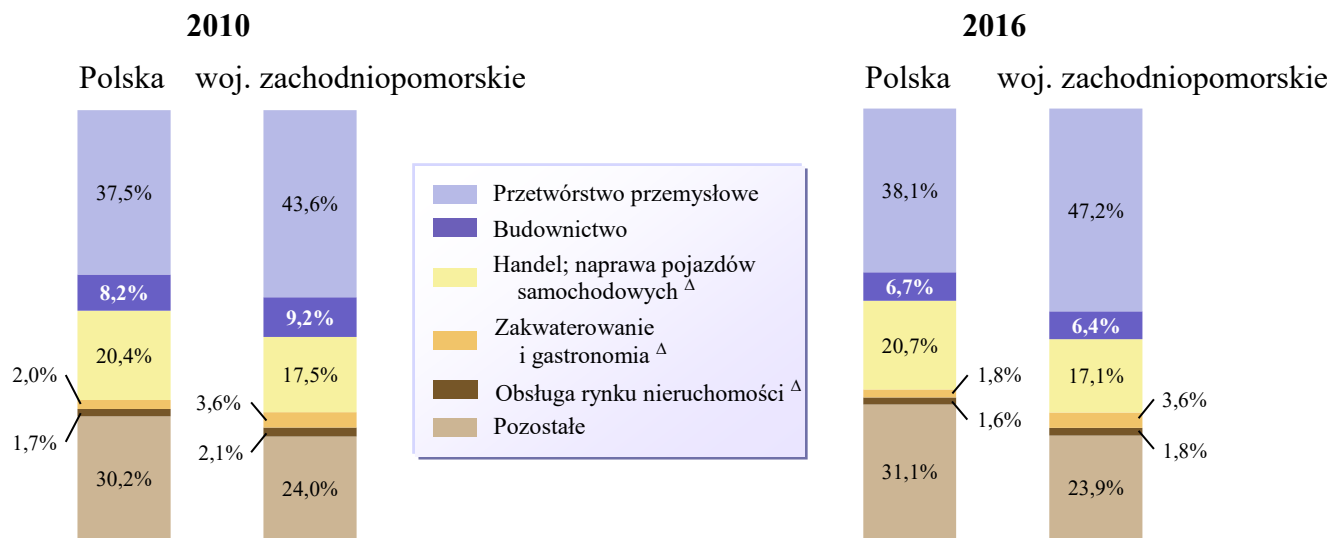
Wyk. 15. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw**

Analogiczny okres 2010 = 100

W 2016 r. udział sektora prywatnego ukształtował się na poziomie 89,3% i zmniejszył się w porównaniu z 2015 r. o 0,2 p. proc. W jednostkach sektora prywatnego przeciętne zatrudnienie wyniosło 152,8 tys. osób i było wyższe o 2,2% w stosunku do zanotowanego w 2015 r. Przeciętne zatrudnienie w sektorze publicznym w 2016 r. wyniosło 18,4 tys. osób, tj. o 4,7% więcej niż w 2015 r.

Wyk. 16. Struktura przeciętnego zatrudnienia według sekcji PKD 2007

Przeciętne zatrudnienie w przetwórstwie przemysłowym wyniosło 80,8 tys. osób i stanowiło 47,2% przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw. W porównaniu z 2015 r. udział tej sekcji zwiększył się o 0,4 p. proc., a w porównaniu z 2010 r. – o 3,6 p. proc.

Tabl. 6. Przeciętne miesięczne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim

Wyszczególnienie	2015				2016				w tys.
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	99,0	100,8	100,4	100,9	102,8	102,9	102,9	102,4	171,2
w tym:									
Przemysł	99,8	103,3	103,0	103,1	103,2	103,4	103,5	103,4	88,6
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	99,8	103,7	103,3	103,4	103,3	103,5	103,6	103,4	80,8
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja Δ	101,0	100,7	100,7	100,6	101,3	102,1	103,1	103,8	5,7
Budownictwo	91,6	91,2	88,5	91,0	98,2	97,2	96,9	95,7	11,0
Handel; naprawa pojazdów samochodowych Δ ..	101,8	101,8	102,2	103,3	103,3	103,7	103,5	102,9	29,3
Transport i gospodarka magazynowa	103,6	104,3	103,6	104,3	104,7	104,2	104,5	103,9	13,8
Zakwaterowanie i gastronomia Δ	93,7	94,6	93,9	92,6	102,2	103,5	103,8	102,3	6,2
Informacja i komunikacja ..	103,5	104,5	103,4	103,8	102,1	99,0	98,5	97,2	4,0
Obsługa rynku nieruchomości Δ	98,3	96,6	96,1	95,1	99,8	100,2	100,1	101,2	3,1
Administrowanie i działalność wspierająca Δ	87,5	88,2	88,5	90,5	102,4	104,1	104,9	102,2	5,3

W porównaniu z 2015 r. przeciętne zatrudnienie zwiększyło się m. in. w transporcie i gospodarce magazynowej (o 3,9%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 3,8%), przetwórstwie przemysłowym (o 3,4%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 2,9%). Spadek przeciętnego zatrudnienia zanotowano m. in. w budownictwie (o 4,3%), a także w informacji i komunikacji (o 2,8%).

■ BEZROBOCIE REJESTROWANE

W końcu 2016 r. zanotowano spadek ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych (największy wśród osób w wieku 25–34 lata). Liczba ofert pracy (wg stanu w końcu roku) była wyższa niż w 2015 r.

W końcu grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy województwa zachodniopomorskiego wyniosła 65,8 tys. osób i była niższa zarówno od zanotowanej w 2015 r. (o 13,6 tys. osób, tj. o 17,2%), jak i w porównaniu z 2010 r. (o 44,2 tys. osób, tj. o 40,2%). Należy przypomnieć, że w 2015 r. liczba bezrobotnych w porównaniu z 2014 r. zmniejszyła się o 16,0%. Na koniec 2016 r. w Polsce liczba bezrobotnych była o 14,6% niższa niż w 2015 r. (wobec spadku o 14,9% w 2015 r.). W stosunku do 2010 r. spadek wyniósł 31,7% i był niższy niż w skali województwa.

Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (jednolity tekst Dz. U. 2016, poz. 645, z późniejszymi zmianami).

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	1954,7	1563,3	1335,2
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	3042,0	2368,8	2169,8
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	2979,8	2630,6	2398,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	83	31	21
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	12,4	9,7*	8,3

^a W ciągu roku.

Tabl. 7. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	110,0	79,4	65,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	179,8	134,9	123,4
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	175,7	150,0	137,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	98	24	18
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	17,8	13,1*	11,0
M. SZCZECIN			
Bezrobotni zarejestrowani w tys.	16,5	11,6	8,1
Bezrobotni nowo zarejestrowani ^a w tys.	30,3	23,3	22,5
Bezrobotni wyrejestrowani ^a w tys.	28,1	27,9	26,0
Bezrobotni zarejestrowani na 1 ofertę pracy ...	57	14	8
Stopa bezrobocia rejestrowanego w %	9,7	6,8	4,7

^a W ciągu roku.

W województwie zachodniopomorskim w odniesieniu do 2015 r., spadek liczby bezrobotnych odnotowano we wszystkich (18) powiatach i wszystkich (3) miastach na prawach powiatu, przy czym największy – w m. Szczecinie (o 30,3%), a najmniejszy – w powiecie łobeskim (o 2,6%).

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

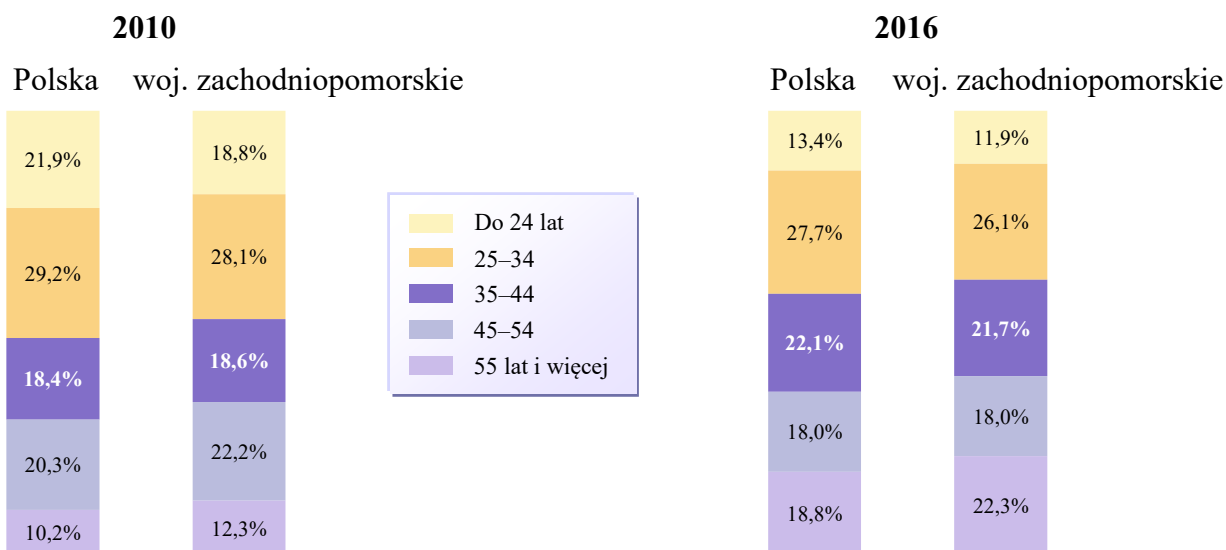
W końcu grudnia 2016 r. 83,3% ogólnej liczby bezrobotnych w województwie nie posiadało prawa do zasiłku (w 2015 r. – 83,9%), 86,9% stanowiły osoby uprzednio pracujące (w 2015 r. – 85,5%), a 44,0% to mieszkańcy wsi (w 2015 r. – 42,6%).

W końcu 2016 r. w województwie zachodniopomorskim wśród bezrobotnych przeważały kobiety. Stanowiły one 55,3% ogólnej liczby zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy, a ich liczba była o 15,0% niższa niż w 2015 r. (udział kobiet w ogóle zarejestrowanych bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2015 r. o 1,3 p. proc.).

Bezrobocie nadal dotyczyło przede wszystkim ludzi młodych. W końcu grudnia 2016 r. najliczniejszą grupę wśród bezrobotnych stanowiły osoby w wieku 25–34 lata (17,1 tys.), a ich odsetek w ogólnej liczbie bezrobotnych zwiększył się w porównaniu z 2015 r. (o 0,2 p. proc. do 26,1%). Największy spadek liczby bezrobotnych zanotowano w kategorii osób w wieku 25–34 lata (o 3,4 tys. osób w porównaniu z 2015 r.). Bezrobotni w wieku 55 lat i więcej w końcu 2016 r. stanowili 22,3% ogólnej liczby bezrobotnych i odsetek ten zwiększył się o 1,1 p. proc. w porównaniu z notowanym w końcu 2015 r.

Wyk. 17. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku**

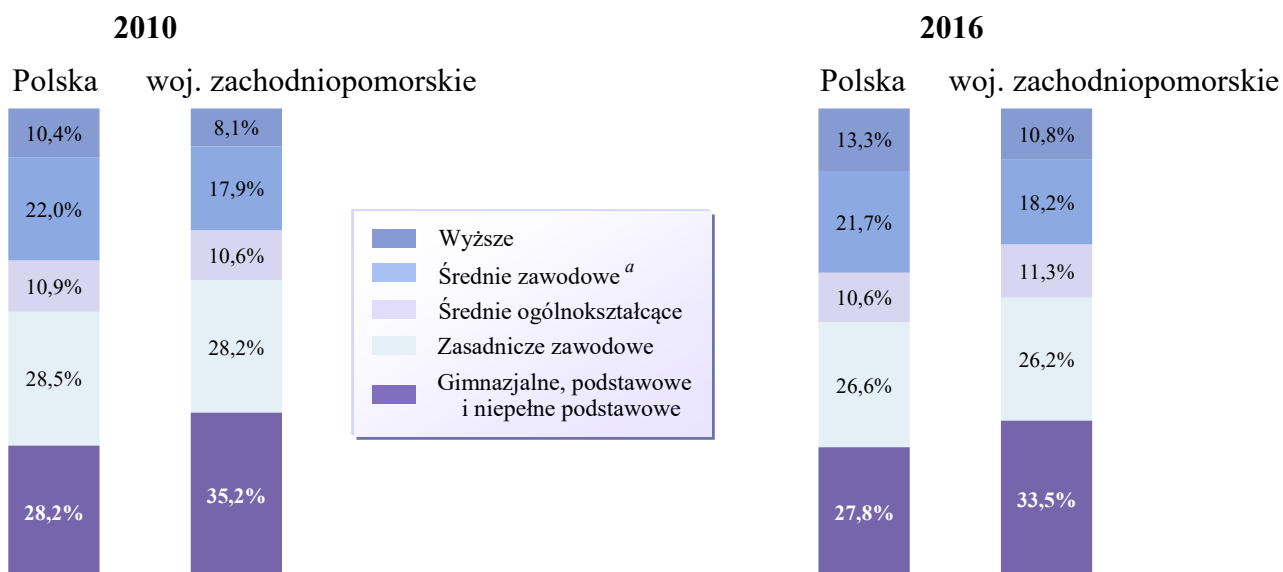
Stan w dniu 31 XII

Większość bezrobotnych rejestrujących się w powiatowych urzędach pracy to osoby o stosunkowo niskim poziomie wykształcenia. Dwie najliczniejsze grupy stanowiły osoby posiadające wykształcenie gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe oraz zasadnicze zawodowe (odpowiednio 33,5% i 26,2% ogólnej liczby bezrobotnych). Łączny udział obu wyżej wymienionych grup w ogólnej liczbie bezrobotnych zmniejszył się w porównaniu z 2015 r. o 0,5 p. proc. (w tym osób z najniższym wykształceniem – nie zmienił się, a osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym – zmniejszył się o 0,5 p. proc.). Większe problemy na rynku pracy odczuwały osoby z wykształceniem wyższym, których zbiorowość w ciągu 2016 r. zmniejszyła się (o 15,1%). Mniejszy spadek zaobserwowano jedynie wśród bezrobotnych z wykształceniem średnim ogólnokształcącym (o 13,4%). Odsetek bezrobotnych posiadających wykształcenie wyższe wzrósł o 0,3 p. proc. do poziomu 10,8%.

Wyk. 18. **Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według poziomu wykształcenia**

Stan w dniu 31 XII

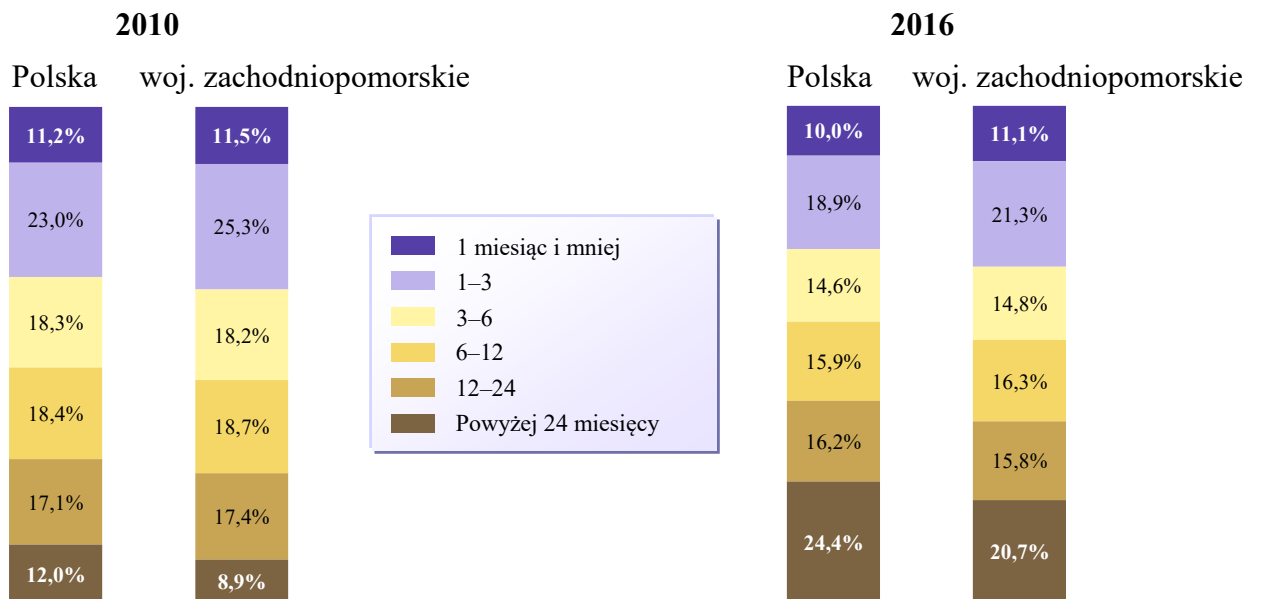

^a Łącznie z wykształceniem policealnym.

Spośród wszystkich kategorii bezrobotnych wyodrębnionych ze względu na czas pozostawania bez pracy najmniejszy spadek (o 11,5%) w ujęciu rocznym odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy 6–12 miesięcy (udział tej grupy w ogólnej liczbie bezrobotnych wzrósł do 16,3%, tj. o 1,0 p. proc.). Najbardziej zmniejszył się udział osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy (do 20,7%, tj. o 0,6 p. proc.).

Wyk. 19. Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według czasu pozostawania bez pracy^a

Stan w dniu 31 XII

^a Przedziały zostały domknięte prawostronnie.

Największe trudności ze znalezieniem pracy miały osoby z krótkim stażem (do 1 roku oraz 1–5 lat), które łącznie stanowiły prawie połowę ogólnej liczby bezrobotnych (odpowiednio 20,1% i 22,4%). W porównaniu z 2015 r. najbardziej pogorszyła się sytuacja osób ze stażem 1–5 lat, których odsetek wzrósł do poziomu 22,4% (tj. o 0,9 p. proc.). Podobnie jak w 2015 r. zmniejszył się (o 1,4 p. proc.) udział bezrobotnych bez stażu pracy w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych.

W województwie zachodniopomorskim w końcu grudnia 2016 r. liczba bezrobotnych w niemal wszystkich kategoriach osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy była niższa niż w 2015 r., w tym najbardziej zmniejszyła się w przypadku osób poniżej 25 roku życia (o 24,4%). Zwiększyła się liczba bezrobotnych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej (o 22,2%). Najliczniejszą grupę bezrobotnych w dalszym ciągu stanowiły osoby długotrwale bezrobotne – ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych w 2016 r. wyniósł 53,9% (spadek o 1,5 p. proc.). Zmiany odnotowano w przypadku osób bezrobotnych do 30 roku życia (ich odsetek zmniejszył się o 1,7 p. proc. do 24,3%), osób posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia (wzrost o 1,4 p. proc. do 17,9%). Nieznacznie zwiększył się udział niepełnosprawnych w ogólnej liczbie bezrobotnych (o 0,3 p. proc. do 5,2%).

Tabl. 8. **Bezrobotni zarejestrowani oraz stopa bezrobocia w województwie zachodniopomorskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu okresu):								
w tysiącach osób	95,6	81,4	76,6	79,4	80,2	66,7	63,0	65,8
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	86,1	85,5	84,1	84,0	83,9	81,9	82,3	82,9
Bezrobotni nowo zarejestrowani (napływ):								
w tysiącach osób	36,9	27,2	33,6	37,2	36,1	26,5	29,0	31,9
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	97,7	99,9	93,1	92,7	97,7	97,5	86,3	85,6
Bezrobotni wyrejestrowani (odpływ):								
w tysiącach osób	35,8	41,4	38,4	34,5	35,3	40,0	32,6	29,1
analogiczny okres roku poprzedniego = 100	94,6	96,2	95,6	93,6	98,6	96,8	85,0	84,4
Płynność bezrobocia (napływ - odpływ) w tysiącach osób	1,1	-14,2	-4,8	2,8	0,8	-13,5	-3,7	2,8
Stopa bezrobocia (stan w końcu okresu) w %	15,6	13,6	12,9	13,1*	13,1	11,1	10,6	11,0

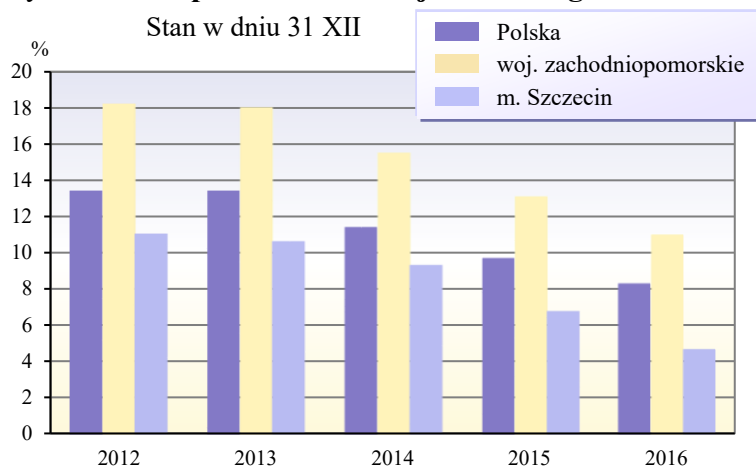
Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim we wszystkich miesiącach 2016 r. utrzymywała się na poziomie niższym niż w analogicznych miesiącach 2015 r. Na koniec roku stopa bezrobocia kształtowała się na poziomie o 2,1 p. proc. niższym od obserwowanego w 2015 r. W kraju w ciągu całego roku stopa bezrobocia była również niższa niż w 2015 r. (ale wraz z kolejnymi miesiącami różnica ta była coraz mniejsza). W końcu grudnia 2016 r. stopa bezrobocia w kraju wyniosła 8,3% i była niższa zarówno w porównaniu z 2015 r. (o 1,4 p. proc.), jak i 2010 r. (o 4,1 p. proc.). W województwie w końcu 2016 r. stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 11,0% i była o 2,1 p. proc. niższa niż w 2015 r. oraz o 6,8 p. proc. niższa w stosunku do 2010 r. W porównaniu z innymi województwami zachodniopomorskie pod względem wysokości stopy bezrobocia plasowało się na 13. miejscu (najwyższą pozycję zajmowało województwo wielkopolskie ze stopą bezrobocia rejestrowanego równą 5,0%).

Spadek stopy bezrobocia w skali roku odnotowano we wszystkich (18) powiatach i wszystkich (3) miastach na prawach powiatu, a skala tego spadku kształtowała się od 5,0 p. proc. w powiecie gryfickim do 0,7 p. proc. w powiecie kamieńskim.

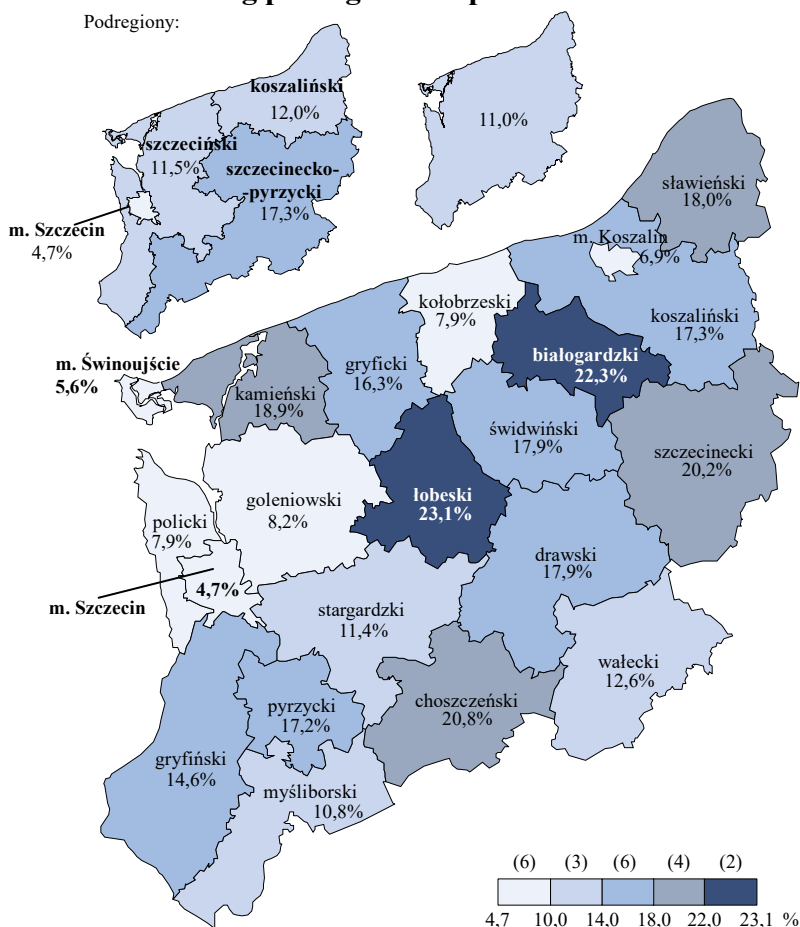

Wyk. 20. Stopa bezrobocia rejestrowanego

(23,1%), białogardzkim (22,3%), choszczeńskim (20,8%) oraz szczecińskim (20,2%), a najniższą – w m. Szczecinie (4,7%), m. Świnoujściu (5,6%), m. Koszalinie (6,9%), a także w powiatach: kołobrzeskim i polickim (po 7,9%) oraz goleniowskim (8,2%).

Wyk. 21. Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.

Stan w dniu 31 XII; W nawiasach podano liczbę powiatów.

Nadal obserwowano dość duże terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia w województwie. Rozpiętość pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w powiatach wyniosła 18,4 p. proc. i w skali roku zmniejszyła się o 0,3 p. proc. W końcu 2016 r. najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: łobeskim

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim liczba nowo zarejestrowanych bezrobotnych wyniosła 123,4 tys. osób i była mniejsza niż przed rokiem (o 11,5 tys., tj. o 8,5%).

Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich odsetek w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 0,2 p. proc. do 85,5%. W skali roku zmniejszył się udział rejestrujących się bezrobotnych zamieszkałych na wsi w ogólnej liczbie nowo zarejestrowanych o 0,4 p. proc. do 37,5%.

Z ewidencji bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim w ciągu 2016 r. skreślono 137,0 tys. osób, tj. o 8,7% mniej niż w 2015 r. Główną przyczynę wyrejestrowania stanowiło podjęcie pracy, w wyniku czego z rejestru bezrobotnych skreślono 66,1 tys. osób (wobec 71,2 tys. przed rokiem). Udział tej kategorii bezrobotnych w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zwiększył się w ujęciu rocznym o 0,8 p. proc. do 48,3%.

W strukturze osób wykreślonych z ewidencji zmiany odnotowano również w przypadku osób, które rozpoczęły staż lub szkolenie u pracodawcy – ich odsetek zmniejszył się o 1,6 p. proc. do 7,2%. Mniejszy niż w 2015 r. był również odsetek osób, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (spadek o 4,8 p. proc. do 21,6%). Zwiększył się natomiast odsetek osób bezrobotnych, które dobrowolnie zrezygnowały ze statusu bezrobotnego (wzrost o 1,3 p. proc. do 6,9%).

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim bilans bezrobotnych kształtował się korzystnie, tzn. w ciągu roku wyrejestrowano o 13,6 tys. osób więcej niż włączono do ewidencji. Relacja napływu do odpływu z bezrobocia ukształtowała się na poziomie 90,1% i była o 0,4 p. proc. niższa niż w Polsce.

Powiatowe urzędy pracy w województwie zachodniopomorskim w ciągu całego 2016 r. miały do dyspozycji 77,0 tys. ofert pracy, tj. o 11,0% więcej niż w 2015 r. W końcu grudnia 2016 r. na 1 ofertę pracy przypadało 18 bezrobotnych (wobec 24 osób w 2015 r.) i wskaźnik ten był podobny do obserwowanego w skali kraju. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w powiecie gryfińskim, kołobrzesckim, a także w m. Szczecinie i w m. Świnoujściu (od 5 do 8 osób na 1 ofertę pracy). W m. Szczecinie na 1 ofertę pracy przypadało 8 bezrobotnych (przed rokiem 14).

▪ BADANIE AKTYWNOŚCI EKONOMICZNEJ LUDNOŚCI

Wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) ^a przeprowadzonego w IV kwartale 2016 r. w województwie zachodniopomorskim wskazują, że w porównaniu z IV kwartałem 2015 r.:

- liczba pracujących zwiększyła się,
- stopa bezrobocia była niższa,
- zwiększył się wskaźnik zatrudnienia,
- zmniejszyło się obciążenie osób pracujących osobami niepracującymi,
- zwiększyła się liczba biernych zawodowo.

^a Prezentowane wyniki BAEL zostały uogólnione w oparciu o bilanse ludności opracowane na podstawie NSP'2011. Dane nie obejmują osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania i bezdomnych oraz osób nieobecnych w gospodarstwach domowych 12 miesięcy i więcej.

W IV kwartale 2016 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 716 tys. osób, a biernych zawodowo – 641 tys. Ludność aktywną zawodowo tworzyli pracujący (671 tys. osób) i bezrobotni (45 tys.).

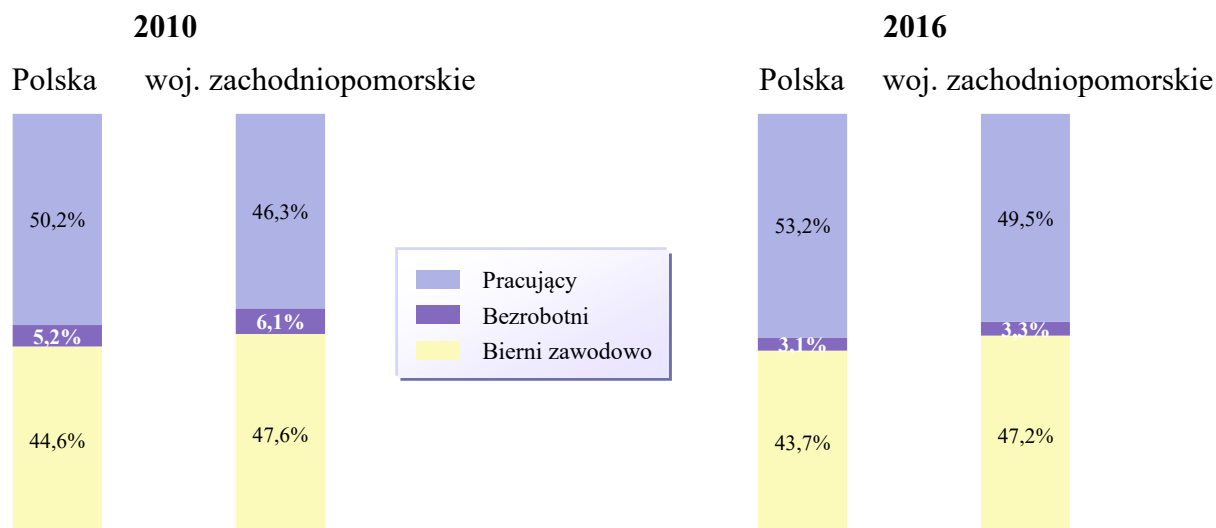
Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym. Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach.

Tabl. 9. Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Aktywni zawodowo w tys.	17153	17489*	17286
pracujący	15557	16280*	16328
bezrobotni	1597	1210*	958
Bierni zawodowo w tys.	13826	13473*	13410
Współczynnik aktywności zawodowej w %	55,4	56,5	56,3
Wskaźnik zatrudnienia w %	50,2	52,6	53,2
Stopa bezrobocia w %	9,3	6,9	5,5
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Aktywni zawodowo w tys.	644	581	716
pracujący	569	539	671
bezrobotni	74	42	45
Bierni zawodowo w tys.	585	532*	641
Współczynnik aktywności zawodowej w %	52,4	52,2	52,8
Wskaźnik zatrudnienia w %	46,3	48,4	49,4
Stopa bezrobocia w %	11,5	7,2	6,3

Struktura ludności według statusu na rynku pracy w IV kwartale 2016 r. uległa zmianie w stosunku do notowanej w 2010 i 2015 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. zwiększył się o 1,0 p. proc. udział pracujących w ogólnej liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej, a odsetek bezrobotnych obniżył się o 0,5 p. proc. W porównaniu z IV kwartałem 2010 r. obserwowano wzrost udziału pracujących (o 3,1 p. proc.) i spadek odsetka bezrobotnych (o 2,7 p. proc.). Udział bezrobotnych w liczbie osób aktywnych zawodowo w IV kwartale 2016 r. wyniósł 6,3% i zmniejszył się zarówno w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r., jak i 2010 r. (odpowiednio o 0,9 i o 5,2 p. proc.).

Wyk. 22. Struktura ludności w wieku 15 lat i więcej według statusu na rynku pracy w IV kwartale

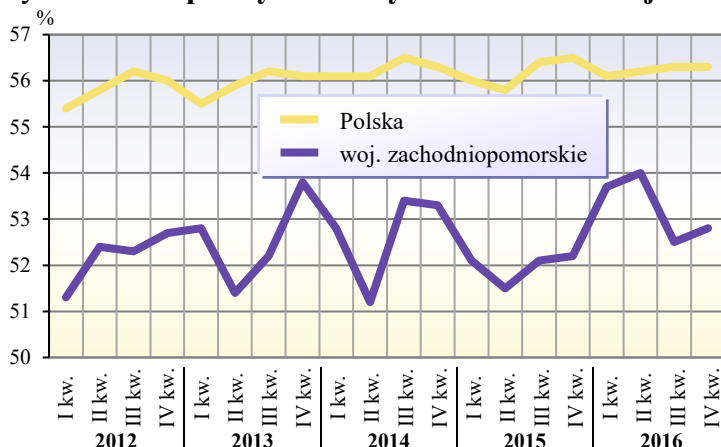

Liczba aktywnych zawodowo w IV kwartale 2016 r. zwiększyła się w stosunku do zanotowanej w 2015 r. o 23,2%, natomiast w odniesieniu do 2010 r. – o 11,2%. Wzrosty te obserwowano zarówno wśród kobiet, jak i mężczyzn.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

W województwie w IV kwartale 2016 r. współczynnik aktywności zawodowej ukształtował się na poziomie 52,8% (jego wartość dla kraju wyniosła 56,3%). Zaobserwowano wzrost aktywności zawodowej, a opisujący ją współczynnik zwiększył się w ujęciu rocznym o 0,6 p. proc., natomiast w odniesieniu do analogicznego

Wyk. 23. Współczynnik aktywności zawodowej

kwartału 2010 r. – o 0,4 p. proc. (w skali kraju zaobserwowano spadek odpowiednio o 0,2 p. proc. i wzrost o 0,9 p. proc.). W analizowanym okresie w województwie zachodniopomorskim wyższą wartość wskaźnika aktywności zawodowej zanotowano wśród mężczyzn niż wśród kobiet (60,2%, wobec 45,9%).

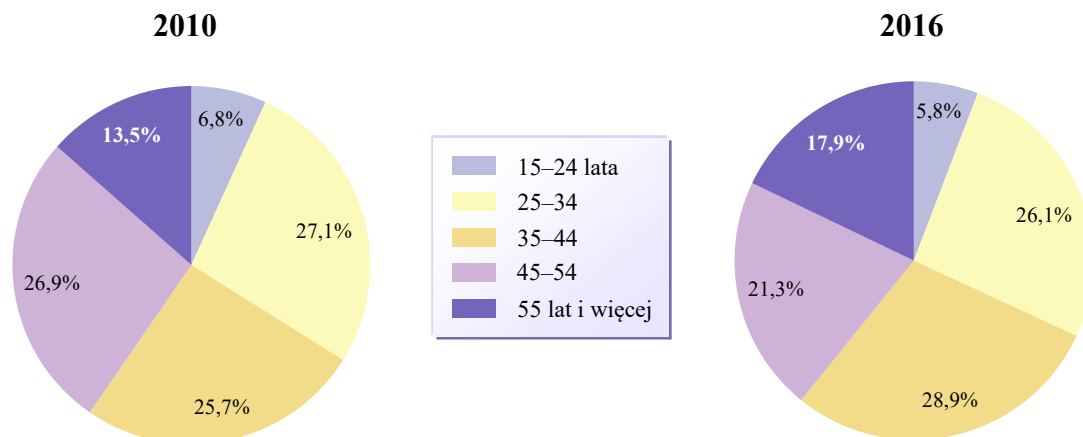
Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym albo prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem, pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych) jeżeli przerwa w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące; jeśli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz osoby wykonujące prace nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Zbiorowość pracujących w IV kwartale 2016 r. liczyła 671 tys. i zwiększyła się o 132 tys. (o 24,5%) w porównaniu z 2015 r. W odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. omawiana populacja zwiększyła się o 102 tys. osób (o 17,9%). W analizowanym okresie w populacji pracujących większy udział mieli mężczyźni (55,1%).

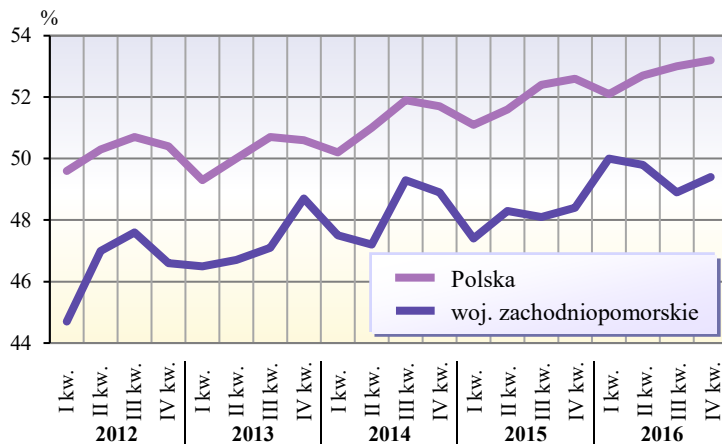
Biorąc pod uwagę wiek pracujących, w IV kwartale 2016 r. najmniejszy udział w omawianej zbiorowości miały osoby w wieku 15–24 lata (5,8%), a największy – osoby w wieku 35–44 lata (28,9%). Osoby w wieku 55 lat i więcej stanowiły 17,9% ogólnej liczby pracujących, natomiast udziały pozostałych grup wyodrębnionych ze względu na wiek mieściły się w granicach 21,3% – 26,1%.

Wyk. 24. Struktura pracujących według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale

Wskaźnik zatrudnienia w IV kwartale 2016 r. w województwie zachodniopomorskim wyniósł 49,4% i był o 3,8 p. proc. niższy od zanotowanego w kraju. W odniesieniu do analogicznego kwartału 2015 r. zwiększył się on o 1,0 p. proc. (w skali kraju wzrost o 0,6 p. proc.).

Wyk. 25. Wskaźnik zatrudnienia

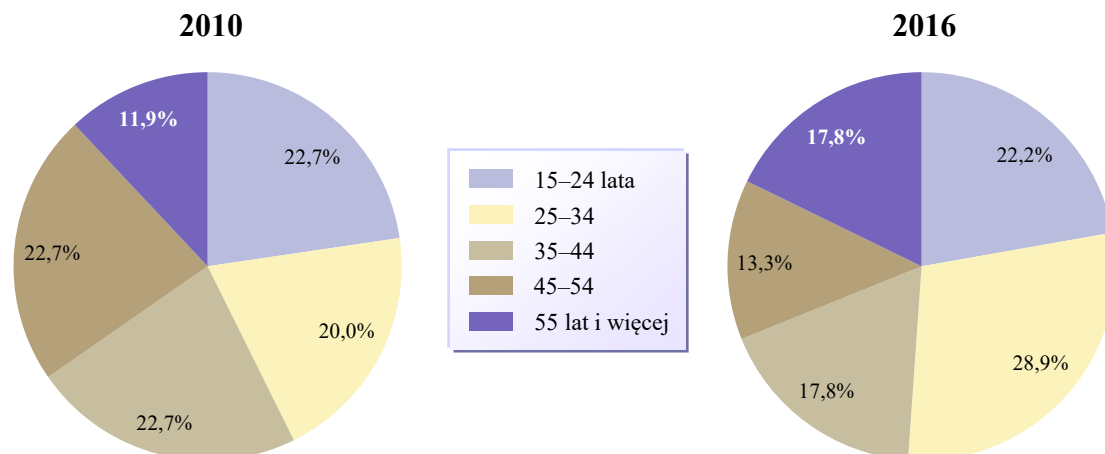

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności (ogółem lub danej grupy).

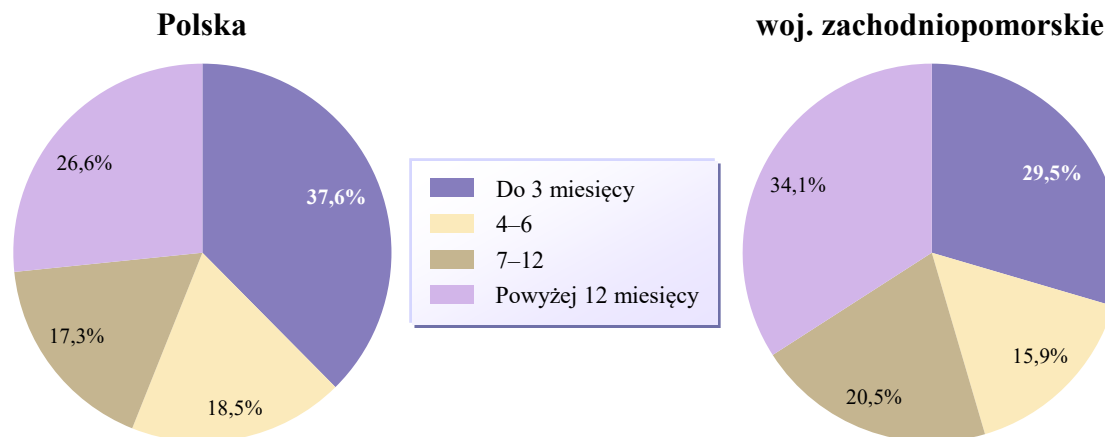
Bezrobotni to osoby w wieku 15-74 lata, które spełniły jednocześnie trzy warunki: w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy oraz były gotowe podjąć pracę w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym. Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

W IV kwartale 2016 r. liczba bezrobotnych w województwie zachodniopomorskim wyniosła 45 tys. osób i zwiększyła się w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. o 3 tys., ale była niższa niż w 2010 r. o 29 tys. Liczba bezrobotnych mężczyzn w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 12,0% do 22 tys., a kobiet – zwiększyła się o 35,3% do 23 tys. osób. W IV kwartale 2016 r. w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w województwie większość (51,1%) stanowiły kobiety.

Analiza bezrobotnych pod względem wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale 2016 r. wykazała, że najliczniejszą grupę tworzyły osoby należące do przedziałów wiekowych 25–34 lata oraz 15–24 lata (odpowiednio 28,9% i 22,2% ogólnej liczby bezrobotnych). Najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby w wieku 45–54 lata (13,3%).

Wyk. 26. **Struktura bezrobotnych według wieku w województwie zachodniopomorskim w IV kwartale**

Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2016 r. w województwie zachodniopomorskim wyniósł 11,5 miesiąca. Na przestrzeni roku okres ten skrócił się o 2 miesiące. W analizowanym okresie liczba osób długotrwale poszukujących pracy (tzn. dłużej niż rok) wyniosła 15 tys. i stanowiła 34,1% ogólnej liczby bezrobotnych (wobec 33,3% w IV kwartale 2015 r.). W kraju w IV kwartale 2016 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 26,6% i w porównaniu z zanotowanym w 2015 r. zmniejszył się o 3,1 p. proc.

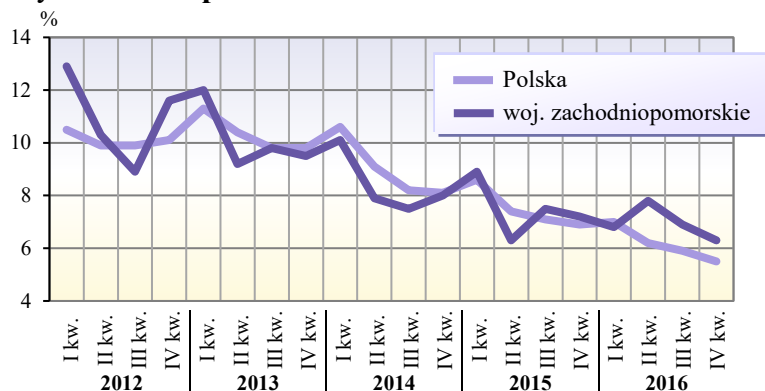
Wyk. 27. **Struktura bezrobotnych według okresu poszukiwania pracy w IV kwartale 2016 r.**

Stopa bezrobocia w IV kwartale 2016 r. w województwie zachodniopomorskim ukształtowała się na poziomie 6,3% i była o 0,8 p. proc. wyższa od stopy bezrobocia w kraju. Na przestrzeni roku w województwie zmniejszyła się o 0,9 p. proc. (w Polsce – zmniejszyła się o 1,4 p. proc.), natomiast w odniesieniu do analogicznego okresu 2010 r. odnotowano spadek stopy bezrobocia o 5,2 p. proc. (w kraju – o 3,8 p. proc.).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

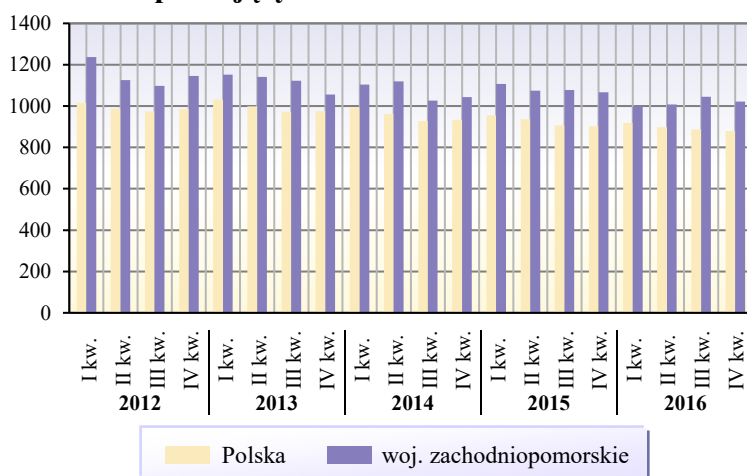
W IV kwartale 2016 r. w województwie stopa bezrobocia w przypadku mężczyzn wyniosła 5,6%, a wśród kobiet 7,1%.

Wyk. 28. Stopa bezrobocia

nieaktywnych zawodowo w województwie zachodniopomorskim zwiększyła się o 20,5%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 9,6%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i o 3,0%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2016 r. wyniósł 59,8%.

Wyk. 29. Liczba osób niepracujących na 1000 osób pracujących

W IV kwartale 2016 r. zbiorowość biernych zawodowo liczyła 641 tys. osób i stanowiła 47,2% ogólnej liczby mieszkańców województwa w wieku 15 lat i więcej. Udział biernych zawodowo w ogólnej liczbie ludności kraju w tym wieku ukształtował się na poziomie 43,7%. Na przestrzeni roku liczba

nieaktywnych zawodowo w województwie zachodniopomorskim zwiększyła się o 20,5%, a w stosunku do analogicznego okresu 2010 r. była wyższa o 9,6%. W skali kraju w analogicznym okresie liczebność analizowanej populacji zmniejszyła się odpowiednio o 0,5% i o 3,0%. Większość populacji osób nieaktywnych zawodowo w regionie tworzyły kobiety, których udział w IV kwartale 2016 r. wyniósł 59,8%.

W IV kwartale 2016 r. na 1000 pracujących przypadły łącznie 1022 osoby bezrobotne i bierne zawodowo. W 2015 r. obciążenie to wynosiło 1067 osób, natomiast w 2010 r. – 1158 osób. W IV kwartale 2016 r. w regionie na 1000 pracujących przypadało więcej osób pozostających bez pracy niż w skali kraju (zjawisko to obserwowano również w latach 2010-2015).

Dane prezentujące rynek pracy w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałowe dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Aktywność ekonomiczna ludności w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co kwartał,
- „Bezrobocie rejestrowane w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałowe dostępne co rok,
- „Rynek pracy w województwie zachodniopomorskim” – publikacja dostępna co rok (również w wersji książkowej),

jak również w Banku Danych Lokalnych.

WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. ukształtowało się na poziomie wyższym niż w 2015 r. Dynamika przeciętnego wynagrodzenia brutto utrzymywała się na zbliżonym poziomie w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2016 r. W porównaniu z 2015 r. zwiększył się czas przepracowany w jednostkach sektora przedsiębiorstw, a przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto wzrosło w większym stopniu niż przed rokiem.

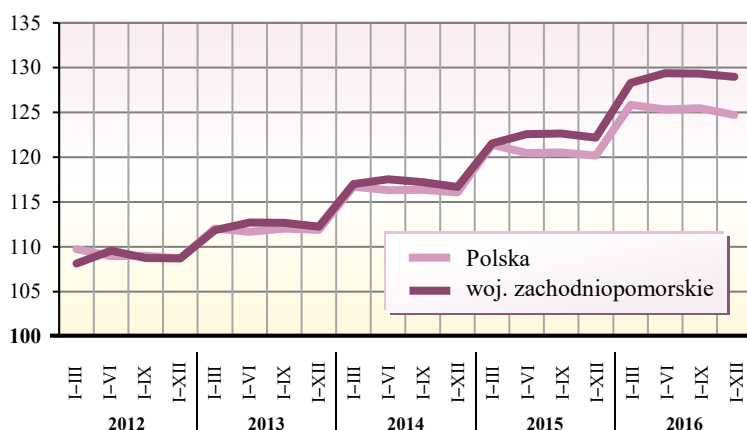
Tabl. 10. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w złotych			2010 = 100	2015 = 100
Polska	3429,64	4121,41	4277,03	124,7	103,8
woj. zachodniopomorskie	3059,96	3738,87	3947,04	129,0	105,6
m. Szczecin.....	3433,37	4313,45	4597,34	133,9	106,6

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw osiągnęło poziom 3947,04 zł i było wyższe niż w 2015 r. o 5,6%. W kraju przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 4277,03 zł, co oznacza wzrost o 3,8% w odniesieniu do zanotowanego w 2015 r.

Przeciętne wynagrodzenie brutto to stosunek sumy wynagrodzeń osobowych brutto, honorariów wypłaconych niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, wypłat z tytułu udziału w zysku do podziału lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach oraz dodatkowych wynagrodzeń rocznych dla pracowników jednostek sfery budżetowej do przeciętnej liczby zatrudnionych w danym okresie, po wyeliminowaniu osób wykonujących pracę nakładczą oraz zatrudnionych za granicą.

Wyk. 30. **Dynamika przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw**
Analogiczny okres 2010 = 100

W województwie zachodniopomorskim w sektorze publicznym przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto osiągnęło wartość 4956,38 zł i zwiększyło się o 4,0% w stosunku do 2015 r. W sektorze prywatnym przeciętne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie 3825,52 zł i było o 5,7% wyższe od zanotowanego w 2015 r.

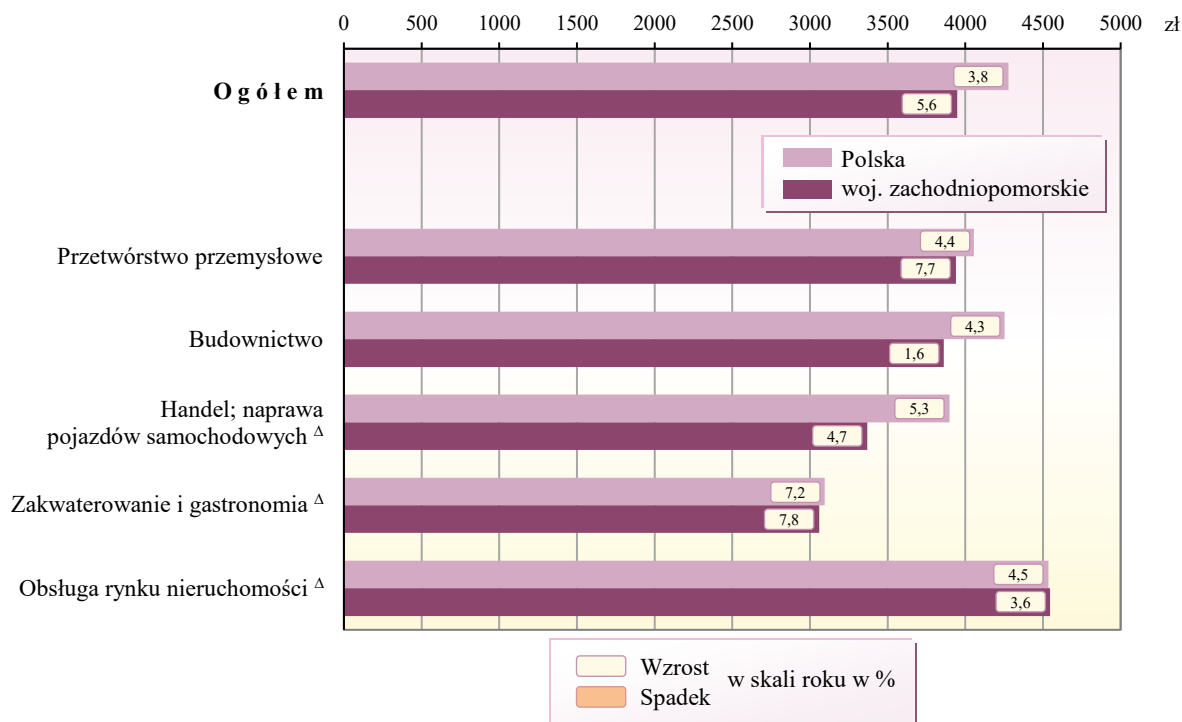

Tabl. 11. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie zachodniopomorskim**

Sektory	2015				2016				w zł
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100								
O g ó ł e m	103,9	104,3	104,6	104,7	105,6	105,6	105,4	105,6	3947,04
w tym:									
Przemysł	103,5	104,2	104,3	104,3	106,5	106,8	106,9	107,2	3997,63
w tym:									
przetwórstwo przemysłowe	103,5	104,3	104,4	104,4	106,6	107,1	107,3	107,7	3940,34
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	101,9	103,5	103,3	103,7	104,3	102,8	102,4	102,2	4163,31
Budownictwo	105,2	105,9	107,4	107,8	104,3	101,5	101,8	101,6	3860,57
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	104,4	104,0	104,8	105,6	105,3	105,7	105,5	104,7	3369,00
Transport i gospodarka magazynowa	102,8	104,6	104,1	103,8	108,3	104,8	105,0	105,3	3934,05
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	103,2	102,4	102,9	103,4	104,1	105,5	107,0	107,8	3059,55
Informacja i komunikacja	102,3	104,0	104,8	103,9	99,4	99,8	98,8	100,5	6120,61
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	103,3	104,3	103,3	102,4	104,5	103,8	103,9	103,6	4545,35
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	103,2	104,4	105,8	106,2	107,4	106,9	103,5	103,4	3566,17

W stosunku do 2015 r. najwyższy wzrost wynagrodzeń wystąpił w zakwaterowaniu i gastronomii (o 7,8%), przetwórstwie przemysłowym (o 7,7%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 5,3%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,7%), obsłudze rynku nieruchomości (o 3,6%), a także w administrowaniu i działalności wspierającej (o 3,4%). Najmniejszy wzrost odnotowano w informacji i komunikacji (o 0,5%).

Wyk. 31. **Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w wybranych sekcjach w 2016 r.**

W omawianym okresie najwyższe przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w województwie zachodniopomorskim zanotowano w sekcjach: informacja i komunikacja oraz obsługa rynku nieruchomości; przekroczyły one odpowiednio o 55,1% i o 15,2% przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w województwie. Najniższe wynagrodzenia stwierdzono natomiast w zakwaterowaniu i gastronomii oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (odpowiednio o 22,5% i o 14,6% mniejsze od przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw w województwie).

W 2016 r. w jednostkach sektora przedsiębiorstw w województwie przepracowano łącznie 301,1 mln godzin, tj. o 2,5% więcej niż w 2015 r. Czas przepracowany wzrósł zarówno w sektorze publicznym (o 6,0%), jak i w sektorze prywatnym (o 2,1%). Najwięcej godzin przepracowano w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe – 141,0 mln (46,8% ogólnej ich liczby), a także handel; naprawa pojazdów samochodowych – 51,1 mln (17,0%), zaś najmniej – w obsłudze rynku nieruchomości – 5,2 mln (1,7%) oraz w informacji i komunikacji – 7,1 mln (2,4%). Średni czas przepracowany w ciągu miesiąca przez 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw w 2016 r. wyniósł 147 godzin.

Przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto w tym okresie ukształtowało się na poziomie 26,93 zł, przy czym w sektorze publicznym osiągnęło wartość 34,21 zł, zaś w sektorze prywatnym – 26,07 zł. W porównaniu z 2015 r. zaobserwowano wzrost przeciętnego wynagrodzenia godzinowego brutto o 5,5% (w sektorze publicznym – o 2,7%, a w prywatnym – o 5,8%). Najwyższe przeciętne wynagrodzenie godzinowe brutto otrzymali zatrudnieni w sekcji informacja i komunikacja – 41,52 zł, a najniższe w zakwaterowaniu i gastronomii – 20,30 zł.

Dane prezentujące przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,*
  - „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.*
-
-

ŚWIADCZENIA SPOŁECZNE

W 2016 r. przeciętna liczba emerytów i rencistów ukształtowała się na poziomie wyższym niż w 2015 r. Zwiększenie się ogólnej liczby świadczeniobiorców było wynikiem jednoczesnego wzrostu liczby osób pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS i spadku liczby osób otrzymujących świadczenia z KRUS. W analizowanym roku odnotowano wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto wypłacanej przez ZUS w porównaniu z 2015 r. Przeciętne świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym były niższe niż w roku poprzednim.

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim przeciętna liczba emerytów i rencistów wyniosła 357,6 tys. osób i była wyższa od notowanej w 2015 r. (o 1,5 tys. osób, tj. o 0,4%), ale niższa niż w 2010 r. (o 17,5 tys. osób, tj. o 4,7%). W kraju świadczenia otrzymywało przeciętnie 8507,2 tys. osób, czyli o 0,4% więcej niż w 2015 r. i o 4,0% mniej niż w 2010 r.

Tabl. 12. Świadczenia społeczne

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w liczbach bezwzględnych		2010 = 100	2015 = 100	
POLSKA					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	8866,0	8476,9	8507,2	96,0	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	7491,4	7273,8	7312,8	97,6	100,5
rolników indywidualnych	1374,6	1203,2	1194,4	86,9	99,3
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1588,95	1980,96	2018,48	127,0	101,9
w tym emerytura	1698,35	2096,55	2131,70	125,5	101,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	954,68	1179,63	1182,83	123,9	100,3
w tym emerytura	996,18	1209,81	1210,30	121,5	100,0
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE					
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	375,1	356,1	357,6	95,3	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS ^a	343,0	329,1	331,1	96,5	100,6
rolników indywidualnych	32,1	27,0	26,5	82,6	98,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS ^a w zł	1536,89	1912,38	1945,96	126,6	101,8
w tym emerytura	1646,50	2019,62	2049,25	124,5	101,5
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	1032,29	1258,98	1256,11	121,7	99,8
w tym emerytura	1085,93	1302,89	1297,55	119,5	99,6

^a Łącznie z rentami wypadkowymi finansowanymi z FUS, a wypłacanymi przez MON, MSW oraz MS w zbiegu z emeryturami finansowanymi z budżetu MON, MSW oraz MS, a także wypłatami świadczeń rolnych z MON, MSW oraz MS (nieuwzględnionymi w województwie).

W 2016 r. odsetek osób pobierających świadczenia emerytalno-rentowe w województwie w ogólnej ich zbiorowości w Polsce wyniósł 4,2% i utrzymał się na poziomie sprzed roku. Świadczeniobiorcy ZUS z terenu województwa zachodniopomorskiego stanowili 4,5% całej populacji, a biorąc pod uwagę liczbę wypłat z KRUS region znalazł się na 14. pozycji (z udziałem 2,2%).

W 2016 r. emerytury i renty z ZUS otrzymywało przeciętnie 331,1 tys. osób, tj. więcej niż w 2015 r. (o 0,6%) i mniej niż w 2010 r. (o 3,5%). W stosunku do 2015 r. zmniejszyła się przeciętna

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r., także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) oraz w okresie od 1 I 2009 r. do 30 VI 2014 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (OFE).

liczba rencistów otrzymujących świadczenia z tytułu niezdolności do pracy (o 5,9%), a także emerytów oraz osób pobierających renty rodzinne (o 0,3%). W 2016 r. najliczniejszą grupę świadczeniobiorców ZUS stanowili emeryci (70,9% całej zbiorowości), a najmniejszą – osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy (12,7%).

Tabl. 13. Świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	355,6	355,9	356,0	356,1	357,3	357,5	357,5	357,6
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	99,8	99,8	100,2	100,3	100,5	100,4	100,4	100,4
pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS	328,6	328,9	329,0	329,1	330,5	330,8	330,9	331,1
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	100,0	100,0	100,3	100,4	100,6	100,6	100,6	100,6
rolników indywidualnych	26,9	26,9	27,0	27,0	26,8	26,7	26,6	26,5
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	97,3	97,7	98,4	98,7	99,4	98,9	98,4	98,1
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:								
wypłacana przez ZUS	1885,06	1898,81	1905,85	1912,38	1935,46	1939,17	1942,51	1945,96
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	103,3	103,1	102,9	103,0	102,7	102,1	101,9	101,8
rolników indywidualnych	1240,98	1259,11	1260,09	1258,98	1254,41	1257,51	1257,19	1256,11
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	101,9	102,9	102,9	102,7	101,1	99,9	99,8	99,8

Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

Przeciętna liczba osób otrzymujących świadczenia emerytalno-rentowe w ramach rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych była niższa zarówno względem 2015 r. (o 1,9%), jak i 2010 r. (o 17,4%). Emerytury i renty z rolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w 2016 r. pobierało 26,5 tys. osób.

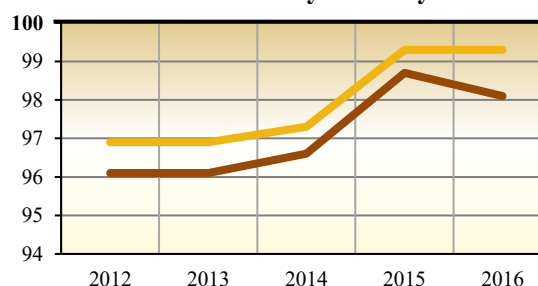
W ciągu ostatniego roku największy spadek zaobserwowano w przypadku liczby emerytów – o 2,0%, przeciętna liczba osób otrzymujących renty z tytułu niezdolności do pracy spadła o 1,7%, a przeciętna liczba osób korzystających z rent rodzinnych wzrosła o 0,6%. Świadczeniobiorcy KRUS charakteryzowali się nieco odmienną strukturą. Podobnie jak w przypadku świadczeń wypłacanych przez ZUS dominowali emeryci, przy czym ich odsetek wyniósł 76,7%. Najniższy udział miały natomiast osoby pobierające renty rodzinne, które stanowiły 3,8% ogółu świadczeniobiorców KRUS.

Wyk. 32. **Dynamika przeciętnej miesięcznej liczby emerytów i rencistów**
Rok poprzedni = 100

Pobierających świadczenia wypłacane przez ZUS

Rolników indywidualnych

— Polska — woj. zachodniopomorskie

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

W województwie w 2016 r. przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS wyniosła 1945,96 zł i była wyższa o 1,8% niż w 2015 r. (w kraju zanotowano wzrost o 1,9%). To samo świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych ukształtowało się

na poziomie 1256,11 zł i zmniejszyło się o 0,2% w porównaniu z 2015 r. (w kraju – wzrost o 0,3%).

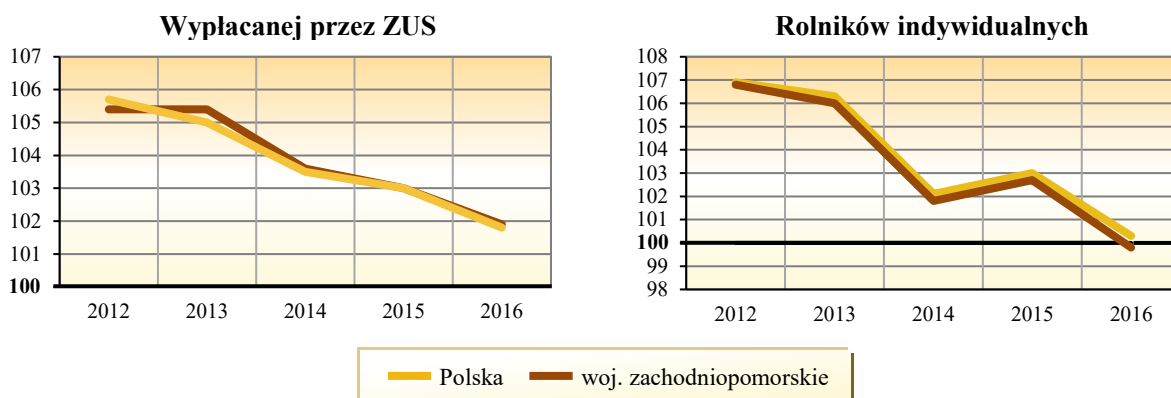
Tendencję wzrostową obserwowano w przypadku wszystkich kategorii świadczeń wypłacanych z ZUS. W województwie najszybciej rosła przeciętna wysokość rent rodzinnych. W przypadku świadczeń z KRUS wzrost zaobserwowano jedynie w przypadku rent z tytułu niezdolności do pracy,

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

w pozostałych kategoriach przeciętne świadczenie było niższe niż przed rokiem. W kraju rosły zarówno świadczenia wypłacane rolnikom indywidualnym, jak i te z ZUS.

Wyk. 33. **Dynamika przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto**

Rok poprzedni = 100

W 2016 r. wysokość przeciętnej emerytury i renty z ZUS w województwie kształtowała się poniżej średniej krajowej, natomiast przeciętne świadczenie otrzymywane przez rolników indywidualnych było wyższe niż średnio w kraju. Pod względem przeciętnej emerytury i renty z ZUS województwo plasowało się na 7. miejscu w kraju, a analogiczne świadczenie pobierane przez rolników indywidualnych, podobnie jak rok wcześniej, było jednym z wyższych w Polsce (4. miejsce w kraju). W przypadku wypłat realizowanych przez KRUS odnotowano większe odchylenia od średniej krajowej w poszczególnych kategoriach świadczeń (wahały się one od 1,3% przy rentach z tytułu niezdolności do pracy do 12,5% w przypadku rent rodzinnych) w porównaniu z wypłatami z ZUS (gdzie emerytury były niższe od średniej krajowej o 3,9%, renty z tytułu niezdolności do pracy o 2,5%, a renty rodzinne o 3,8%).

Dane prezentujące świadczenia społeczne w województwie zachodniopomorskim znajdują się w „Biuletynie statystycznym województwa zachodniopomorskiego” (publikacja dostępna co kwartał w wersji elektronicznej na stronie internetowej Urzędu) oraz w Banku Danych Lokalnych.

CENY

W 2016 r. odnotowano szybszy niż w skali kraju spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w ujęciu rocznym (po spadku notowanym w 2015 r.), spadki cen wystąpiły w większości grup towarów i usług – najwyższy w grupie „odzież i obuwie” (w Polsce najwyższy spadek odnotowano w grupie „transport”). Zarówno w kraju, jak i w regionie wyższe niż w 2015 r. były m. in. ceny w grupach „edukacja” oraz „żywność i napoje bezalkoholowe”.

Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych obliczono przy przyjęciu systemu wag z roku poprzedzającego rok badany.

Systemy wag w zakresie poszczególnych województw oraz w skali kraju opracowano na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych. Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP, do 2013 r. – COICOP/HICP).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim w 2016 r. w odniesieniu do 2015 r. obniżyły się o 0,9% (w skali kraju odpowiednio o 0,6%). W województwie najbardziej potaniały ceny odzieży i obuwia (o 5,3%) oraz towary i usługi związane z transportem (o 4,7%). Więcej niż w 2015 r. płacono za żywność i napoje bezalkoholowe (o 1,3%), a także za „edukację” (o 0,5%). Podobne tendencje obserwowano w skali kraju.

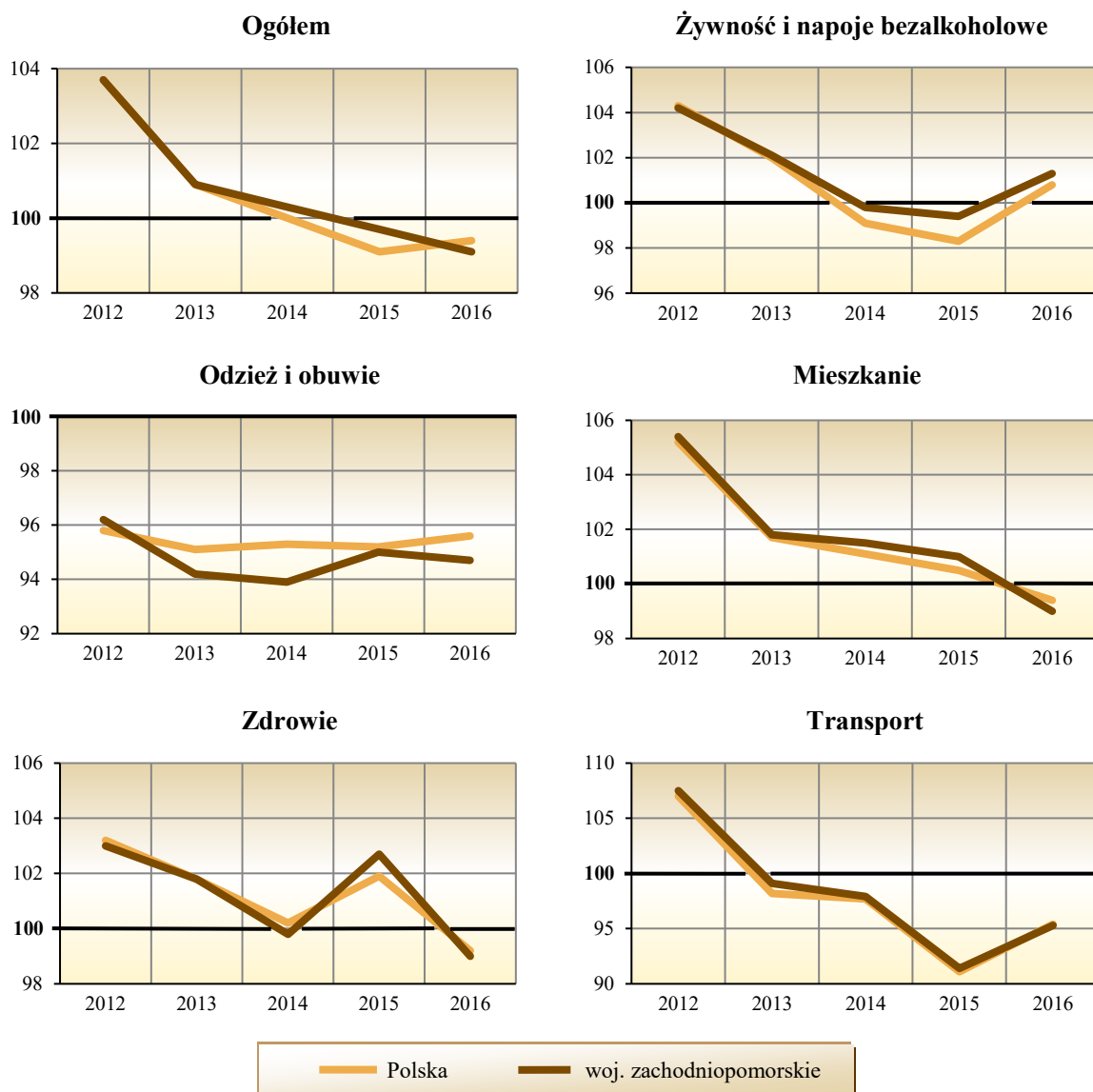
Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	102,6	99,1	99,4
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,7	98,3	100,8
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,3	101,2	100,7
Odzież i obuwie	96,2	95,2	95,6
Mieszkanie	103,3	100,5	99,4
Zdrowie	102,9	101,9	99,2
Transport	106,2	91,1	95,4
Rekreacja i kultura	99,7	100,7	98,1
Edukacja	102,7	101,1	100,8

Tabl. 14. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (dok.)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
O g ó ł e m	102,7	99,7	99,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,6	99,4	101,3
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	105,0	101,8	99,8
Odzież i obuwie	97,7	95,0	94,7
Mieszkanie	103,8	101,0	99,0
Zdrowie	102,3	102,7	99,0
Transport	106,0	91,4	95,3
Rekreacja i kultura	100,5	100,8	96,0
Edukacja	102,2	101,2	100,5

Wyk. 34. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych**
Rok poprzedni = 100

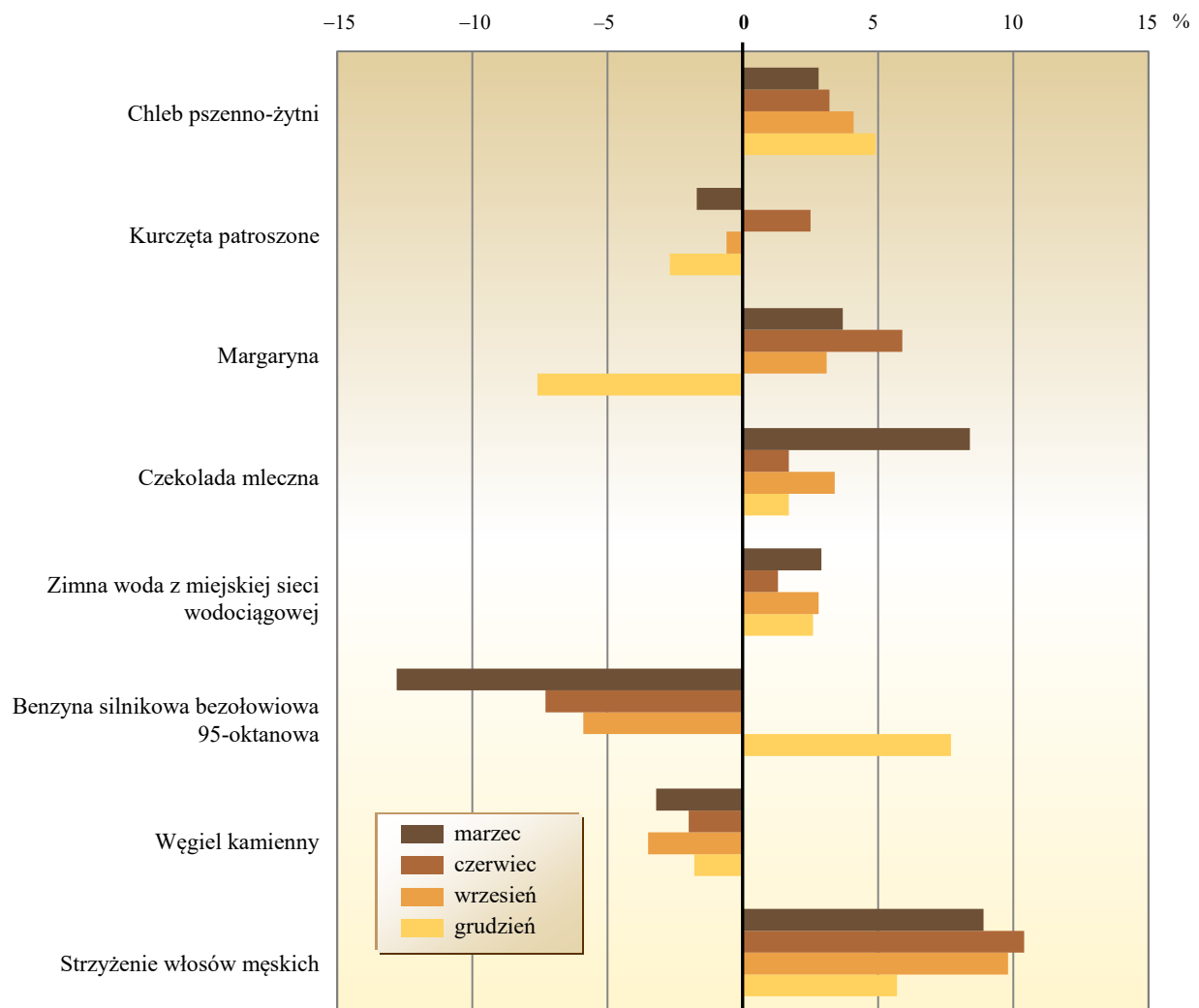
W 2016 r. największy spadek cen towarów i usług konsumpcyjnych w odniesieniu do analogicznego okresu 2015 r. wystąpił w II kwartale (o 1,3%), w tym najbardziej potaniały towary i usługi w grupie „transport” (o 6,2%), których ceny wzrosły jedynie w IV kwartale. Spadek cen we wszystkich kwartałach zanotowano w grupach „odzież i obuwie”, „mieszkanie” oraz „rekreacja i kultura”. Ceny napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych w pierwszych trzech kwartałach 2016 r. były niższe niż w analogicznym okresie 2015 r., natomiast w IV kwartale wzrosły do analogicznego okresu 2015 r. Wzrost cen we wszystkich kwartałach zanotowano w grupach: „żywność i napoje bezalkoholowe” oraz „edukacja”.

Tabl. 15. **Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII	I-III	IV-VI	VII-IX	X-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	99,4	99,8	100,0	99,5	99,0	98,7	98,9	99,9
Żywność i napoje bezalkoholowe	97,9	99,1	100,3	100,3	100,9	100,9	101,3	101,9
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	103,4	102,0	101,4	100,5	99,5	99,6	99,7	100,4
Odzież i obuwie	93,7	94,4	96,0	96,1	96,3	95,0	93,9	93,7
Mieszkanie	101,2	101,4	101,1	100,3	99,1	98,6	98,8	99,4
Zdrowie	102,1	101,9	103,6	103,2	99,9	100,4	98,1	97,7
Transport	89,9	91,9	92,3	91,6	93,0	93,8	94,2	100,1
Rekreacja i kultura	102,4	101,5	100,7	98,8	97,5	93,9	95,2	97,3
Edukacja	101,7	101,4	100,9	100,6	100,6	100,6	100,6	100,3

W grudniu 2016 r. w porównaniu z analogicznym okresem 2015 r. największe zmiany cen wystąpiły w grupie artykułów żywnościowych. W województwie zachodniopomorskim najbardziej potaniał sok jabłkowy (o 11,1%), margaryna (o 7,6%) oraz mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 2-2,5% (o 6,6%). Droższe niż przed rokiem było masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 37,0%) oraz cukier biały kryształ (o 31,9%). Mniej niż w grudniu 2015 r. płacono m. in. za warzywa i owoce, w tym marchew (o 21,1%), cytryny (o 10,9%), jabłka (o 10,3%), cebulę (o 8,5%) i ziemniaki (o 6,9%). Spośród artykułów i usług nieżywnościowych potaniały m. in.: centralne ogrzewanie lokali mieszkalnych (o 11,1%), bateria zlewozmywakowa (o 5,1%), ręcznik frotté z tkaniny bawełnianej (o 3,6%) i podkoszulek męski bawełniany, krótki rękaw (o 3,1%). Ceny m. in. kuchni mikrofalowych, wizyt u lekarza specjalisty czy koszul męskich z elanobawełny były wyższe niż w grudniu 2015 r. (odpowiednio po 12,1% i o 10,9%).

Źródłem informacji o cenach detalicznych towarów i usług są notowania cen dokonywane przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane są raz w miesiącu, z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen przeprowadzane są dwa razy w miesiącu.

Wyk. 35. **Zmiany cen wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w skali roku w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.**Tabl. 16. **Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
POLSKA				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,08	2,21	2,21	100,0
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,96	6,60	6,45	105,9
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,68	13,79	14,61	105,9
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	21,65	24,01	24,96	104,0
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,67	2,80	2,78	99,3
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,27	3,98	4,90	123,1
Cebula – za 1 kg	2,25	2,20	1,76	80,0
Ziemniaki – za 1 kg	1,43	1,19	0,98	82,4
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,94	2,44	3,17	129,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,64	3,63	3,57	98,3

Tabl. 16. Przeciętne ceny detaliczne wybranych towarów i usług konsumpcyjnych w grudniu (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016	
	w złotych			XII 2015 = 100
POLSKA (dok.)				
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w latach 2010 i 2015 – z elanowełny) – za 1 kpl.	467,17	662,30	658,97	99,5
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nie-skórzanej – za 1 parę	164,09	197,64	199,02	100,7
Proszek do prania – za 280 g (w latach 2010 i 2015 – za 400 g)	4,43	5,33	5,45	x
Ciepła woda – za 1 m ³	17,89	21,68	21,79	100,5
Wizyta u lekarza specjalisty	69,63	90,26	93,93	104,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,23	2,71	2,71	100,0
Bilet do kina	15,23	18,39	19,02	103,4
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE				
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	2,09	2,24	2,35	104,9
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,67	6,72	6,54	97,3
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	12,96	13,52	14,29	105,7
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	23,39	26,71	28,54	106,9
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3-3,5%, sterylizowane – za 1 l	2,66	2,68	2,69	100,4
Masło świeże o zawartości tłuszczu ok. 82,5% – za 200 g	4,54	3,89	5,33	137,0
Cebula – za 1 kg	2,26	2,36	2,16	91,5
Ziemniaki – za 1 kg	1,52	1,16	1,08	93,1
Cukier biały kryształ – za 1 kg	2,99	2,51	3,31	131,9
Sok jabłkowy – za 1 l	3,66	3,87	3,44	88,9
Garnitur męski 2-częściowy, z tkaniny z udziałem wełny (w latach 2010 i 2015 – z elanowełny) – za 1 kpl.	427,16	602,83	657,26	109,0
Półbuty męskie skórzane na podeszwie nie-skórzanej – za 1 parę	157,22	188,38	202,76	107,6
Proszek do prania – za 280 g (w latach 2010 i 2015 – za 400 g)	4,40	5,57	5,66	x
Ciepła woda – za 1 m ³	21,68	24,84	25,67	103,3
Wizyta u lekarza specjalisty	62,23	79,38	89,00	112,1
Bilet normalny na przejazd autobusem miejskim, jednorazowy	2,01	2,50	2,50	100,0
Bilet do kina	15,00	17,90	18,69	104,4

Dane prezentujące ceny towarów i usług konsumpcyjnych w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

ROLNICTWO

▪ WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE

Ciepła i słoneczna pogoda we wrześniu 2015 r. stwarzała dobre warunki dla przeprowadzania zbioru upraw, ale niekorzystnie wpływała na stan uwilgotnienia gleby. Pomimo występujących opadów obserwowano przesuszenie gleby, które utrudniało wykonywanie prac polowych, a przede wszystkim orkę przedsięwziętych i siewów ozimin. Niedobór wilgoci w glebie stwarzał również niekorzystne warunki dla kiełkowania ziarna i wschodów roślin ozimych.

Pomimo utrudnionych warunków wilgotnościowych siewy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego przeprowadzono na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych. Na początku września zakończono rozpoczęte w sierpniu siewy rzepaku ozimego, w pierwszej dekadzie września rozpoczęto siewy żyta i pszenżyta, a w połowie miesiąca – pszenicy ozimej. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Dopiero dość intensywne opady deszczu w listopadzie poprawiły stan uwilgotnienia gleby i miały korzystny wpływ na procesy kiełkowania ziarna i wschody roślin. Stan rzepaku i zbóż ozimych został oceniony przez rzeczoznawców województwa zachodniopomorskiego jako średni do dobrego.

Utrzymująca się w listopadzie wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki dla wschodów, wzrostu i rozwoju późno zasianych ozimin (szczególnie pszenicy). Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin. W drugiej połowie grudnia rośliny weszły w stan zimowego spoczynku dobrze wyrosnięte i rozkrzewione. Pogoda w grudniu nie stwarzała większych zagrożeń dla zimujących roślin.

Styczniowe mrozy, podczas których odnotowano spadki temperatury powietrza poniżej minus 16°C, przy praktycznie braku okrywy śnieżnej miały znaczny wpływ na straty w zasiewach ozimin. Uszkodzenia roślin wystąpiły przede wszystkim na plantacjach rzepaku, jęczmienia ozimego (charakteryzującego się najniższym ze zbóż poziomem mrozoodporności) oraz pszenicy ozimej (w odmianach o słabej lub obniżonej mrozoodporności). W trzeciej dekadzie stycznia znaczny wzrost temperatury powietrza przyczynił się do zakłócenia zimowego spoczynku roślin powodując ich osłabienie oraz zmniejszenie zimotrwałości i mrozoodporności.

Przezimowanie roślin w województwie zachodniopomorskim w 2016 r. zostało ocenione przez rzeczoznawcę wojewódzkiego oraz według szacunków gminnych jako gorsze niż w poprzednich latach. Stan upraw był zróżnicowany, zależnie od gatunku roślin. Zboża ozime, jak i rzepak ozimy charakteryzowały się gorszą kondycją niż w roku ubiegłym. Na gorszy stan roślin wpłynął stosunkowo niski poziom opadów latem i jesienią 2015 r., który opóźnił dokonywanie uprawek poźniwnych i zasiew ozimin, a część zasiewów roślin ozimych dokonywana była w niesprzyjających warunkach – sucha gleba i dość wysoka temperatura. Wschody były nierównomierne, a niewystarczająca ilość opadów we wrześniu i w październiku nie sprzyjała wegetacji.

Przebieg pogody w lutym 2016 r. stwarzał niewielkie zagrożenie dla roślin, a utrzymująca się w ciągu miesiąca dość wysoka, jak na tę porę roku, temperatura powietrza i gleby nadal powodowała zakłócenia w zimowym spoczynku roślin. W wyniku dobowych wahań temperatury powtarzały się procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, powodując osłabienie systemu korzeniowego roślin.

W marcu 2016 r. nie odnotowano ekstremalnych warunków dla roślin ozimych, jednak nieco chłodniejsza aura sprawiła, że wegetacja wiosenna rozpoczęła się później niż w roku ubiegłym. Nie sprzyjały jej również niższe niż w normie opady. Na przełomie marca i kwietnia zasiano większość roślin jarych – przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej, jęczmienia jarego, buraków cukrowych oraz sadzenia ziemniaków. Przebieg warunków atmosferycznych w kwietniu 2016 r. był podobny jak w marcu, tzn. utrzymywała się dość chłodna temperatura, a opady były poniżej normy. Nie odnotowano jednak większych spadków poniżej 0°C, które przerwałyby wegetację roślin. Warunki pogodowe w kwietniu sprzyjały prowadzonym pracom polowym, ale występujące w ciągu pierwszej i drugiej dekady kwietnia chłodne dni z niedoborem opadów hamowały tempo wzrostu i rozwoju roślin. Niedobór opadów przyczynił się do pogorszenia warunków wilgotnościowych gleby, a potrzeby wodne upraw nie były w pełni zaspokojone. Kwitnienie rzepaku ozimego rozpoczęło się w trzeciej dekadzie kwietnia. Rośliny były jednak słabsze niż w roku ubiegłym, mniej rozgałęzione, co miało bezpośrednie przełożenie na wysokość plonowania.

Na początku maja ciepła i słoneczna pogoda sprzyjała wzrostowi i rozwojowi roślin, obserwowano szybki wzrost zbóż ozimych oraz roślin zasianych wiosną. W maju odnotowano jednak małe opady, (z wyjątkiem dwóch burz w dniach 30 i 31 maja) przy bardzo wysokich temperaturach (12 dni z temperaturą 25°C i więcej). W wyniku wiosennego niedoboru opadów znacznie pogorszyły się warunki uwilgotnienia gleby, co spowolniło wzrost roślin; stan wielu upraw w rejonach dotkniętych deficytem wody, zwłaszcza na glebach słabszych, uległ pogorszeniu.

Notowane dopiero w drugiej i trzeciej dekadzie czerwca opady deszczu, miejscami dość obfite, poprawiły stan uwilgotnienia przesuszonej wierzchniej warstwy gleby. Lokalnie ulewne deszcze połączone z burzami i silnym wiatrem oraz gradobicia powodowały wylegnięcie łanów zbóż oraz częściowe uszkodzenia i zniszczenia upraw.

W pierwszej połowie lipca w województwie zachodniopomorskim obserwowano dojrzewanie upraw, opady deszczu zapewniły dobre uwilgotnienie gleby. Żniwa w województwie zachodniopomorskim rozpoczęto w drugiej dekadzie lipca; lokalnie przystąpiono do koszenia rzepaku i rzepiku, a następnie poszczególnych zbóż, zwłaszcza jęczmienia ozimego i żyta. Prace żniwne zostały spowolnione z powodu częstych opadów deszczu. Do końca lipca najwięcej zebrano jęczmienia ozimego, na ukończeniu był również zbiór rzepaku, jednak nad samym morzem pozostawała znaczna część zasiewów do zebrania.

W sierpniu w woj. zachodniopomorskim powoli kończyły się żniwa, ale nadal były utrudnione przez częste opady deszczu. Do zbioru pozostały plantacje gdzie nadmiar wilgoci w glebie uniemożliwił

wjazd kombajnów. Najwięcej zbóż do zebrania pozostawało nad samym morzem, natomiast powiaty południowe praktycznie skończyły żniwa. Nadmiernie mokry sierpień powodował, że ziarno w momencie zbioru charakteryzowało się większą wilgotnością niż w roku ubiegłym. W sierpniu poprawił się stan roślin okopowych, zwłaszcza buraków cukrowych i pastewnych oraz warzyw grunto-
wych. Plantacje kukurydzy, zarówno tej na ziarno, jak i na zieloną masę były w znacznie lepszej kon-
dycji niż w poprzednim roku. Pod względem temperatury sierpień można było zaliczyć do normalnych,
choć nieco chłodniejszych niż ekstremalnego roku ubiegłego. W porównaniu do poprzedniego roku
ilość opadów w sierpniu 2016 r. była wyższa, co znacznie komplikowało przebieg żniw. Wiele gospodarstw znalazło się w trudnej sytuacji finansowej.

Wrzesień 2016 r. w woj. zachodniopomorskim był miesiącem o nadmiernej ilości ciepła i niedosta-
tecznej ilości opadów. W wyniku takiego przebiegu pogody kukurydza na kiszonkę z przeznaczeniem
do biogazowni za szybko zaschła, to samo obserwowano na plantacjach ziemniaków.

Październikowe opady deszczu wpłynęły na wyrównanie plantacji roślin ozimych i przyspieszenie
rozwoju. Temperatury obniżały się stopniowo, co korzystnie wpływa na przygotowanie roślin
do zimy. Zbiory ziemniaków zostały praktycznie ukończone, a zbiory buraków przekroczyły półmetek.

Pogoda w listopadzie w województwie zachodniopomorskim była na ogół korzystna dla rolnictwa.
Utrzymująca się dodatnia temperatura powietrza podtrzymywała wegetację i stwarzała dobre warunki
dla wzrostu i rozwoju ozimin. Umożliwiała także wykonywanie jesiennych prac polowych oraz zbiorów
roślin okopowych i pastewnych. Oziminy wysiane w optymalnych terminach agrotechnicznych
w listopadzie krzewiły się. Dobowe wahania temperatury powietrza sprzyjały hartowaniu się roślin.
W połowie miesiąca dobiegał końca zbiór buraków cukrowych i kukurydzy uprawianej na ziarno. Koń-
czono także zbiór poplonów ścierniskowych oraz wykonywanie orok przedzimowych. Sprzyjające
warunki termiczne wpłynęły na przedłużenie sezonu pastwiskowego do końca listopada.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	35,1	36,7	.
rzepak i rzepik	23,6	28,5	.
ziemniaki ^a	219	210	.
buraki cukrowe	484	520	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b :			
bydło	38,6	41,0	41,3
trzoda chlewna	102,6	80,0	75,6
owce	1,8	1,5	1,7
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1031,5	1004,6	1175,8

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

Tabl. 17. Wybrane dane dotyczące rolnictwa (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA (dok.)			
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	59,84	66,83	62,02
ziarno żyta za 1 dt	42,12	51,42	51,73
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	50,86	51,15	52,27
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,56	6,02	5,91
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,89	4,30	4,68
mleko krowie za 1 l	1,07	1,13	1,11
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,91	75,59	75,11
ziarno żyta za 1 dt	48,58	58,67	59,33
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	98,51	82,04	96,02
prosię na chów za 1 szt.	130,20	154,03	154,62
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Plony z 1 ha w dt:			
zboża podstawowe z mieszankami			
zbożowymi	44,5	48,8	.
rzepak i rzepik	25,7	30,1	.
ziemniaki ^a	232	306	.
buraki cukrowe	459	578	.
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha			
użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b :			
bydło	11,5	12,2	12,0
trzoda chlewna	41,8	35,2	33,8
owce	0,8	0,6	0,6
drób kurzy (w wieku powyżej 2 tygodni)	1098,5	620,0	1234,5
Przeciętne ceny skupu w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	58,39	69,97	64,37
ziarno żyta za 1 dt	43,35	53,31	52,68
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	67,57	48,90	63,62
żywiec rzeźny wołowy (bez cieląt) za 1 kg	4,65	5,78	6,00
żywiec rzeźny wieprzowy za 1 kg	3,91	4,48	4,83
mleko krowie za 1 l	1,10	1,15	1,09
Ceny na targowiskach w zł:			
ziarno pszenicy za 1 dt	64,84	80,08	79,22
ziarno żyta za 1 dt	49,29	72,78	67,47
ziemniaki jadalne (bez wczesnych) za 1 dt	101,61	93,83	106,17
prosię na chów za 1 szt.	125,27	.	.

^a Łącznie z uprawą w ogrodach przydomowych, w 2010 r. bez ogrodów przydomowych. ^b W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego.

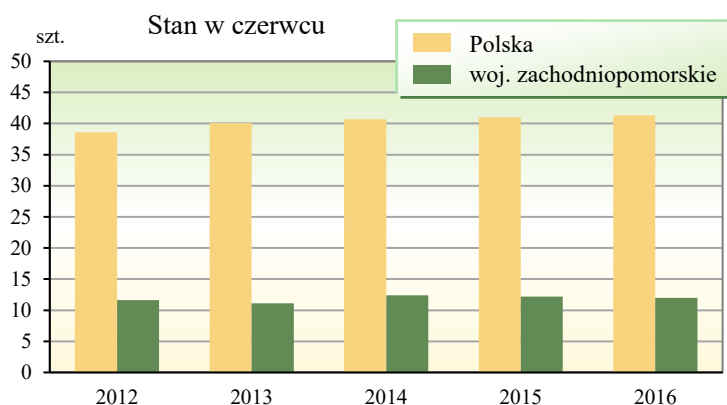
■ POGŁOWIE ZWIERZĄT GOSPODARSKICH

W 2016 r. odnotowano zmniejszenie (w skali roku) pogłowia bydła i trzody chlewnej, natomiast zwiększenie pogłowia owiec oraz drobiu.

W 2016 r. pogłowie bydła w województwie liczyło 97,3 tys. szt., co stanowiło 1,6% ogólnego pogłowia bydła w kraju. W stosunku do 2015 r. liczebność stada bydła zmniejszyła się o 4,7% (w Polsce zmniejszyła się o 0,4%), natomiast w odniesieniu do 2010 r. odnotowano spadek o 6,7% (w kraju – wzrost o 3,4%).

*Badania **pogłowia trzody chlewnej** prowadzone są 3 razy w roku – w marcu według stanu na 1 marca, w czerwcu według stanu na 1 czerwca i w grudniu według stanu na 1 grudnia, a badania **pogłowia bydła i pozostałych gatunków zwierząt gospodarskich oraz produkcji zwierzęcej** – 2 razy w roku – według stanu w czerwcu i grudniu.*

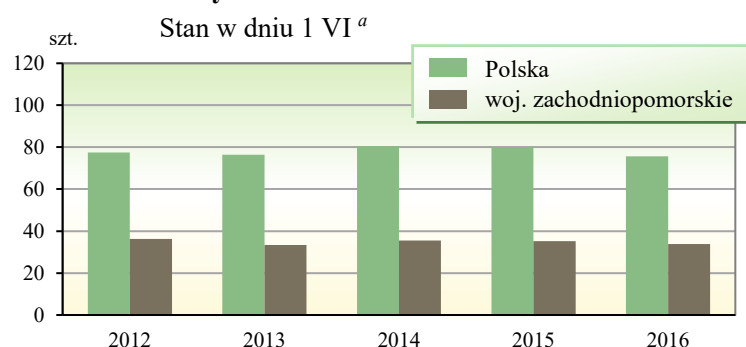
Wyk. 36. **Obsada bydła na 100 ha użytków rolnych**

W 2016 r. z ogólnej liczby pogłowia bydła 40,0% stanowiły krowy, w tym 63,9% krowy mleczne (dla Polski odpowiednio 39,3% i 92,0%). Struktura stada bydła i udział krów mlecznych w stadzie wskazuje na wzrost znaczenia chowu bydła w kierunku produkcji żywca wołowego.

Według danych z czerwca 2016 r. pogłowie trzody chlewnej w województwie ukształtowało się na poziomie 274,5 tys. szt. (w tym 27,6 tys. szt., tj. 10,1% stanowiły lochy). Udział województwa w ogólnokrajowym pogłowie świń wyniósł 2,5%. W odniesieniu do stanu w 2015 r. wielkość stada trzody chlewnej zmniejszyła się o 6,9% (w Polsce – o 6,7%). W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek pogłowia świń o 27,9% (w kraju – o 28,7%).

Wyk. 37. **Obsada trzody chlewnej na 100 ha użytków rolnych**

^a Od 2014 r. zmiana terminu badania z 31 lipca na 1 czerwca.

W 2016 r. stado owiec liczyło 4,9 tys. szt., co stanowiło 2,0% pogłowia krajowego. W porównaniu z 2015 r. jego stan zwiększył się o 5,5% (w Polsce odnotowano wzrost o 5,1%). W odniesieniu do 2010 r. pogłowie owiec w województwie uległo zmniejszeniu o 36,4% (w kraju spadło o 8,4%).

W 2016 r. stado drobiu ogółem w województwie zachodniopomorskim ukształtowało się na poziomie 10232,8 tys. szt. i stanowiło 5,4% ogólnego pogłowia w Polsce (w tym drobiu kurzego – 10036,9 tys. szt., tj. 5,9% pogłowia kurzego w Polsce). W porównaniu z 2015 r. jego liczebność w województwie wzrosła o 93,4% (w kraju – o 15,7%). W odniesieniu do stanu notowanego w 2010 r. w województwie pogłowie drobiu było niższe o 1,1%, natomiast w Polsce wyższe o 7,7%.

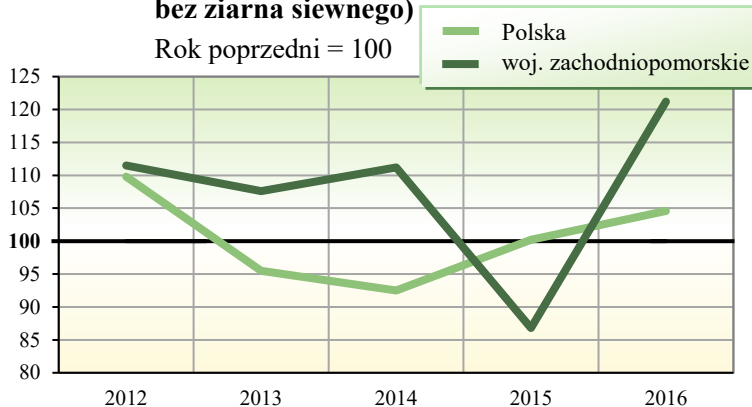

▪ SKUP PRODUKTÓW ROLNYCH

W województwie zachodniopomorskim w 2016 r., w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano wzrost skupu produktów pochodzenia roślinnego, natomiast spadek skupu produktów pochodzenia zwierzęcego.

W 2016 r. skupiono 1315,1 tys. ton ziarna zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego), co stanowi 12,8% skupu ogólnokrajowego. W odniesieniu do 2015 r. skup był wyższy o 21,2%, (w kraju – o 4,6%), a w porównaniu

Wyk. 38. **Dynamika skupu zbóż podstawowych konsumpcyjnych i paszowych (łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego)**
Rok poprzedni = 100

z 2010 r. – większy o 29,1% (w kraju – o 24,5%). W omawianym roku w regionie skupiono 811,6 tys. ton pszenicy (10,6% skupu krajowego), tj. o 49,1 % więcej niż w roku poprzednim (w Polsce o 13,1% więcej) i o 28,2% więcej niż w 2010 r. (w Polsce o 36,6% więcej). Skup żyta wyniósł 192,6 tys. ton, co stanowiło 24,5% skupu krajowego. W województwie skupiono o 0,2% żyta więcej w odnie-

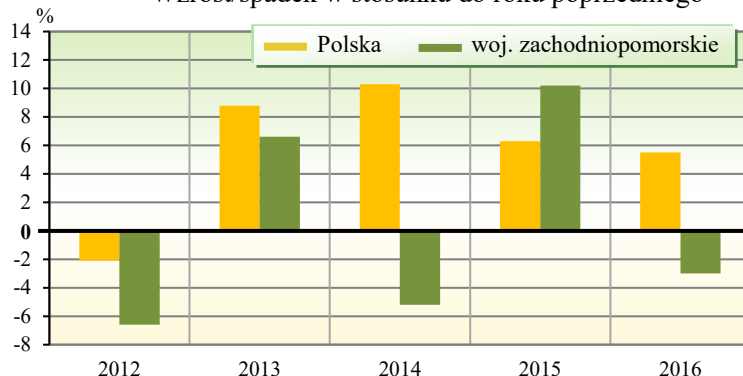
sieniu do 2015 r. i o 35,9% więcej niż w 2010 r. (w kraju mniej o odpowiednio 10,2% i o 15,9%).

Skup ziemniaków w 2016 r. ukształtował się na poziomie 157,2 tys. ton, co stanowiło 8,4% ogólnego skupu w kraju. W porównaniu z 2015 r. nastąpił wzrost ilości skupionych ziemniaków o 34,0%, a w stosunku do 2010 r. – o 36,3% (w kraju odpowiednio o 23,0% i o 64,6% więcej).

W omawianym roku skupiono 154,2 tys. ton żywca rzeźnego (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami) w wadze poubojowej cieplej (wbc), co stanowi 3,6% skupu krajowego (tj. o 3,0% mniej niż w 2015 r., ale o 6,8% więcej niż w 2010 r.). W skali kraju zaobserwowano wzrost odpowiednio o 5,5% i o 36,3%.

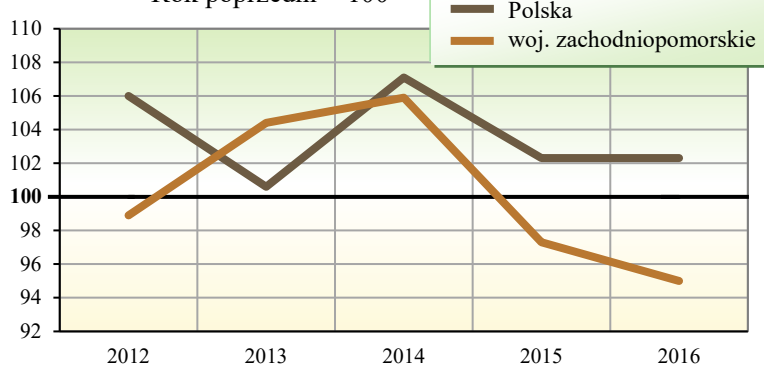
Wyk. 39. **Zmiana wielkości skupu żywca rzeźnego ogółem (w przeliczeniu na mięso, łącznie z tłuszczami)**

Wzrost/spadek w stosunku do roku poprzedniego

Wyk. 40. **Dynamika skupu mleka krowiego**

Rok poprzedni = 100

Skup żywca drobiowego stanowił 5,4% skupu krajowego, który w odniesieniu do 2015 r. wzrósł o 10,0%, a do 2010 r. – o 62,6%.

W 2016 r. skup mleka krowiego wyniósł 145,6 mln litrów (co stanowiło 1,3% ogółu mleka skupionego w kraju), tj. o 5,0% mniej niż w 2015 r. i o 1,8% mniej niż w 2010 r. (w skali kraju w odniesieniu do 2015 r. zanotowano wzrost o 2,3% i o 23,4% w porównaniu z 2010 r.).

■ CENY PRODUKTÓW ROLNYCH W SKUPIE I NA TARGOWISKACH

W 2016 r., w odniesieniu do 2015 r. na obu rynkach, tj. zarówno w skupie, jak i na targowiskach odnotowano spadek cen pszenicy i żyta, ale wzrost cen ziemniaków. W skupie odnotowano wzrost cen żywca wołowego i wieprzowego, ale spadek cen żywca drobiowego i mleka.

Średnia cena skupu pszenicy w województwie w 2016 r. wyniosła 64,37 zł za 1 dt (w kraju – 62,02 zł) i była o 8,0% niższa niż w 2015 r., ale o 10,2% wyższa

niż sześć lat wcześniej. Na targowiskach za 1 dt pszenicy płacono 79,22 zł (w kraju – 75,11 zł), tj. o 1,1% mniej niż w 2015 r., ale o 22,2% więcej niż w 2010 r.

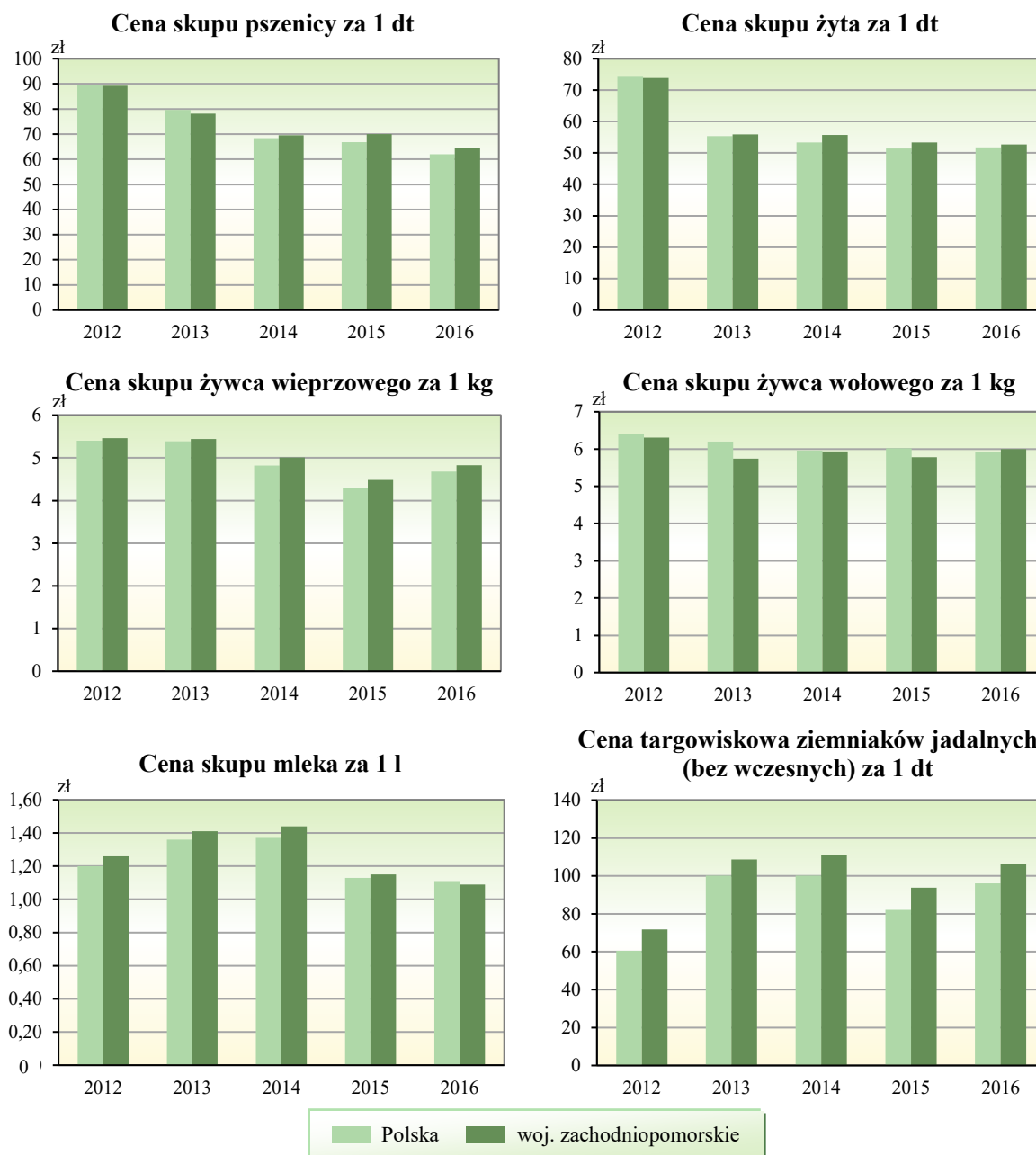
Przeciętne roczne ceny skupu obliczono jako iloraz wartości (w cenach bieżących bez VAT) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

Skup żywca wieprzowego (w wadze żywej) wyniósł w 2016 r. 48,7 tys. ton (2,1% skupu krajowego), tj. o 2,5% mniej niż w 2015 r. i o 31,1% mniej niż sześć lat wcześniej. W kraju skupiono więcej o 2,9% niż w roku poprzednim i o 16,4% więcej w odniesieniu do 2010 r.

Skup żywca wołowego ukształtował się na poziomie 7,5 tys. ton i był o 16,1% mniejszy niż w 2015 r., i o 24,6% mniejszy niż w 2010 r. W Polsce skup żywca wołowego spadł o 1,7% w stosunku do 2015 r., ale w stosunku do 2010 r. wzrósł o 33,3%.

Skupiono 160,2 tys. ton żywca drobiowego, tj. o 2,7% mniej niż w 2015 r. i o 33,7% więcej w porównaniu z 2010 r.

Wyk. 41. Ceny produktów rolnych w skupie i na targowiskach

W 2016 r. cena żyta w skupie ukształtowała się na poziomie 52,68 zł za 1 dt (w kraju – 51,73 zł), tj. o 1,2% niższym w porównaniu z 2015 r., a w porównaniu z 2010 r. – wyższym o 21,5%. W obrocie targowiskowym cena żyta spadła w stosunku do 2015 r. o 7,3%, ale w odniesieniu do uzyskanej w 2010 r. – wzrosła o 36,9%, osiągając poziom 67,47 zł (w Polsce – 59,33 zł).

W 2016 r. za ziemniaki jadalne w skupie płacono 63,62 zł za 1 dt (w kraju – 52,27 zł), tj. o 30,1% więcej niż w 2015 r., ale o 5,9% mniej niż w 2010 r. W obrocie targowiskowym cena ziemniaków

Przeciętne roczne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

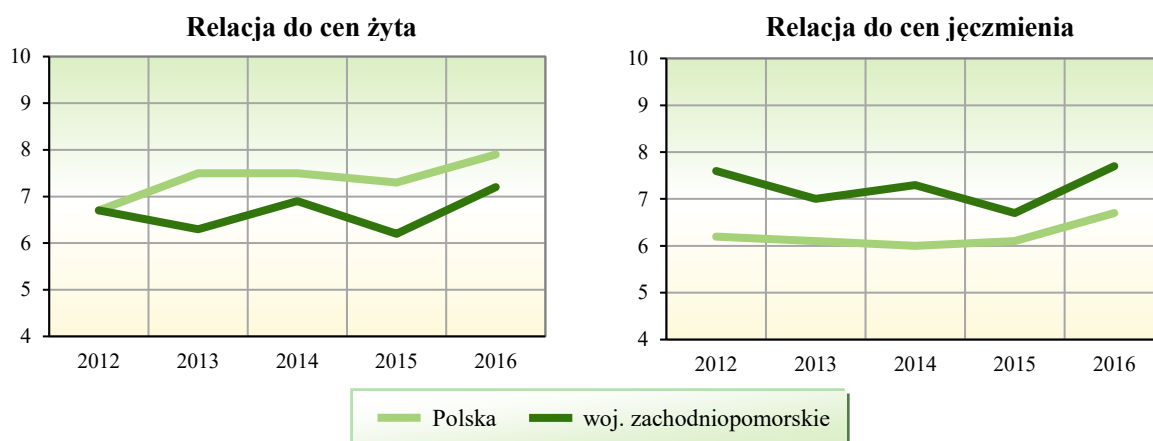
uksztaltowała się na poziomie 106,17 zł za 1 dt (w Polsce – 96,02 zł), tj. o 13,2% niższym w stosunku do 2015 r., i o 4,5% wyższym niż w 2010 r.

W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. cena skupu żywca wołowego wyniosła 6,00 zł za kg (w kraju – 5,91 zł), tj. zwiększyła się o 3,8% w stosunku do 2015 r. i o 29,1% w odniesieniu do 2010 r.

Cena żywca wieprzowego w skupie osiągnęła wartość 4,83 zł za kg (w kraju – 4,68 zł), tj. o 7,9% wyższą niż w 2015 r. i o 23,5% większą w porównaniu z zanotowaną w 2010 r.

W 2016 r. relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta ukształtowała się na poziomie 7,2 (wobec 6,1 w 2015 r. i 7,9 w 2010 r.). W kraju relacja wyniosła 7,9 (wobec 7,3 w 2015 r. i 8,0 w 2010 r.). Relacja cen skupu żywca wieprzowego do targowiskowych cen jęczmienia w analizowanym okresie wyniosła 7,7 (wobec 6,7 w 2015 r. i 8,2 w 2010 r. – w kraju odpowiednio: 6,7, 6,1 i 6,7).

Wyk. 42. Relacja cen skupu żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta i jęczmienia

W 2016 r. cena skupu drobiu rzeźnego osiągnęła poziom 3,35 zł za kg (w kraju – 3,68 zł) i była o 4,7% niższa w porównaniu z zanotowaną w 2015 r., ale wyższa o 1,6% niż w 2010 r.

Za 1 l mleka w 2016 r. płacono 1,09 zł (w kraju – średnio 1,11 zł), tj. o 5,3% mniej niż w 2015 r. i o 1,5% mniej niż sześć lat wcześniej.

▪ GLOBALNA, KOŃCOWA I TOWAROWA PRODUKCJA ROLNICZA

W województwie zachodniopomorskim w 2015 r., w odniesieniu do 2014 r., nastąpił spadek globalnej produkcji rolniczej (w cenach stałych), o czym zdecydowała zarówno niższa wartość produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej. W przypadku produkcji końcowej i towarowej również nastąpiło zmniejszenie produkcji ogółem, przy obniżeniu zarówno produkcji roślinnej, jak i zwierzęcej.

W porównaniu z rokiem poprzednim zanotowano spadek produkcji globalnej o 3,5%, o czym zadecydowała niższa niż w 2014 r. produkcja roślinna i zwierzęca (odpowiednio o 4,0% i o 2,7%). W 2015 r. udział województwa zachodniopomorskiego w ogólnokrajowej globalnej produkcji rolniczej wyniósł 3,9% i w przypadku produkcji roślinnej ukształtował się na poziomie 5,3%, a zwierzęcej – 2,7%. W 2015 r. w strukturze produkcji globalnej przeważała produkcja

roślinna. Jej udział w produkcji globalnej województwa wyniósł 64,0% (w kraju przeważała produkcja zwierzęca – jej udział w produkcji globalnej wyniósł 53,0%).

Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywcia rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

Z wartości końcowej produkcji rolniczej w województwie zachodniopomorskim w 2015 r. 57,2% stanowiła produkcja roślinna, natomiast na produkcję zwierzęcą przypadało 42,8%. Wartość produkcji końcowej w 2015 r., w porównaniu z 2014 r., była o 5,2% niższa, na co wpłynął spadek produkcji roślinnej i zwierzęcej (odpowiednio o 7,0% i o 2,7%).

W 2015 r. w towarowej produkcji rolniczej nastąpił spadek produkcji ogółem (o 5,6%), przy spadku wartości produkcji roślinnej (o 8,2%) i produkcji zwierzęcej (o 2,2%).

Dane prezentujące rolnictwo w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Rolnictwo w województwie zachodniopomorskim” – publikacja dostępna co rok, jak również w Banku Danych Lokalnych.

PRZEMYSŁ

W 2016 r. odnotowano spadek produkcji sprzedanej przemysłu w skali roku. W porównaniu z rokiem poprzednim spadła wydajności pracy ^a, przy jednoczesnym wzroście przeciętnego zatrudnienia w przemyśle.

^a Mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego.

Produkcja sprzedana przemysłu w 2016 r. w województwie osiągnęła wartość 36229,3 mln zł (w cenach bieżących) i była o 2,8% (w cenach stałych) niższa w odniesieniu do zanotowanej w 2015 r. W skali kraju w tym czasie produkcja sprzedana zwiększyła się odpowiednio o 3,1%. W województwie zachodniopomorskim w pierwszych dwóch kwartalnych okresach narastających 2016 r. odnotowano wzrost produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach stałych) w skali roku – w I kwartale o 4,1%, a w I półroczu o 2,5%.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

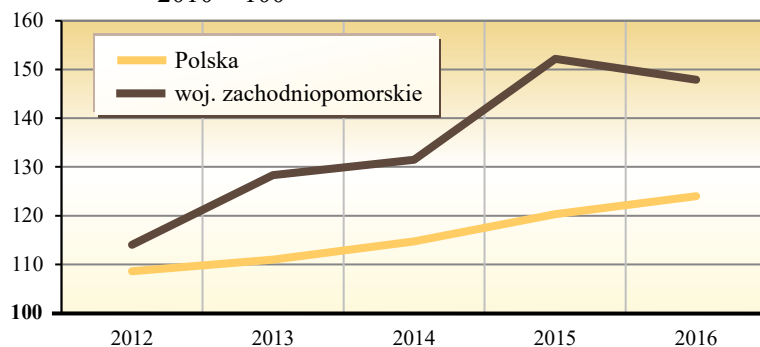
- wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 18. Przemysł

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	945306,9	1197028,5	1236375,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	83,0	85,9	86,9
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	2442,2	2510,7	2566,7
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	24974,1	37174,7	36229,3
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	90,0	95,2	94,4
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	78,7	85,7	88,6

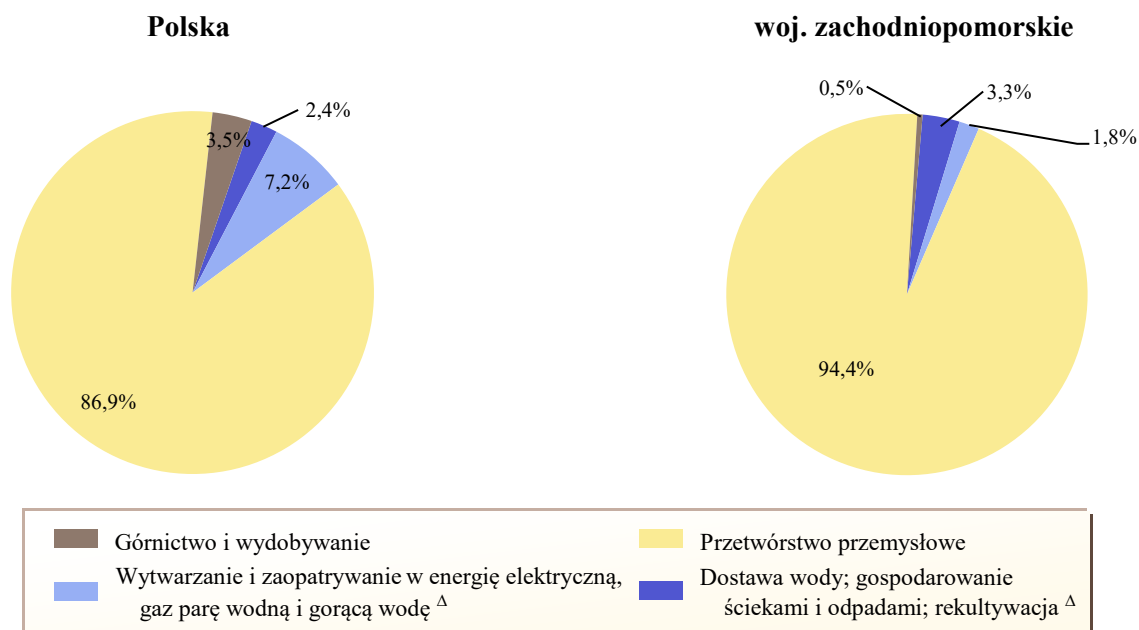
Tabl. 18. Przemysł (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
M. SZCZECIN			
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) w mln zł	4544,7	8446,6	6261,4
Udział produkcji sprzedanej przetwórstwa przemysłowego w produkcji sprzedanej przemysłu (ceny bieżące) w %	88,6	92,4	90,1
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w tys.	13,1	12,9	13,6

Wyk. 43. Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu
(ceny stałe)
2010 = 100

Na ogólną wartość produkcji sprzedanej przemysłu (w cenach bieżących) w 2016 r. w województwie zachodniopomorskim złożyła się produkcja w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe, dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektrycz-

ną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz górnictwo i wydobywanie (wartość produkcji wyniosła odpowiednio: 34205,2 mln zł; 1201,9 mln zł; 651,9 mln zł; 170,3 mln zł).

Wyk. 44. Struktura produkcji sprzedanej przemysłu według sekcji PKD 2007 w 2016 r.
(ceny bieżące)

Spadek produkcji sprzedanej obserwowany w 2016 r. był wynikiem zmniejszenia produkcji sprzedanej (w cenach stałych) w przetwórstwie przemysłowym – o 3,6% (przy udziale 94,4% w ogólnej wartości produkcji sprzedanej przemysłu w województwie; w kraju udział ten wyniósł 86,9%), a także w górnictwie i wydobywaniu – o 16,9%. W wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę oraz w dostawie wody, gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji produkcja sprzedana zwiększyła się odpowiednio o 43,6% i o 7,1%.

Wśród działów przetwórstwa przemysłowego wyższa (w cenach stałych) niż przed rokiem była m. in. produkcja pozostałego sprzętu transportowego (o 32,4%), maszyn i urządzeń (o 29,5%), wyrobów tekstylnych (o 20,6%), wyrobów z metali (o 15,2%), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (po 13,3%), pojazdów samochodowych, przyczep i naczep (o 10,6%) oraz poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji (o 9,5%). W 2016 r. spadek produkcji sprzedanej dotyczył m. in. produkcji odzieży i wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych (po 5,9%) oraz produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 4,7%).

*Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.*

Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim**
(ceny stałe)

Sektory i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	103,0	112,1	113,3	115,8	104,1	102,5	99,4	97,2
Górnictwo i wydobywanie	101,4	98,1	93,5	89,7	87,8	80,9	77,0	83,1
Przetwórstwo przemysłowe ...	103,0	112,4	113,6	116,3	103,8	102,4	98,9	96,4
w tym:								
Produkcja artykułów spożywczych	74,5	98,0	96,9	97,1	100,9	105,8	108,2	109,2
Produkcja wyrobów tekstylnych	98,3	99,2	98,4	105,6	109,2	108,3	114,3	120,6
Produkcja odzieży	160,3	147,4	132,6	129,7	75,8	86,8	92,6	93,1
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	103,4	102,9	109,7	110,1	95,6	95,8	96,0	95,3
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	110,0	107,8	107,9	108,7	102,3	103,0	102,9	102,4
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji ...	114,6	120,6	116,8	117,2	110,6	110,9	111,2	109,5
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	124,7	118,7	117,7	119,1	118,1	118,0	113,9	113,3
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	113,1	114,6	110,7	107,4	104,3	98,8	93,0	93,1
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	92,4	97,2	97,9	98,5	112,2	114,6	113,0	115,2

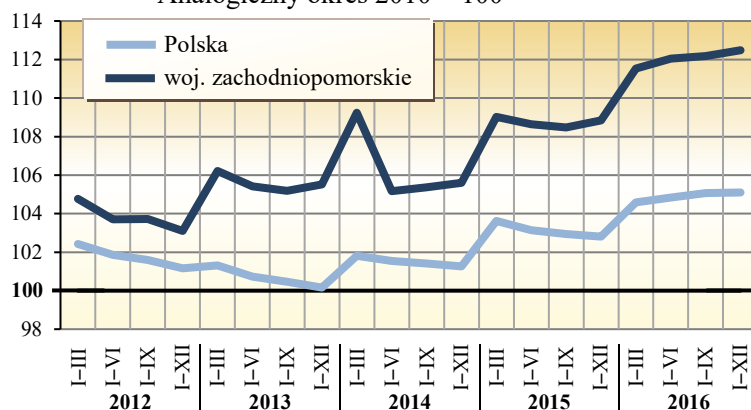
Tabl. 19. **Dynamika produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim (dok.)**

Sektory i działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)								
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	117,5	101,6	105,4	114,1	111,9	110,8	106,1	101,5
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	170,5	149,3	128,8	125,5	134,7	137,8	132,4	129,5
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	104,6	111,7	115,5	119,1	127,4	121,9	118,4	110,6
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	125,2	90,6	87,8	92,9	53,9	90,2	138,2	132,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ	103,3	107,7	107,3	104,5	116,6	113,9	133,4	143,6
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	106,1	108,0	108,7	108,6	107,5	107,8	108,1	107,1
w tym:								
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	101,1	103,2	104,6	104,6	102,4	102,9	104,4	103,0
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	102,6	105,6	104,1	103,8	99,5	98,7	99,2	98,9
Gospodarka odpadami, odzysk surowców ^Δ	112,4	113,4	114,9	114,5	115,3	116,0	115,4	114,2

Spadkowi produkcji sprzedanej przemysłu w województwie zachodniopomorskim w porównaniu z 2015 r. towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia (o 3,4%, natomiast w stosunku do 2010 r. przeciętne zatrudnienie wzrosło o 12,5%). W kraju w odniesieniu do 2015 r. zanotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle – o 2,2% (w stosunku do 2010 r. – o 5,1%).

Wyk. 45. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w przemyśle**

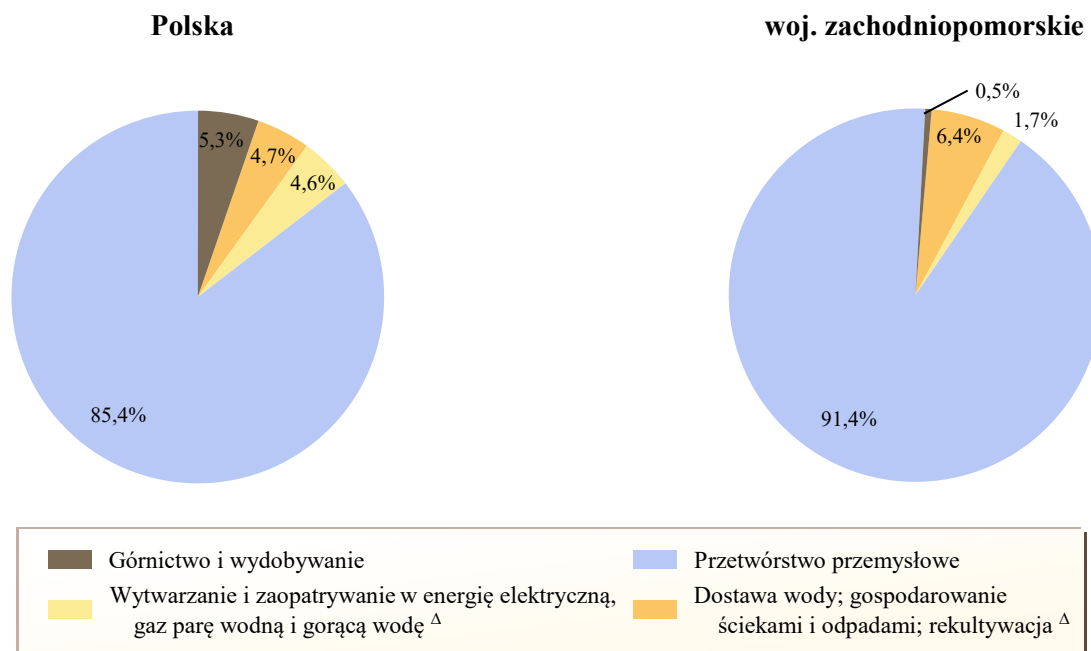
Analogiczny okres 2010 = 100

W 2016 r. przeciętne zatrudnienie w przemyśle w województwie ukształtowało się na poziomie 88,6 tys. osób i w stosunku do 2015 r. wzrosło w sekcjach: przetwórstwo przemysłowe (o 3,4%) i dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja (o 3,8%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę

wodną i gorącą wodę (o 1,4%), a zmniejszyło się w górnictwie i wydobywaniu (o 2,6%).

Wyk. 46. Struktura przeciętnego zatrudnienia w przemyśle według sekcji PKD 2007 w 2016 r.

Wydajność pracy w przemyśle w 2016 r. mierzona wartością produkcji sprzedanej na 1 zatrudnionego była o 6,0% niższa (w cenach stałych) niż w 2015 r. W kraju wydajność pracy w przemyśle w omawianym okresie wzrosła o 2,3%.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną przemysłu w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO

W 2016 r. notowano spadek produkcji sprzedanej budownictwa w odniesieniu do 2015 r. (w 2015 r. zaobserwowano wzrost w porównaniu z poprzednim rokiem). Niższa niż w 2015 r. była również wartość sprzedaży produkcji budowlano-montażowej. W omawianym okresie spadła wydajności pracy w budownictwie, przy jednoczesnym spadku przeciętnego zatrudnienia.

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) ukształtowała się na poziomie 4061,9 mln zł i zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 19,8% (w skali kraju spadek wyniósł 6,0%).

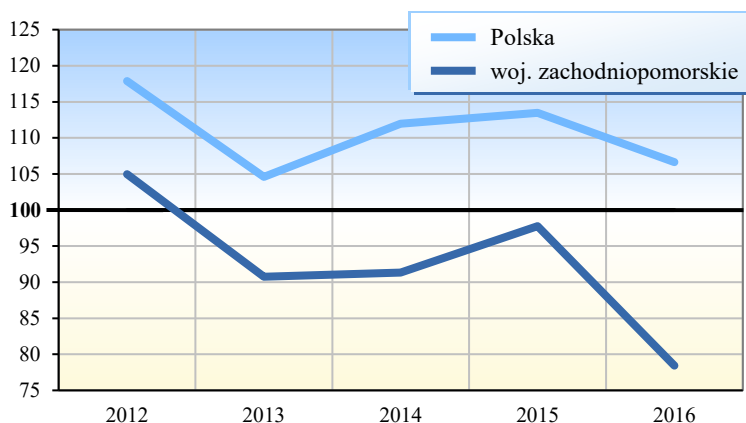
Dane o produkcji sprzedanej budownictwa dotyczą działalności budowlanej i niebudowlanej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji „Budownictwo”. Dane te obejmują:

- wartość sprzedanych wyrobów, półfabrykatów i części własnej produkcji (niezależnie od tego czy otrzymano za nie należne opłaty);
- wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. przemysłowych, budowlanych, jak i innych niż przemysłowe i budowlane;
- zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Tabl. 20. **Budownictwo**

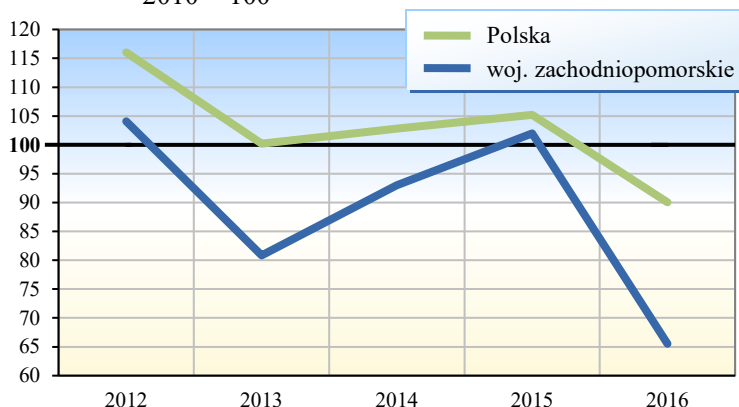
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	160403,9	181990,4	171042,0
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	51,5	47,8	43,6
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	442,8	386,0	383,4
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	5178,9	5063,3	4061,9
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	69,7	72,7	58,2
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	14,8	11,5	11,0
M. SZCZECIN			
Produkcja sprzedana budownictwa (ceny bieżące) w mln zł	2363,7	2713,8	1983,4
Udział produkcji budowlano-montażowej w produkcji sprzedanej budownictwa (ceny bieżące) w %	72,5	72,4	51,0
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie w tys.	4,8	3,6	3,5

Wyk. 47. **Dynamika produkcji sprzedanej budownictwa**
(ceny bieżące)
2010 = 100

W województwie produkcja budowlano-montażowa w analizowanym okresie wyniosła 2364,2 mln zł (58,2% ogólnej wartości produkcji sprzedanej budownictwa) i zmniejszyła się w stosunku do zanotowanej w 2015 r. o 35,8%. W kraju odnotowano spadek produkcji budowlano-montażowej o 14,1%.

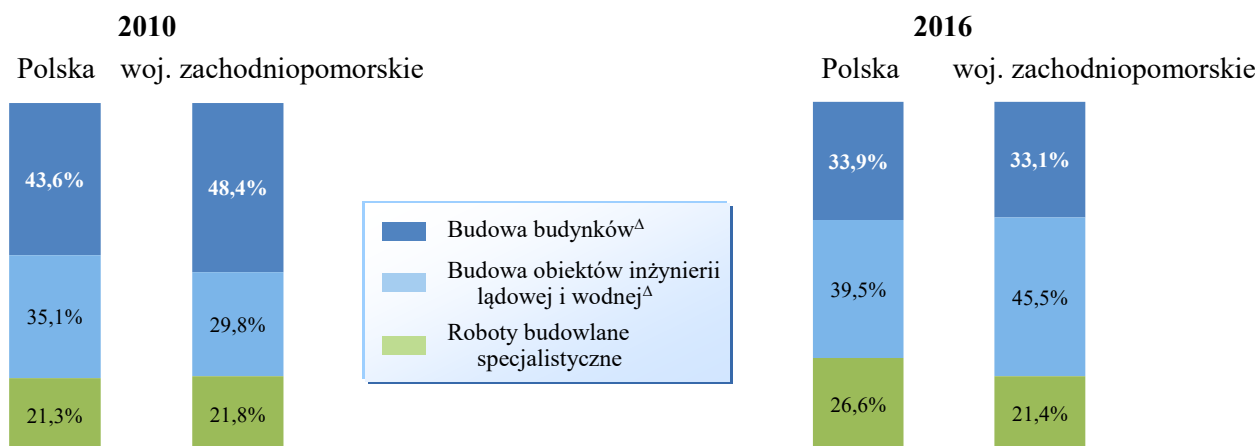
Wyk. 48. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej**
(ceny bieżące)
2010 = 100

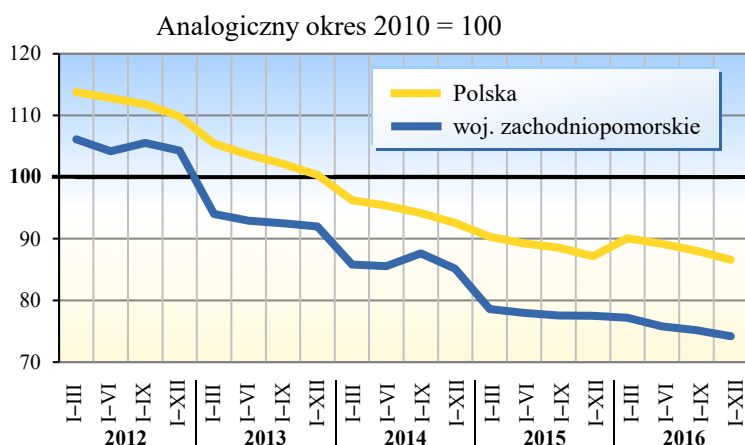
Tabl. 21. **Dynamika produkcji budowlano-montażowej w województwie zachodniopomorskim**
(ceny bieżące)

Działy	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	133,2	110,7	117,6	109,7	59,7	59,9	59,4	64,2
Budowa budynków ^Δ	135,1	96,1	104,6	91,5	48,3	55,7	67,9	74,9
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	112,7	119,7	133,1	119,9	76,6	67,8	59,0	66,4
Roboty budowlane specjalistyczne	164,8	119,2	113,1	117,8	45,0	52,5	49,0	49,8

Wśród przedsiębiorstw budowlanych znaczący udział posiadały jednostki specjalizujące się w budowie obiektów inżynierii lądowej i wodnej (45,5% sprzedaży produkcji budowlano-montażowej w 2016 r.), których produkcja była o 33,6% niższa niż rok wcześniej. W podmiotach, których podstawowym rodzajem działalności jest budowa budynków (udział – 33,1%) produkcja zmniejszyła się o 25,1%, a w jednostkach wykonujących głównie roboty budowlane specjalistyczne (udział – 21,4%) – spadła o 50,2%.

Wyk. 49. **Struktura produkcji budowlano-montażowej według działów PKD 2007 (ceny bieżące)**

W 2016 r. spadającej produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszyło zmniejszenie się przeciętnego zatrudnienia w tej sekcji (o 4,3%, wobec spadku o 0,7% w skali kraju).

Wyk. 50. **Dynamika przeciętnego zatrudnienia w budownictwie**

Wartość produkcji sprzedanej budownictwa w przeliczeniu na 1 zatrudnionego w 2016 r. w województwie zachodniopomorskim ukształtowała się na poziomie 369,7 tys. zł (w cenach bieżących), co oznacza spadek o 16,2% w stosunku do roku poprzedniego.

Dane prezentujące produkcję sprzedaną budownictwa w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W 2016 r. wzrosła liczba mieszkań oddanych do użytkowania oraz liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenie, natomiast spadła liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto. Zmniejszyła się przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania.

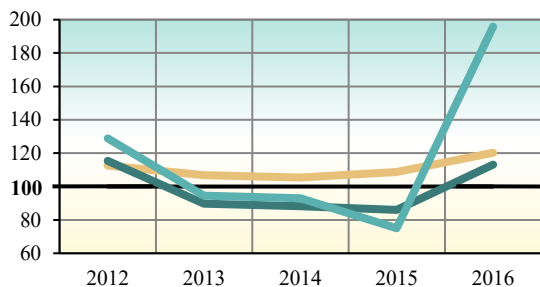
W 2016 r. w regionie oddano do użytkowania 6941 mieszkań, tj. o 31,5% więcej niż w 2015 r. (o 13,1% więcej niż w 2010 r.). W kraju liczba mieszkań oddanych do użytkowania wzrosła o 10,6% w porównaniu z 2015 r. (o 20,2% względem 2010 r.).

Informacje o mieszkaniach oddanych do użytkowania dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych. Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

Tabl. 22. **Budownictwo mieszkaniowe**

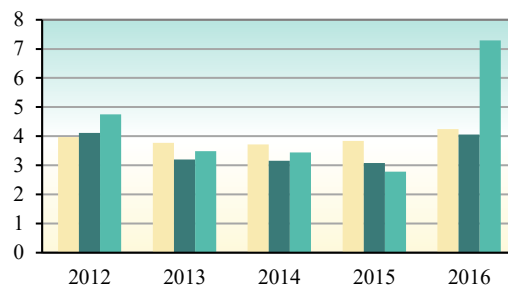
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,5	3,8	4,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	106,1	99,8	94,5
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,5	4,9	5,5
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,1	4,4	4,5
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,6	3,1	4,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	97,2	96,4	86,9
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia na 1000 ludności	4,6	4,8	4,9
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	4,2	3,9	3,9
M. SZCZECIN			
Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności	3,7	2,8	7,3
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w m ²	79,0	77,3	62,3
Mieszkania, na których realizację wydano pozwolenia na 1000 ludności	6,6	7,9	5,8
Mieszkania, których budowę rozpoczęto na 1000 ludności	7,5	6,5	5,4

Wyk. 51. **Dynamika liczby mieszkań oddanych do użytkowania**
2010 = 100

— Polska — woj. zachodniopomorskie — m. Szczecin

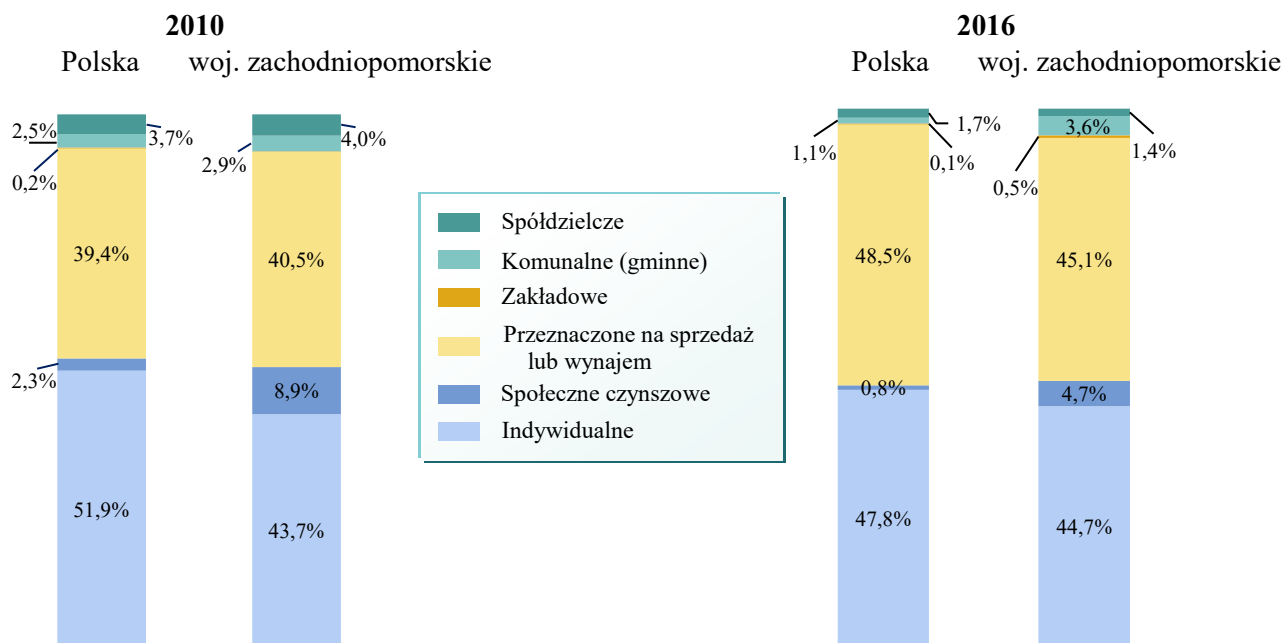
Wyk. 52. **Mieszkania oddane do użytkowania na 1000 ludności**

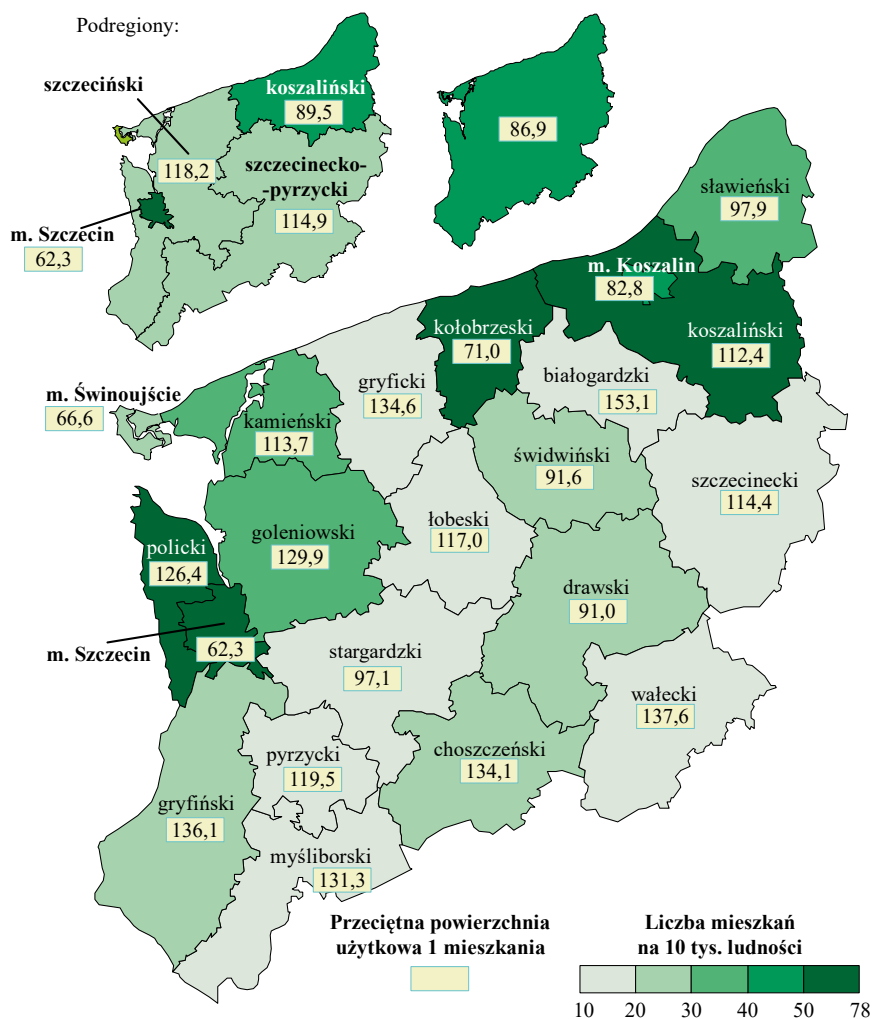
— Polska — woj. zachodniopomorskie — m. Szczecin

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim liczba mieszkań oddanych do użytkowania wzrosła o 31,5%. W formach budownictwa o największym ich udziale, tj. w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz w budownictwie indywidualnym zanotowano wzrost (odpowiednio o 77,1%, przy udziale 45,1% i o 1,1%, przy udziale 44,7%).

Wyk. 53. **Struktura liczby mieszkań oddanych do użytkowania według form budownictwa**

Wyk. 54. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim według podregionów i powiatów w 2016 r.**

Tabl. 23. **Mieszkania oddane do użytkowania w województwie zachodniopomorskim**

Formy budownictwa	2015				2016			
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = 100	przećiętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = 100	przećiętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
O g ó ł e m	5277	100,0	97,4	96,4	6941	100,0	131,5	86,9
Indywidualne	3074	58,3	101,1	124,0	3108	44,7	101,1	125,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1768	33,5	88,0	58,5	3132	45,1	177,1	56,8
Komunalne (gminne)	149	2,8	51,9	44,1	247	3,6	165,8	46,4
Spółdzielcze	118	2,2	157,3	58,2	97	1,4	82,2	53,7
Zakładowe	108	2,1	27 razy	68,4	32	0,5	29,6	86,6
Spoleczne czynszowe	60	1,1	x	52,8	325	4,7	5 razy	51,0

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

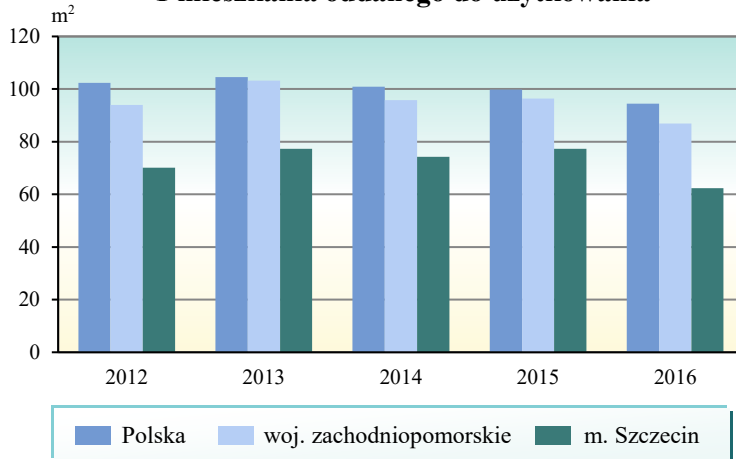
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania w województwie zachodniopomorskim w 2016 r. wyniosła 86,9 m² (w kraju – 94,5 m²) i zmniejszyła się o 9,5 m² w stosunku

do 2015 r. (w kraju spadek o 5,3 m²). W porównaniu z 2010 r. zmniejszyła się ona o 10,3 m² (w kraju – o 11,6 m²).

Średnia powierzchnia użytkowa mieszkania w budownictwie indywidualnym wyniosła 125,2 m². Najmniejszą powierzchnią charakteryzowały się mieszkania komunalne (46,4 m²).

W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. największe mieszkania budowano w powiecie białogardzkim (przeciętna powierzchnia użytkowa – 153,1 m²), a najmniejsze – m. in. w powiecie kołobrzeskim (71,0 m²).

Wyk. 55. **Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania**

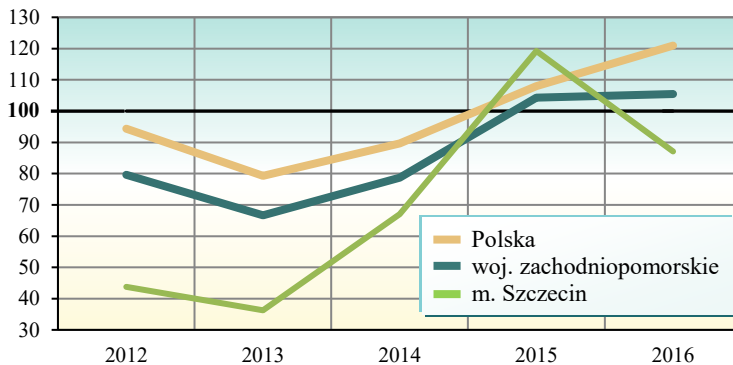
W m. Szczecinie przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 62,3 m², w m. Świnoujściu – 66,6 m², a w m. Koszalinie – 82,8 m².

W ciągu 2016 r. w regionie wydano pozwolenia na budowę 8351 mieszkań, tj. o 1,2% więcej niż w 2015 r. i o 5,5% więcej niż w 2010 r. (w skali kraju nastąpił wzrost o 12,0% w stosunku do 2015 r. i o 20,9% w odniesieniu do 2010 r.).

W województwie zachodniopomorskim najwięcej pozwoleń na budowę mieszkań wydano z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem (51,2% ogólnej liczby) oraz budującym indywidualnie (46,1%).

Wyk. 56. **Dynamika liczby wydanych pozwoleń na realizację mieszkań**

2010 = 100

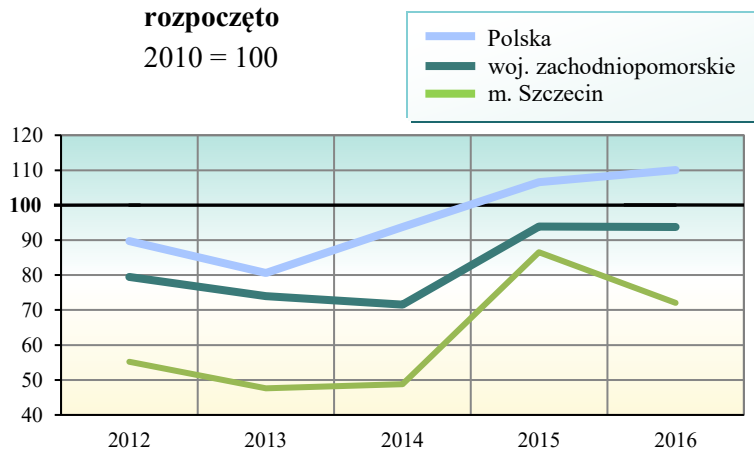
Liczba pozwoleń na budowę uzyskanych przez inwestorów indywidualnych wzrosła w porównaniu z 2015 r. o 5,9%, a deweloperów spadła – o 4,8%.

Tabl. 24. **Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia w województwie zachodniopomorskim**

Formy budownictwa	2015			2016		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2014 = = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	2015 = = 100
O g ó ł e m	8255	100,0	132,5	8351	100,0	101,2
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	4493	54,4	176,8	4276	51,2	95,2
Indywidualne	3637	44,1	108,9	3852	46,1	105,9
Spółdzielcze	95	1,1	70,9	104	1,2	109,5
Komunalne (gminne)	30	0,4	16,9	72	0,9	240,0
Zakładowe	–	x	x	47	0,6	x

Wzrost liczby mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia odnotowano w dwunastu powiatach regionu, przy czym najwyższy wzrost nastąpił w m. Świnoujściu (o 250,0%) oraz powiecie świdwińskim (o 125,9%); wyraźny spadek zaobserwowano w m. Koszalinie (o 31,5%) oraz w m. Szczecinie (o 27,0%).

W 2016 r. rozpoczęto budowę 6723 mieszkań, tj. o 0,1% mniej niż w 2015 r. (w skali kraju wzrost wyniósł 3,3%). W porównaniu do 2010 r. liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto spadła w województwie o 6,2% (w kraju wzrosła o 10,0%).

Wyk. 57. **Dynamika liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto**
2010 = 100

W regionie w 2016 r. największą liczbę mieszkań, których budowę rozpoczęto zanotowano w budownictwie indywidualnym – 3511 (o 2,3% więcej niż w 2015 r.) oraz w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem – 2991 (o 4,3% mniej).

W województwie zachodniopomorskim w odniesieniu do 2015 r. wzrost liczby mieszkań, których budowę rozpoczęto odnotowano w piętnastu powiatach, najwyższy – w m. Świnoujściu (o 177,8%) oraz w powiecie wałeckim (o 151,3%), natomiast wyraźny spadek wystąpił w m. Koszalinie (o 59,5%).

Dane prezentujące budownictwo mieszkaniowe w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał,
- „Budownictwo mieszkaniowe w województwie zachodniopomorskim” – opracowanie sygnałne dostępne co rok, jak również w Banku Danych Lokalnych.

RYNEK WEWNĘTRZNY

W 2016 r. sprzedaż detaliczna była niższa niż w 2015 r. (w 2015 r. odnotowano zwiększenie się sprzedaży detalicznej w ujęciu rocznym). W kraju sprzedaż detaliczna wzrosła w większym stopniu niż przed rokiem. W porównaniu z 2015 r. zanotowano wzrost sprzedaży hurtowej w jednostkach handlowych.

Wartość **sprzedaży detalicznej** (w cenach bieżących) zrealizowanej przez jednostki handlowe i niehandlowe w 2016 r. zmniejszyła się w odniesieniu do 2015 r. o 2,5% (w kraju sprzedaż detaliczna ukształtowała się na poziomie o 4,0% wyższym niż w 2015 r.).

Dane o sprzedaży detalicznej towarów obejmują sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych dokonywaną w punktach sprzedaży detalicznej, placówkach gastronomicznych oraz innych punktach sprzedaży (np. składy, magazyny), w ilościach wskazujących na zakupy dla potrzeb indywidualnych nabywców.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (ceny bieżące)

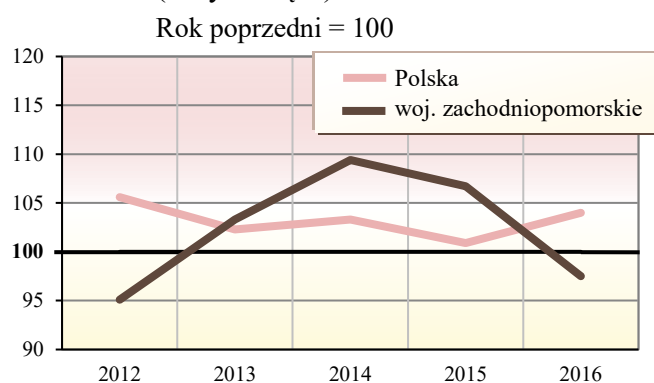
Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
POLSKA			
O g ó ł e m	105,5	100,9	104,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	107,9	108,4	107,1
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	113,1	89,7	96,8
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	101,2	102,3	107,2
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	113,6	109,3	103,6
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	117,2	106,3	110,7
Tekstylia, odzież, obuwie	113,1	108,2	111,5
Meble, RTV, AGD	123,0	104,3	108,6
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	83,6	115,9	105,4
Pozostałe	95,9	87,7	91,7
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
O g ó ł e m	116,6	106,7	97,5
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	99,6	119,1	102,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe	126,8	103,4	88,6
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	139,1	105,4	102,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	135,3	153,6	125,5

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności 2007 (PKD 2007), zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) wartości sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych (np. połączenia przedsiębiorstw). Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Tabl. 25. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a** (dok.)

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	rok poprzedni = 100		
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE (dok.)			
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	135,6	107,8	90,5
Tekstylnia, odzież, obuwie	180,7	102,9	91,2
Meble, RTV, AGD	86,7	110,2	138,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	79,0	127,9	56,2
Pozostałe	86,8	94,2	97,7

^a Patrz notka na str. 83.

Wyk. 58. **Dynamika sprzedaży detalicznej**
(ceny bieżące)

Dynamika sprzedaży detalicznej towarów ogółem w województwie zachodniopomorskim wahała się w kolejnych kwartalnych okresach narastających 2016 r., jednakże w każdym z tych okresów była niższa od notowanej w analogicznych okresach 2015 r. Zmniejszenie się sprzedaży detalicznej ogółem w 2016 r. było wynikiem spadków notowanych w większości grup. Zmniejszyła się m. in. sprzedaż w grupach:

„paliwa stałe, ciekłe i gazowe” (o 11,4%), „farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny” (o 9,5%), „tekstylnia, odzież, obuwie” (o 8,8%), „prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach” (o 43,8%) oraz „pozostałe” (o 2,3%). Wyższy niż w 2015 r. poziom sprzedaży uzyskano w grupach: „pojazdy samochodowe, motocykle, części” (o 2,3%), „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (o 2,3%), „pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach” (o 25,5%), a także „meble, RTV, AGD” (o 38,9%).

W strukturze sprzedaży detalicznej w 2016 r. największy udział miały przedsiębiorstwa z kategorii „żywność, napoje i wyroby tytoniowe” (50,9%), „pozostałe” (15,4%), zajmujące się sprzedażą pojazdów samochodowych, motocykli, części (9,7%) oraz paliw stałych, ciekłych i gazowych (7,6%).

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie zachodniopomorskim**
(ceny bieżące)

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
O g ó ł e m	107,7	106,5	106,4	106,7	96,7	98,1	97,5	97,5
w tym:								
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	111,8	107,6	113,1	119,1	108,8	116,7	109,0	102,3
Paliwa stałe, ciekłe i gazowe ...	109,8	106,5	107,7	103,4	81,7	87,1	83,5	88,6

^a Patrz notka do Tabl. 25 na str. 83.

Tabl. 26. **Dynamika sprzedaży detalicznej^a w województwie zachodniopomorskim (dok.)**

Wyszczególnienie	2015				2016			
	I-III	I-VI	I-IX	I-XII	I-III	I-VI	I-IX	I-XII
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100							
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,9	103,0	104,7	105,4	103,9	103,1	102,7	102,3
Pozostała sprzedaż detaliczna w niewyspecjalizowanych sklepach	140,7	150,5	149,7	153,6	123,7	130,0	129,4	125,5
Farmaceutyki, kosmetyki, sprzęt ortopedyczny	118,4	119,0	109,7	107,8	90,2	90,7	91,1	90,5
Tekstylia, odzież, obuwie	102,9	92,7	99,7	102,9	89,0	94,7	87,3	91,2
Meble, RTV, AGD	114,5	115,2	114,7	110,2	117,0	128,1	136,5	138,9
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	134,6	140,1	131,2	127,9	52,3	56,5	55,7	56,2
Pozostałe	96,0	98,1	94,6	94,2	89,0	92,1	96,8	97,7

^a Patrz notka do Tabl. 25 na str. 83.

W 2016 r. w województwie zachodniopomorskim wartość **sprzedaży hurtowej** towarów (w cenach bieżących) w jednostkach handlowych zwiększyła się o 11,4% w porównaniu z 2015 r. (w tym w przedsiębiorstwach hurtowych wzrost wyniósł 11,8%). W kraju sprzedaż hurtowa w jednostkach handlowych w omawianym roku była wyższa o 6,0% niż w 2015 r. (w tym zrealizowana przez jednostki hurtowe odpowiednio o 3,4%).

Dane prezentujące rynek wewnętrzny w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

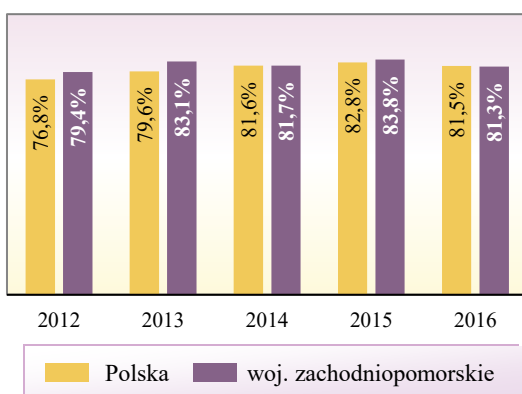
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW NIEFINANSOWYCH

Wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw w 2016 r. były lepsze od uzyskanych w 2015 r., z wyjątkiem wyniku na operacjach finansowych. W efekcie wolniejszego spadku przychodów z całokształtu działalności niż kosztów ich uzyskania polepszył się wskaźnik poziomu kosztów. Większość pozostałych wskaźników ekonomiczno-finansowych również uległa poprawie.

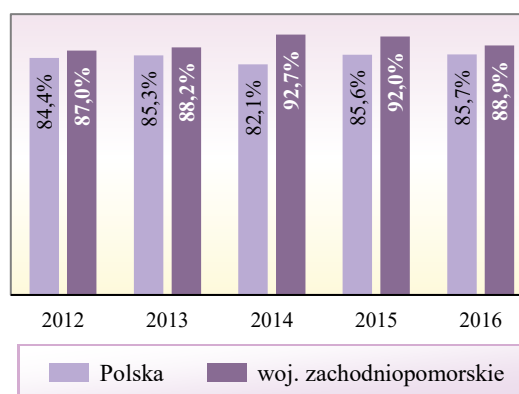
Wyniki finansowe (brutto i netto) uzyskane w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa w województwie zachodniopomorskim były wyższe niż w 2015 r. Znacząco poprawił się wynik sprzedaży produktów, towarów i materiałów. Wyższy w porównaniu z 2015 r. był również wynik na pozostałej działalności operacyjnej; zwiększyła się natomiast strata na działalności finansowej – z 245,3 mln zł w 2015 r. do 336,6 mln zł w 2016 r. W porównaniu z 2010 r. większość wyników finansowych uzyskanych przez przedsiębiorstwa w województwie zachodniopomorskim była wyższa (zwiększyła się jedynie strata na operacjach finansowych). W kraju wyniki finansowe uzyskane w 2016 r. były lepsze od notowanych w 2015 r. oraz lepsze w porównaniu z 2010 r. (pomimo znacznego spadku wyniku na operacjach finansowych wynik finansowy netto był wyższy niż w 2010 r.).

Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do nowelizacji ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013 r., poz. 330).

Wyk. 59. **Udział liczby przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w ogólnej liczbie badanych podmiotów**

Wyk. 60. **Udział przychodów przedsiębiorstw wykazujących zysk netto w przychodach z całokształtu działalności**

W 2016 r. zysk netto wykazało 81,3% badanych przedsiębiorstw, wobec 83,8% w 2015 r., a ich udział w przychodach ogółem zmniejszył się z 92,0% zanotowanych w 2015 r. do 88,9% w 2016 r.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- koszt własny sprzedanych produktów, towarów i materiałów związany z podstawową działalnością operacyjną, do którego zaliczono wartość sprzedanych towarów i materiałów oraz koszty ogółem, pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- pozostałe koszty operacyjne;
- koszty finansowe.

Przychody z całokształtu działalności ukształtowały się na poziomie 49359,0 mln zł i w odniesieniu do 2015 r. były o 0,4% niższe, natomiast koszty ich uzyskania wyniosły 46629,4 mln zł i zmniejszyły się o 1,0%. Wyższa dynamika przychodów z całokształtu działalności od dynamiki kosztów ich uzyskania wpłynęła na polepszenie się wskaźnika poziomu kosztów (z 95,1% w 2015 r.

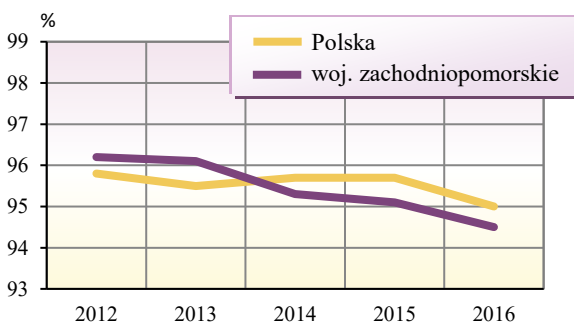
do 94,5% w 2016 r.). W kraju wskaźnik poziomu kosztów poprawił się o 0,7 p. proc. i wyniósł 95,0%. W 2016 r. zarówno w województwie zachodniopomorskim, jak i w kraju, w odniesieniu do 2015 r. odnotowano lepszy wynik ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów.

Przychody netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów w 2016 r. w województwie zachodniopomorskim osiągnęły wartość 48256,4 mln zł (spadek o 0,5% w stosunku do 2015 r.), a koszty ich uzyskania wyniosły 45590,1 mln zł (spadek odpowiednio o 0,9%). Wynik finansowy ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów (na poziomie 2666,3 mln zł) był o 8,2% wyższy niż w 2015 r. Polepszył się również wynik na pozostałej działalności operacyjnej (z 223,3 mln zł do 399,9 mln zł), pogorszył z kolei wynik na operacjach finansowych (z minus 245,3 mln zł w 2015 r. do minus 336,6 mln zł w 2016 r.). Wynik finansowy brutto osiągnął wartość 2729,6 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zwiększył się o 11,7%. Po odliczeniu obciążeń (podatku dochodowego), wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 2325,7 mln zł i był o 10,3% wyższy w stosunku do uzyskanego w 2015 r.

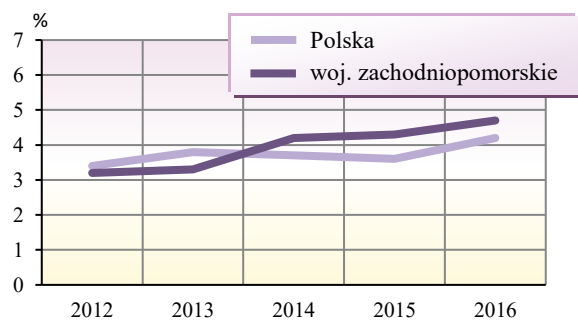
Wyniki finansowe:

- wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, skorygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych, a w 2013 r. również inne płatności wynikające z odrębnych przepisów;
- wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

Wyk. 61. Wskaźnik poziomu kosztów

Wyk. 62. Wskaźnik rentowności obrotu netto

Wskaźniki:

- wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- wskaźnik płynności I stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych;
- wskaźnik płynności II stopnia jest to relacja inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych.

W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów polepszył się w porównaniu z 2015 r. (z 5,1% do 5,5%). Wskaźniki rentowności obrotu brutto i netto poprawiły się odpowiednio o 0,6 i o 0,4 p. proc. (odpowiednio z 4,9% do 5,5% i z 4,3% do 4,7%). Ponadto w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się wskaźnik płynności finansowej I stopnia (z 34,2% do 34,3%), a zmniejszył wskaźnik płynności finansowej II stopnia (z 93,4% do 91,8%).

W kraju w 2016 r. wszystkie wskaźniki ekonomiczno-finansowe poprawiły się w porównaniu z 2015 r.

Tabl. 27. **Wybrane wskaźniki ekonomiczno-finansowe w badanych przedsiębiorstwach niefinansowych**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
	w %		
POLSKA			
Wskaźnik poziomu kosztów	94,7	95,7	95,0
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	5,2	4,5	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	5,3	4,3	5,0
Wskaźnik rentowności obrotu netto	4,4	3,6	4,2
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	39,7	38,3	38,8
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia ..	105,5	101,0	102,0
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
Wskaźnik poziomu kosztów	95,9	95,1	94,5
Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów	4,0	5,1	5,5
Wskaźnik rentowności obrotu brutto	4,1	4,9	5,5
Wskaźnik rentowności obrotu netto	3,3	4,3	4,7
Wskaźnik płynności finansowej I stopnia	32,2	34,2	34,3
Wskaźnik płynności finansowej II stopnia ..	83,8	93,4	91,8

Dane prezentujące wyniki finansowe przedsiębiorstw niefinansowych w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

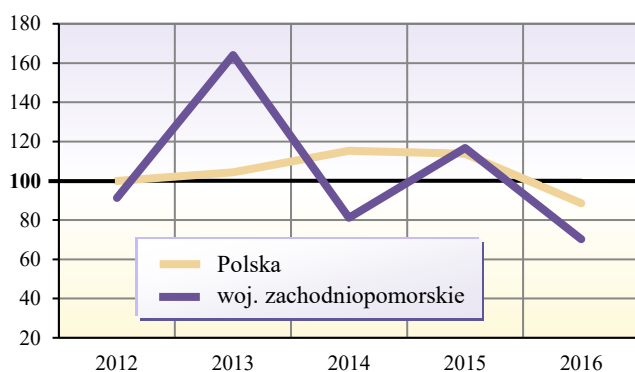
- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

NAKLADY INWESTYCYJNE

Nakłady inwestycyjne zrealizowane w 2016 r. przez przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego były niższe niż w 2015 r. (w 2015 r. odnotowano wzrost nakładów w odniesieniu do 2014 r.). W porównaniu z 2015 r. łączna wartość kosztorysowa nowych inwestycji była o 72,7% niższa.

Wyk. 63. **Dynamika nakładów inwestycyjnych ogółem (ceny bieżące)**
Rok poprzedni = 100

Nakłady inwestycyjne (w cenach bieżących) na nowe obiekty majątkowe oraz ulepszenie istniejących poniesione w 2016 r. przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego wyniosły 2138,5 mln zł i były niższe od zrealizowanych w 2015 r. o 29,8%. W kraju w 2016 r. wartość nakładów inwestycyjnych zmniejszyła się o 11,5% w odniesieniu do poziomu zrealizowanego w 2015 r.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

W 2016 r. z ogólnej kwoty nakładów inwestycyjnych poniesionych przez badane przedsiębiorstwa mające siedzibę na terenie województwa zachodniopomorskiego na budynki i budowle wydatkowano 823,7 mln zł (o 39,9% mniej niż w 2015 r.), na maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia – 1124,1 mln zł (o 20,5% mniej), a na środki transportu – 186,1 mln zł (o 24,5% mniej). Wartość zakupów inwestycyjnych osiągnęła 1310,2 mln zł i w porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się o 21,1%, a udział tych zakupów w nakładach ogółem zwiększył się w skali roku o 6,8 p. proc.

W 2016 r. inwestowały głównie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (na które przypadało 59,0% ogółu poniesionych nakładów), handlu; naprawy pojazdów samochodowych (odpowiednio 9,2%) oraz wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (8,9%). W strukturze nakładów według sekcji, w porównaniu z 2015 r. najbardziej zwiększył się udział nakładów poniesionych przez przedsiębiorstwa prowadzące działalność w zakresie przetwórstwa przemysłowego (o 12,5 p. proc.), natomiast najbardziej zmniejszył się udział nakładów przedsiębiorstw zajmujących się wytwarzaniem i zaopatrywaniem w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 14,4 p. proc.).

Tabl. 28. **Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące)**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016
POLSKA			
O g ó ł e m w mln zł	89236,8	136474,6	120825,1
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	42,1	39,3	35,3
Zakupy	56,8	59,4	63,4
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	45,5	46,4	51,0
środków transportu	11,3	13,0	12,4
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE			
O g ó ł e m w mln zł	1995,8	3044,3	2138,5
w tym – w % – nakłady na:			
Budynki i budowle	53,6	45,0	38,5
Zakupy	44,8	54,5	61,3
maszyn, urządzeń technicznych i narzędzi	36,5	46,4	52,6
środków transportu	8,3	8,1	8,7

Spadek nakładów inwestycyjnych w porównaniu z 2015 r. odnotowano m. in. w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 73,1%), transporcie i gospodarce magazynowej (o 63,3%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- *budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m. in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe;*
- *maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem);*
- *środki transportu;*
- *inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych oraz inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (uwzględnione wyłącznie w danych wyrażonych w cenach bieżących), z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.*

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

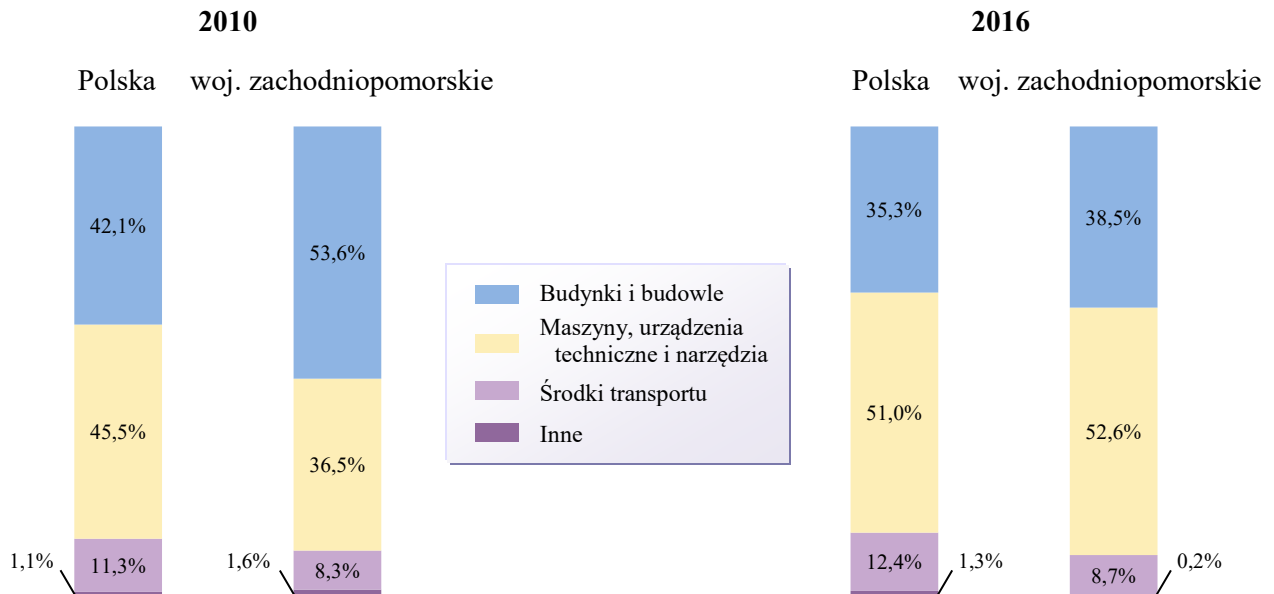
(o 30,0%), górnictwie i wydobywaniu (o 20,9%), przetwórstwie przemysłowym (o 10,8%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 1,9%). Wzrost nakładów notowano w budownictwie (o 44,6%).

W 2016 r. inwestorzy rozpoczęli realizację 1382 nowych inwestycji o łącznej wartości kosztorysowej 619,4 mln zł (w 2015 r. rozpoczęto 1144 nowe inwestycje o wartości 2269,6 mln zł). W kraju w omawianym okresie liczba rozpoczętych inwestycji zwiększyła się o 4,6%, a ich wartość kosztorysowa była wyższa o 17,8%.

Najwięcej nowych inwestycji rozpoczęto w przemyśle – 88,1% ich ogólnej liczby (w 2015 r. – 87,3%), w tym w przetwórstwie przemysłowym – 40,3%; w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę – 32,9% (w 2015 r. odpowiednio 35,8% i 37,7%). Na ulepszenie (tj. przebudowę, rozbudowę, rekonstrukcję lub modernizację) istniejących środków trwałych przypadało 25,6% wartości kosztorysowej wszystkich inwestycji rozpoczętych (przed rokiem – 80,1%).

W porównaniu z 2015 r. zmniejszyła się wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych przez przedsiębiorstwa działające m. in. w przetwórstwie przemysłowym (o 85,3%) oraz w wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 43,9%), natomiast wzrost zanotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 192,1%), budownictwie (o 169,2%), dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 31,7%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 7,5%).

Wyk. 64. **Struktura nakładów inwestycyjnych na środki trwałe (ceny bieżące)**

Dane prezentujące nakłady inwestycyjne w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnałne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał, jak również w Banku Danych Lokalnych.

GOSPODARKA MORSKA

▪ ŻEGLUGA MORSKA I PRZYBRZEŻNA

W województwie zachodniopomorskim morska i przybrzeżna flota transportowa w 2016 r. liczyła 76 statków o łącznej nośności 2045,1 tys. ton oraz pojemności brutto GT 1411,2 tys., tj. 68 jednostek morskiej floty transportowej o nośności 2044,7 tys. ton i pojemności brutto GT 1410,3 tys. oraz 8 statków morskiej floty przybrzeżnej o pojemności brutto GT 0,9 tys.

Tabl. 29. **Morska flota transportowa^a w województwie zachodniopomorskim**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE a – liczba statków b – nośność (DWT) w tys. ton c – pojemność brutto (GT) w tys.	2010	2015	2016		
				2015 = 100	
POLSKA					
O g ó l e m	a	121	102	96	94,1
	b	2941,5	2514,7	2385,1	94,8
	c	2110,5	1778,3	1697,9	95,5
Statki pływające pod banderą polską	a	15	25	22	88,0
	b	27,3	40,2	35,0	86,9
	c	42,8	31,3	26,2	83,5
Statki pływające pod banderą obcą	a	106	77	74	96,1
	b	2914,3	2474,4	2350,2	95,0
	c	2067,7	1747,0	1671,7	95,7
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE					
O g ó l e m	a	101	74	68	91,9
	b	2651,2	2192,5	2044,7	93,3
	c	1855,5	1502,8	1410,3	93,8
Statki pływające pod banderą polską	a	10	11	7	63,6
	b	21,7	10,8	1,3	12,2
	c	38,7	9,1	1,6	18,0
Statki pływające pod banderą obcą	a	91	63	61	96,8
	b	2629,5	2181,7	2043,4	93,7
	c	1816,8	1493,7	1408,7	94,3

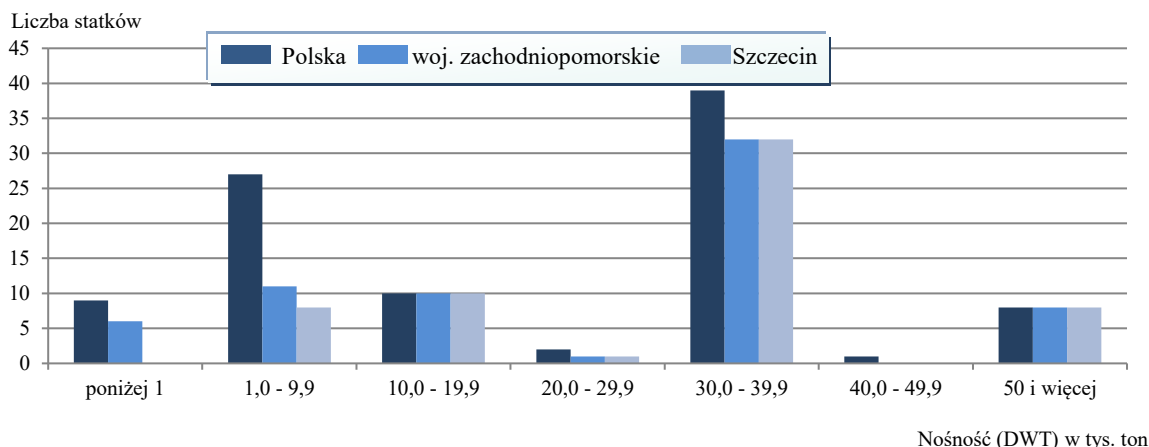
^a Dane obejmują statki o polskiej własności i współwłasności.

Na koniec 2016 r. pod polską banderą pływało 7 statków, które stanowiły 10,3% ogólnej liczby jednostek oraz nośności i pojemności brutto morskiej floty transportowej – po 0,1%.

Średni wiek statku wyniósł 15,1 lat (dla statków pływających pod polską banderą – 46,6 lat, natomiast dla statków pływających pod banderą obcą – 11,5 lat). Większość (54 z 68) stanowiły statki do przewozów ładunków suchych.

Wyk. 65. **Morska flota transportowa według nośności (DWT) w 2016 r.**

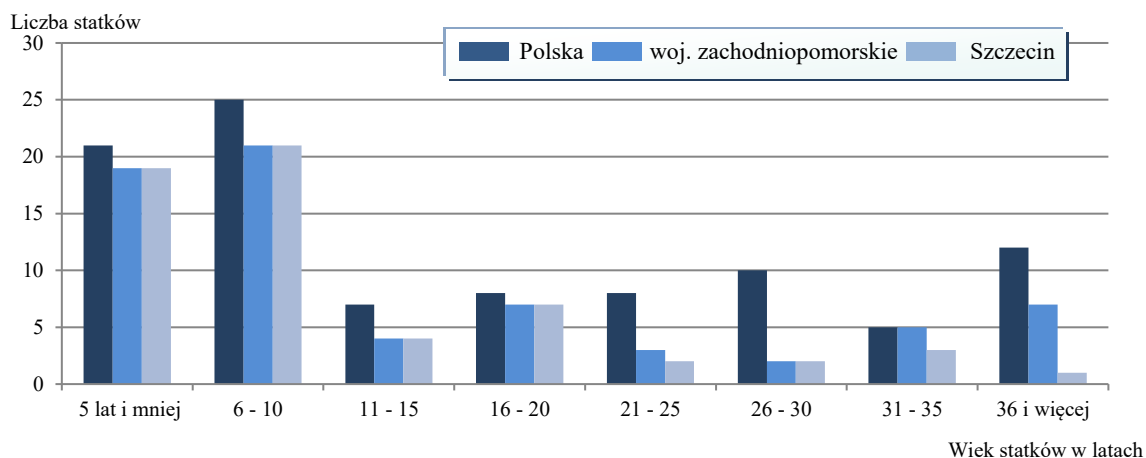
Stan w dniu 31 XII

W porównaniu z 2015 r. przybyły 2 statki o łącznej nośności 78,2 tys. ton i pojemności brutto GT 50,6 tys., natomiast ubyło 8 statków o nośności 226,1 tys. ton i pojemności brutto GT 143,1 tys. (dodatkowe zmiany parametrów statków to efekt przeklasyfikowań). W rezultacie liczebność floty morskiej zmniejszyła się o 8,1%, nośność o 6,7%, a pojemność brutto GT o 6,2%.

Wyk. 66. **Morska flota transportowa według wieku statków w 2016 r.**

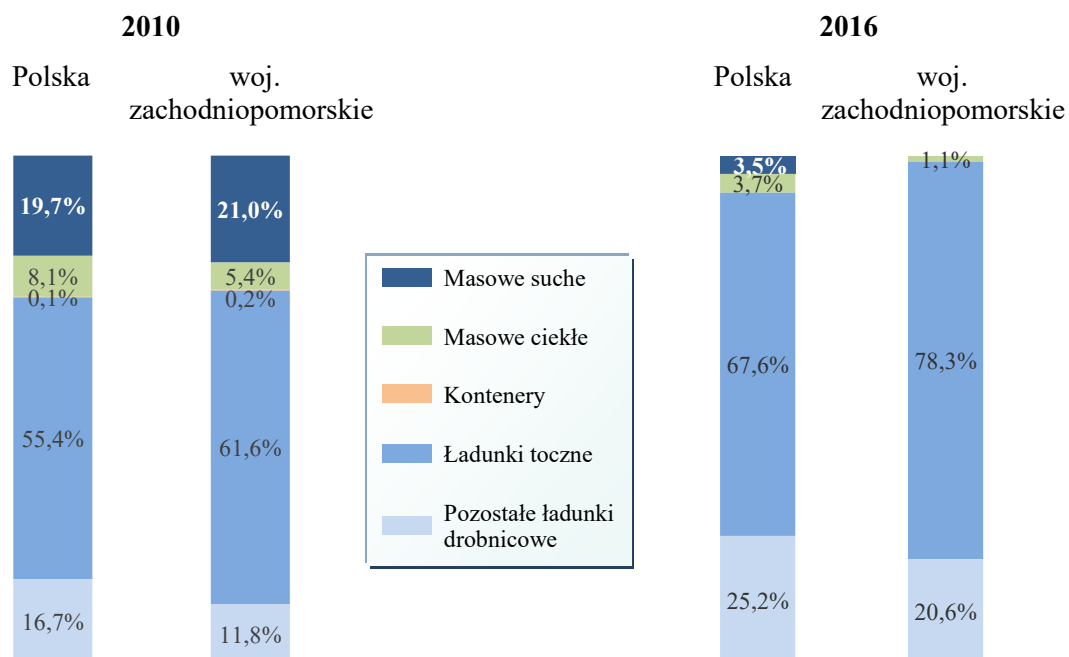
Stan w dniu 31 XII

Polscy przewoźnicy morscy z województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. przewieźli 6259,3 tys. ton ładunków (o 8,1% więcej niż w 2015 r.), wykonując pracę przewozową 1254,7 mln tonokilometrów (spadek o 3,4%).

W 2016 r. w Szczecinie (zgodnie z siedzibą prowadzonej działalności) przewieziono 4035,8 tys. ton ładunków (wzrost o 2,3% w porównaniu z 2015 r.), co stanowiło 64,5% ogólnej liczby przewozów w województwie. Wykonana praca przewozowa wyniosła 756,7 mln tonokilometrów i była o 14,6% niższa niż w 2015 r.

Dane o przewozach żeglugą morską obejmują przewozy ładunków i pasażerów wykonane w rejsach zakończonych w roku sprawozdawczym, statkami własnymi i statkami dzierżawionymi pływającymi pod banderą polską i obcą, armatorów lub operatorów polskich.

Wyk. 67. **Struktura przewozów morską flotą transportową według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim**

W żegludze regularnej przewieziono 6188,4 tys. ton ładunków (wszystkie promami w zasięgu bałtyckim), tj. o 10,2% więcej niż w 2015 r., natomiast w żegludze nieregularnej – 70,9 tys. ton ładunków, tj. o 59,7% mniej.

Tabl. 30. **Przewozy ładunków morską flotą transportową według rodzajów żeglugi i zasięgów pływania w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.**

Wyszczególnienie	Przewozy		Praca przewozowa		Średnia odległość przewozu 1 tony ładunku w kilometrach
	w tys. ton	2015 = 100	w mln tonokilometrów	2015 = 100	
O g ó ł e m	6259,3	108,1	1254,7	96,6	200,5
Żegluga regularna	6188,4	110,2	1195,7	111,2	193,2
bliskiego zasięgu	6188,4	110,2	1195,7	111,2	193,2
zasięg bałtycki (promy) .	6188,4	110,2	1195,7	111,2	193,2
Żegluga nieregularna	70,91	40,3	59,1	26,5	833,4
bliskiego zasięgu	70,9	40,3	59,1	26,5	833,4
zasięg bałtycki.....	70,9	113,5	59,1	106,4	833,4

W relacji z polskimi portami przewieziono 6203,8 tys. ton ładunków (o 8,2% więcej w stosunku do 2015 r.). W porównaniu z rokiem poprzednim z portów morskich województwa zachodniopomorskiego wywieziono statkami morskiej floty transportowej o 7,0% więcej i przywieziono o 9,5% więcej ładunków.

Przewozy ładunków polskiego handlu zagranicznego dokonane przez polskich przewoźników morskich w 2016 r. stanowiły 20,2% przewozów ładunków żeglugą morską ogółem (w 2015 r. odpowiednio 18,3%) i były wyższe o 19,3% w porównaniu z rokiem poprzednim.

W 2016 r. morską flotą transportową polscy armatorzy i operatorzy przewieźli w komunikacji międzynarodowej 882,7 tys. pasażerów, tj. o 7,1% więcej w porównaniu z 2015 r. W 2016 r. liczba pasażerów (bez kierowców samochodów ciężarowych) morskiej floty transportowej wyniosła 623,3 tys. osób, tj. o 5,4% więcej w stosunku do roku poprzedniego. Liczba kierowców samochodów ciężarowych korzystających z przewozów promowych w 2016 r. zwiększyła się o 11,3% w odniesieniu do 2015 r. i wyniosła 29,4% pasażerów morskiej floty transportowej ogółem.

Praca przewozowa ogółem w rejsach międzynarodowych w 2016 r. wyniosła 142734,5 tys. pasażerokilometrów (więcej o 3,1% niż przed rokiem), natomiast praca przewozowa dotycząca kierowców samochodów ciężarowych promami wyniosła 48954,5 tys. pasażerokilometrów (o 11,6% więcej niż w poprzednim roku).

W komunikacji wewnątrzportowej w 2016 r. przewieziono 4,8 tys. pasażerów morskiej floty transportowej (wzrost o 33,3% w porównaniu z rokiem poprzednim), a średnia odległość przewozu jednego pasażera stanowiła 3,7 km.

Morska przybrzeżna flota transportowa na koniec 2016 r. liczyła 8 statków pasażerskich (bez zmian w porównaniu do roku poprzedniego), o łącznej nośności 0,3 tys. ton i o pojemności brutto GT 0,9 tys. Wszystkie statki floty przybrzeżnej pływały pod banderą polską. Średni wiek tych statków na koniec 2016 r. wyniósł 37,5 lat.

Statkami pasażerskimi morskiej przybrzeżnej floty transportowej przewieziono w 2016 r. 265,3 tys. pasażerów (o 8,2% więcej niż w 2015 r.). Rejsy wykonane pomiędzy portami polskimi stanowiły 1,3% ogółu przewiezionych pasażerów, natomiast przewozy wewnątrzportowe – 98,7%. Praca przewozowa w rejsach przybrzeżnych w 2016 r. wyniosła 1099,8 tys. pasażerokilometrów i była wyższa o 10,6% w porównaniu z 2015 r.

Stan załogi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej na koniec 2016 r. wyniósł 1509 osób (o 6,8% mniej niż w roku poprzednim), z tego 1473 osoby stanowiły załogę w morskiej flocie transportowej (spadek o 7,0%) oraz 36 osób załogi statków morskiej floty przybrzeżnej (wzrost o 2,9%).

▪ PORTY MORSKIE

Obroty ładunkowe w portach województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. wyniosły 23,5 mln ton, tj. o 5,5% więcej niż w 2015 r. Największy udział w obrotach portów morskich województwa miały porty w Świnoujściu (53,5%) oraz w Szczecinie (38,0%). Obroty ładunkowe portu w Policach stanowiły 7,4%, a udział pozostałych portów wyniósł 1,1%.

Obroty ładunkowe w portach morskich jest to łączna ilość masy ładunkowej przemieszczonej przez porty w danym czasie. Prezentowana jest masa brutto, tj. łącznie z opakowaniami, ale z wyłączeniem masy jednostki transportującej.

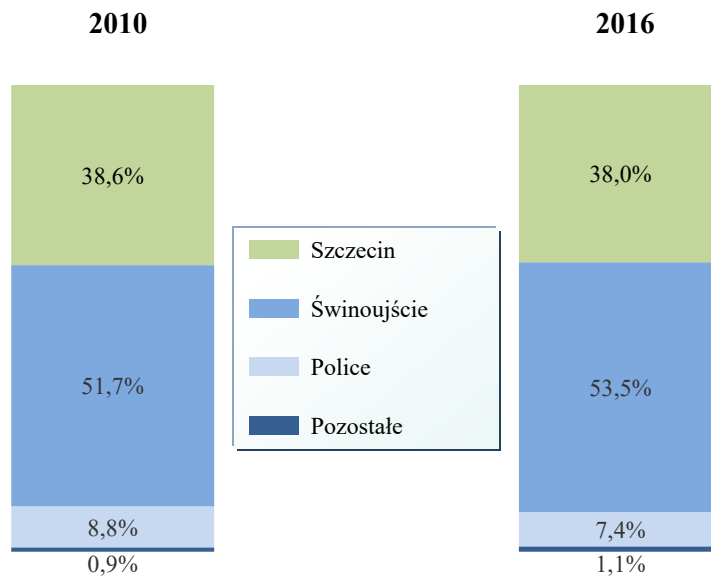
W 2016 r. w porównaniu z rokiem poprzednim odnotowano wzrost obrotów ładunkowych w portach: w Kołobrzegu (o 21,0%), w Szczecinie (o 7,6%), w Świnoujściu (o 6,8%), w Policach (o 0,6%), natomiast spadek odnotowano w portach w Darłowie (o 72,6%) i w Stepnicy (o 31,9%).

Tabl. 31. **Obroty ładunkowe w portach morskich według grup ładunkowych**

Wyszczególnienie	2010	2015	2016		
	w tysiącach ton			2010 = 100	2015 = 100
POLSKA					
O g ó ł e m	59506,5	69529,5	72933,5	122,6	104,9
Masowe ciekłe	18179,6	18856,3	19113,1	105,1	101,4
w tym ropa naftowa i produkty	16644,5	16693,8	16488,6	99,1	98,8
Masowe suche	24255,2	25744,3	26441,5	109,0	102,7
w tym:					
rudy i złom	687,2	2401,1	2204,5	320,8	91,8
węgiel i koks	11833,9	8138,8	8856,3	74,8	108,8
Kontenery duże	7828,0	13576,4	14840,7	189,6	109,3
Ładunki toczne	5852,5	7759,5	8405,7	143,6	108,3
Pozostałe ładunki drobnicowe .	3391,2	3593,1	4132,4	121,9	115,0
WOJ. ZACHODNIOPOMORSKIE					
O g ó ł e m	20671,7	22243,8	23466,3	113,5	105,5
Masowe ciekłe	1988,2	3022,1	4017,1	202,0	132,9
w tym ropa naftowa i produkty	1398,1	1705,2	2422,5	173,3	142,1
Masowe suche	12236,0	10743,6	10184,3	83,2	94,8
w tym:					
rudy i złom	522,8	2044,9	1851,7	354,2	90,6
węgiel i koks	6847,5	2507,6	2432,1	35,5	97,0
Kontenery duże	464,2	515,8	498,5	107,4	96,6
Ładunki toczne	3952,7	5552,8	5931,2	150,1	106,8
Pozostałe ładunki drobnicowe .	2030,6	2409,6	2835,2	139,6	117,7
M. SZCZECIN					
O g ó ł e m	7969,2	8276,3	8920,8	111,9	107,8
Masowe ciekłe	857,4	1257,2	1301,2	151,8	103,5
w tym ropa naftowa i produkty	308,7	468,9	645,5	209,1	137,7
Masowe suche	5049,7	4800,4	4914,6	97,3	102,4
w tym:					
rudy i złom	330,6	600,6	753,6	228,0	125,5
węgiel i koks	2010,4	903,9	874,2	43,5	96,7
Kontenery duże	463,7	511,0	480,8	103,7	94,1
Ładunki toczne	3,1	0,9	4,4	144,4	504,4
Pozostałe ładunki drobnicowe .	1595,3	1706,8	2219,8	139,1	130,1

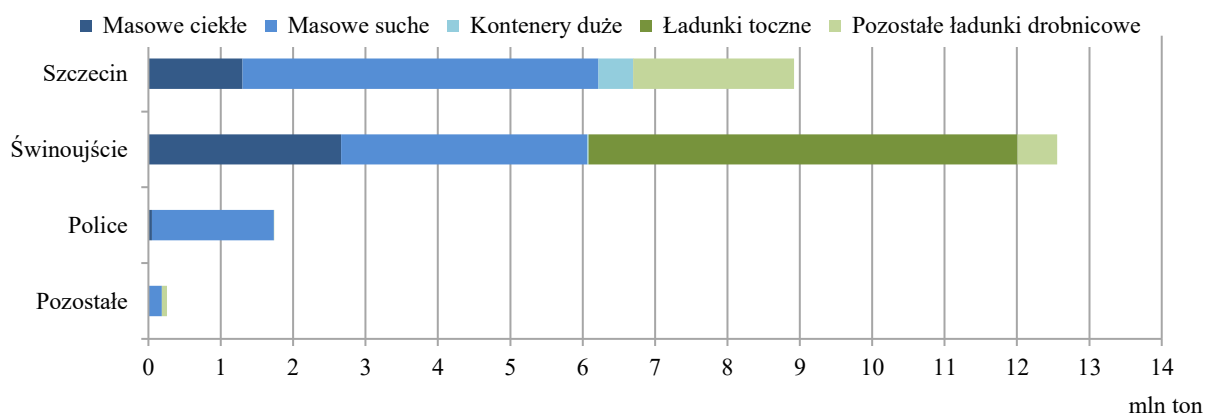
Wyk. 68. **Struktura obrotów ładunkowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego**

W 2016 r. struktura obrotów ładunkowych w portach województwa zachodniopomorskiego ukształtowała się następująco: masowe suche – 43,4% (w tym inne suche ładunki masowe – 16,4%, węgiel i koks – 10,4%), toczne samobieżne – 23,2%, masowe ciekłe – 17,1% (w tym produkty z ropy naftowej – 10,3%), pozostałe ładunki drobnicowe – 12,1%, kontenery duże i ładunki toczne niesamobieżne po 2,1%.

W obrotach portów województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. największy udział miały następujące grupy towarowe: ciekłe produkty rafinacji ropy naftowej (11,2%), węgiel kamienny i brunatny (9,8%), minerały chemiczne i do produkcji nawozów (7,8%), zboża (6,0%), żelazo, stal i żelazostopy oraz żeliwo (5,5%), rudy żelaza (5,2%), produkty przemysłu samochodowego (4,8%), nawozy i związki azotowe (4,4%), kamień, piasek, żwir, glina, torf oraz inne produkty kopalnictwa (3,1%), produkty przemiału zbóż, skrobia i produkty skrobiowe oraz pasza dla zwierząt (2,5%) i towary mieszane (20,4%).

Wyk. 69. **Obroty ładunkowe według grup ładunkowych w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.**

W 2016 r. krajowy obrót morski stanowił 5,8% obrotów ogółem (tj. 1,4 mln ton), natomiast w międzynarodowym obrocie morskim przeładowano łącznie 22,1 mln ton ładunków (94,2% obrotów ogółem).

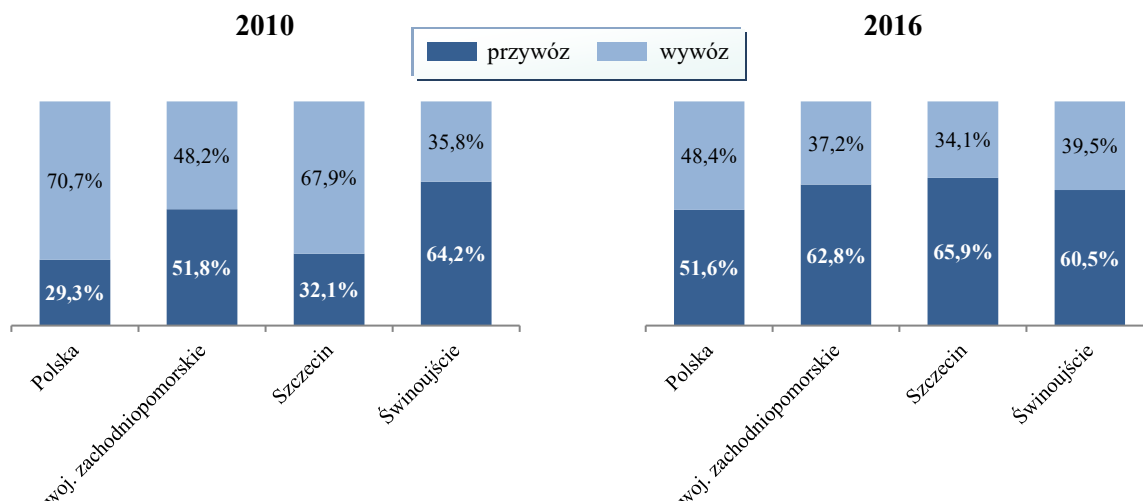
Tabl. 32. **Obroty ładunkowe w portach morskich województwa zachodniopomorskiego według relacji, portów i grup ładunkowych w 2016 r.**

Wyszczególnienie	Ogółem	Międzynarodowy obrót morski		
		razem	przywóz (wyładunek)	wywóz (załadunek)
w tysiącach ton				
O g ó ł e m	23466,3	22098,5	12911,2	9187,3
Szczecin	8920,8	8237,4	5219,2	3018,2
Świnoujście	12554,2	11882,5	6161,1	5721,4
Police	1734,7	1729,9	1434,5	295,4
Darłowo	90,8	90,8	50,3	40,5
Kołobrzeg	143,1	139,9	46,0	93,9
Stepnica	22,7	17,9	–	17,9
Masowe ciekłe	4017,1	2882,4	1723,4	1159,0
w tym:				
ropa naftowa i produkty	2422,5	1297,2	581,1	716,1
Masowe suche	10184,3	9970,9	5952,5	4018,4
w tym:				
rudę i złom	1851,7	1851,7	1611,9	239,8
węgiel i koks	2432,1	2432,1	757,4	1674,7
Kontenery duże	498,5	487,2	297,3	189,9
Ładunki toczne	5931,2	5931,2	2923,9	3007,3
ładunki toczne samobieżne	5447,7	5447,7	2709,4	2738,4
ładunki toczne niesamobieżne	483,4	483,4	214,5	268,9
Pozostałe ładunki drobnicowe	2835,2	2826,8	2014,0	812,7

Największy udział w międzynarodowych obrotach miała wymiana z krajami europejskimi (72,4%, w tym z krajami Unii Europejskiej – 59,1%), Afryką – 13,2%, Azją – 7,6%, Ameryką Środkową i Południową – 3,6%, Ameryką Północną – 3,0% oraz z Australią i Oceanią – 0,2%. Największy udział w obrotach portów województwa zachodniopomorskiego miały ładunki transportowane w relacji ze Szwecją – 30,5%, Rosją – 8,0%, Holandią – 6,6%, Niemcami – 5,4%, Norwegią – 5,0%, Finlandią – 3,4%, Liberią – 3,4%, Marokiem – 3,1%, Katarą – 2,9%, Indiami – 2,8%, Stanami Zjednoczonymi – 2,7%, Hiszpanią – 2,4%, Danią – 2,4% i Wielką Brytanią – 2,3%. W Szczecinie największy udział w obrotach miały ładunki transportowane w relacji z Rosją – 14,2%, Niemcami – 8,9%, Finlandią – 8,9%, Norwegią – 8,3%, Holandią – 7,5%, Szwecją – 6,1%, Hiszpanią – 5,6%, Wielką Brytanią – 5,3%, Danią – 3,9% oraz z Łotwą – 2,9%.

Obrót ładunków tranzytowych w portach województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. wyniósł 3040,1 tys. ton, tj. o 1,2% więcej niż w 2015 r., z czego obroty tranzytowe w porcie w Świnoujściu stanowiły 56,2%, a w Szczecinie – 43,8%. Wywóz ładunków tranzytowych zmalał o 3,2% w porównaniu z 2015 r., natomiast przywóz był na niezmiennym poziomie.

Wyk. 70. **Struktura obrotów ładunków tranzytowych w portach morskich województwa zachodniopomorskiego na tle obrotów w polskich portach morskich**

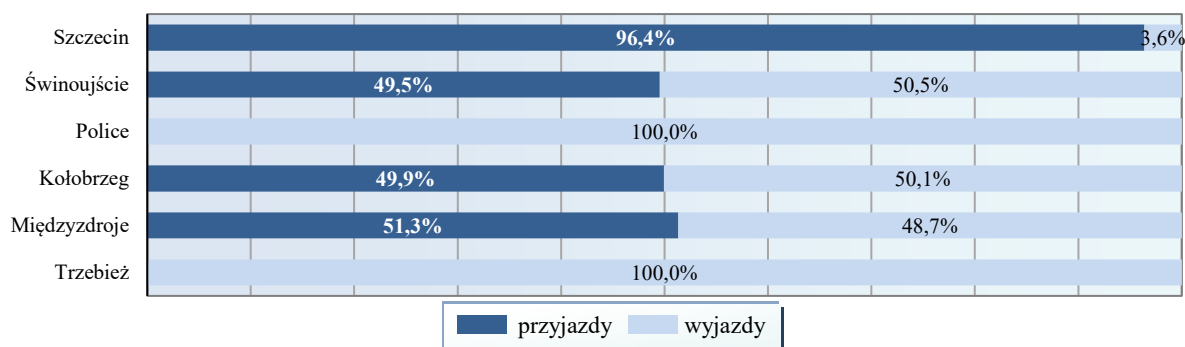

Największą część ładunków tranzytowych w portach województwa stanowiły ładunki masowe suche – 33,4% (w tym węgiel i koks – 14,5%, rudy i złom – 9,4%), pozostałe ładunki drobnicowe – 30,7% (w tym wyroby z żelaza i stali – 23,9%), toczne samobieżne – 30,3% oraz ładunki toczne niesamobieżne – 5,2%.

Największy wzrost przeładunku ładunków tranzytowych w porównaniu z poprzednim rokiem dotyczył produktów leśnych (prawie 5-krotny), wyrobów z żelaza i stali (o 56,6%) oraz innych suchych ładunków masowych (o 45,6%), spadek natomiast odnotowano w obrotach tranzytowych zboża (o 85,5%), rudy i złomu (o 43,8%) oraz innych ładunków drobnicowych (o 33,1%).

W 2016 r. tranzyt morsko-ładowy stanowił 62,0% obrotu ładunków tranzytowych (w 2015 r. – 61,4%), tranzyt łądowo-morski – 37,2% (w 2015 r. – 37,9%), tranzyt morski – 0,8% (w 2015 r. – 0,6%). Główne kraje tranzytujące w tranzyście morsko-ładowym i łądowo-morskim w 2016 r. to: Czechy (41,0%), Słowacja (18,8%), Niemcy (18,0%), Węgry (4,7%) i Austria (3,5%).

Do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. przyłynęły na wycieczkach w celach turystycznych 8642 osoby, które po zwiedzeniu atrakcji turystycznych w porcie lub okolicy kontynuowały swoją zagraniczną podróż. Pasażerowie odwiedzili Szczecin (68,3%) i Świnoujście (31,7%). Turyści pływający na statkach szwajcarskich stanowili 63,2% pasażerów wycieczkowców ogółem, holenderskich – 16,1%, niemieckich – 11,3%.

Wyk. 71. **Struktura ruchu pasażerów w portach morskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.**

W 2016 r. do portów morskich województwa zachodniopomorskiego zawinęły 9503 statki (o 2,3% więcej niż w 2015 r.) o pojemności brutto 96,1 mln (o 4,6% więcej niż rok wcześniej) i nośności 49,1 mln ton (o 5,8% większej niż w 2015 r.). W porównaniu z 2015 r. zwiększyła się średnia wielkość statków: pojemność brutto, pojemność netto oraz nośność (odpowiednio o: 2,3%, 2,1% i 3,5%). Większość statków stanowiły drobnicowce niespecjalistyczne (4733 statki o pojemności brutto 79,9 mln i nośności 25,8 mln ton), statki pasażerskie (1610 statków o pojemności brutto 0,6 mln i nośności 0,1 mln ton, w tym 121 wycieczkowców o pojemności brutto 0,1 mln), statki do transportu ładunków masowych ciekłych (1420 statków o pojemności brutto 4,4 mln i nośności 5,9 mln ton), statki do transportu ładunków masowych suchych (1370 statków o pojemności brutto 9,2 mln i nośności 14,9 mln ton).

Tabl. 33. **Statki transportowe wchodzące do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.**

KRAJ BANDERY a – liczba statków b – pojemność netto (NT) w tys.	Ogółem	W tym porty			
		Szczecin	Świnoujście	Police	
O g ó ł e m	a	9503	2946	5545	317
	b	37353,5	5725,9	30637,1	782,5
W TYM RUCH MIĘDZYNARODOWY					
R a z e m	a	8062	2359	4862	265
	b	35882,8	5153,8	29788,6	747,6
POLSKA	a	173	62	2	3
	b	47,1	24,8	0,6	2,9
OBCE	a	7889	2297	4860	262
	b	35835,8	5129,1	29788,0	744,6
w tym:					
Antigua i Barbuda	a	490	411	42	22
	b	821,4	713,8	66,6	28,8
Bahamy	a	2056	76	1934	36
	b	17205,3	218,9	16667,3	310,4
Cypr	a	1682	156	1509	12
	b	10325,5	427,0	9877,5	15,9
Gibraltar	a	134	93	30	5
	b	265,2	196,8	56,8	6,5
Holandia	a	588	517	48	16
	b	1019,7	867,0	117,3	27,7
Liberia	a	49	30	18	1
	b	638,3	235,8	397,4	5,0

Tabl. 33. **Statki transportowe wchodzące do portów morskich województwa zachodniopomorskiego w 2016 r. (dok.)**

KRAJ BANDERY		Ogółem	W tym porty			
a – liczba statków			Szczecin	Świnoujście	Police	
b – pojemność netto (NT) w tys.		W TYM RUCH MIĘDZYNARODOWY (dok.)				
Malta	a	168	126	21	14	
	b	498,2	321,2	108,1	59,3	
Niemcy	a	1430	88	965	12	
	b	849,3	79,8	684,8	9,6	
Norwegia	a	135	73	36	1	
	b	285,7	124,7	134,4	1,7	
Panama	a	68	46	12	8	
	b	697,6	408,7	237,4	49,8	
Wyspy Marshalla	a	36	19	15	2	
	b	575,4	113,2	438,6	23,5	

Najwięcej statków przyplływających do portów morskich województwa zachodniopomorskiego to statki, których przewoźnik pochodził z Polski (4399 statków o pojemności brutto 64,1 mln i nośności 19,7 mln ton), Niemiec (odpowiednio – 2307, 16,5 mln i 7,4 mln ton), Norwegii (odpowiednio – 639, 2,6 mln i 3,2 mln ton) oraz Holandii (odpowiednio – 532, 2,0 mln i 3,0 mln ton).

▪ PRZEMYSŁ STOCZNIOWY ^a

Według stanu na koniec 2015 r. w województwie zachodniopomorskim zarejestrowanych było 1180 podmiotów, które zajmowały się produkcją, naprawą statków i łodzi oraz pozostałą działalnością stoczniową. Liczba pracujących wynosiła 6,0 tys. osób. Większość podmiotów (652 – o liczbie pracujących 2926) zarejestrowanych było w m. Szczecinie, w m. Świnoujściu (odpowiednio – 116, 817) oraz w powiecie polickim (odpowiednio – 97, 955). W województwie zachodniopomorskim w 2016 r. wyremontowano 185 jednostek, tj. o 15,1% mniej niż w 2015 r., natomiast portfel zamówień na remonty statków szacuje się na 39 jednostek.

W województwie zachodniopomorskim w 2015 r. wyprodukowano 495 sztuk łodzi żeglugowych, wypoczynkowych lub sportowych, pełnomorskich (tj. o 7,8% mniej niż w 2014 r.)

^a W produkcji statków i portfelu zamówień wykazane są statki o GT 100 i więcej.

▪ RYBOŁÓWSTWO MORSKIE

Według stanu na koniec 2015 r. w województwie zachodniopomorskim zarejestrowane były 522 podmioty, które zajmowały się rybołóstwem w wodach morskich. Liczba pracujących wynosiła 1,2 tys. osób. Większość podmiotów zarejestrowana była w powiecie kołobrzeskim (141 podmiotów, o liczbie pracujących 479), kamieńskim (103 podmioty, 236 osób pracujących) oraz sławieńskim (odpowiednio 100 podmiotów, 197 pracujących).

W 2016 r. flota rybacka w województwie zachodniopomorskim liczyła 339 jednostek (o 4,8% mniej w stosunku do 2015 r.) o pojemności brutto 5,6 tys. (o 6,5% mniejszej w stosunku do poprzedniego roku) i mocy 22,9 tys. kW (o 7,2% mniej w porównaniu z rokiem poprzedzającym).

Najwięcej kutrów zlokalizowanych było w porcie macierzystym w Kołobrzegu (18 kutrów), co stanowiło 56,3% liczebności floty kutrowej.

W 2016 r. flota łodziowa w województwie zachodniopomorskim liczyła 307 jednostek (spadek o 3,8% w stosunku do 2015 r.), o łącznej pojemności brutto GT 2,2 tys., która uległa zmniejszeniu w stosunku do 2015 r. o 10,5% oraz o mocy 13,9 tys. kW (spadek o 7,8% w porównaniu z rokiem poprzednim). Najwięcej łodzi rybackich stacjonowało w portach w Darłowie – 42, Kołobrzegu – 36, Trzebieży – 35, Świnoujściu (łącznie z Karsiborem i Przytorem) – 34, Jarosławcu – 19, Szczecinie (łącznie z Dąbiem i Stołczynem) – 16, w Dziwnowie – 15 i Wolinie – 15.

Tabl. 34. **Flota rybacka województwa zachodniopomorskiego w 2016 r.**
Stan w dniu 31 XII

Wyszczególnienie	Liczba jednostek		Pojemność brutto GT		Moc kW	
		2015=100		2015=100		2015=100
O g ó ł e m	307	96,2	2174	89,5	13939	92,2
w tym:						
Darłowo	42	91,3	173	82,2	1202	88,0
Jarosławiec	19	100,0	98	100,4	722	100,0
Kołobrzeg	36	85,7	732	82,2	3729	85,0
Szczecin ^a	16	100,0	35	100,1	326	100,0
Świnoujście ^b	34	97,1	252	89,7	1930	89,7
Trzebież	35	100,0	113	100,0	858	100,0

^a Łącznie z Dąbiem i Stołczynem. ^b Łącznie z Karsiborem i Przytorem.
Źródło: dane morskiego Instytutu Rybackiego w Gdyni.

Połowry ryb i innych organizmów morskich według portu rejestracji statku w woj. zachodniopomorskim w 2016 r. wyniosły 53,1 tys. ton i były o 5,7% wyższe niż przed rokiem. Tak jak w ubiegłym roku wszystkie połowy pozyskano z łowisk bałtyckich.

W strukturze gatunkowej połowów, podobnie jak przed rokiem, dominowały śledzie i szproty. W 2016 r. złowiono 15,1 tys. ton śledzia, co stanowiło 28,5% wielkości połowów ogółem województwa zachodniopomorskiego. Połowry śledzia zmniejszyły się o 4,3% w porównaniu z rokiem poprzednim.

Połowry szprota wyniosły w 2016 r. 14,8 tys. ton, co oznacza spadek o 0,5% w porównaniu z 2015 r.

Tabl. 35. **Przewozy pasażerów^a statkami pasażerskimi morskiej i przybrzeżnej floty transportowej w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.**

Wyszczególnienie	Liczba przewiezionych pasażerów	Praca przewozowa w pasażerokilometrach	Średnia odległość przewozu 1 pasażera w kilometrach
	w tysiącach		
W komunikacji międzynarodowej	623,2	142734,5	229,03
Pomiędzy portami polskimi	3,4	27,5	7,96
W komunikacji wewnątrzportowej	266,7	1090,2	4,09

^a Bez kierowców samochodów ciężarowych przewożonych promami.

Tabl. 36. **Kontenery w międzynarodowym obrocie morskim w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.**

PORTY a – szt. b – TEU	Ogółem		Wyładunek (przywóz)		Załadunek (wywóz)		
	z ładunkami	puste	z ładunkami	puste	z ładunkami	puste	
O g ó ł e m	a	33479	16155	18679	6953	14800	9202
	b	59295	28371	29550	15192	29745	13179
Szczecin	a	31963	15125	18156	6345	13807	8780
	b	56288	26611	28512	14006	27776	12605
Świnoujście	a	1516	1030	523	608	993	422
	b	3007	1760	1038	1186	1968	574

Tabl. 37. **Obrót ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2016 r.**

Wyszczególnienie	Tranzyt ogółem			Tranzyt morsko-ładowy i łądowo-morski			Tranzyt morski		
	razem	wyładunek (przywóz)	załadunek (wywóz)	razem	morsko-ładowy przywóz	łądowo-morski wywóz	razem	wyładunek (przywóz)	załadunek (wywóz)
	w tysiącach ton								
O g ó ł e m	3040,2	1910,2	1129,9	3015,8	1886,0	1129,8	24,3	24,2	0,1
Masowe ciekłe	10,3	–	10,3	10,3	–	10,3	–	–	–
Masowe suche	1016,4	822,0	194,4	1016,3	822,0	194,3	0,1	–	0,1
w tym:									
rudy i złom	285,1	272,5	12,7	285,1	272,5	12,7	–	–	–
węgiel i koks	442,2	414,0	28,1	442,2	414,0	28,1	–	–	–
Ładunki toczne	1079,7	413,2	666,6	1079,7	413,2	666,6	–	–	–
ładunki toczne samobieżne	922,4	288,8	633,6	922,4	288,8	633,6	–	–	–
ładunki toczne niesamobieżne ..	157,3	124,4	33,0	157,3	124,4	33,0	–	–	–
Pozostałe ładunki drobnicowe	933,6	675,1	258,6	909,4	650,9	258,6	24,2	24,2	–
w tym:									
wyroby z żelaza i stali ...	726,2	472,2	254,0	726,2	472,2	254,0	–	–	–

Tabl. 37. **Obrót ładunków tranzytowych według rodzajów tranzytu, grup ładunkowych i portów w województwie zachodniopomorskim w 2016 r. (dok.)**

Wyszczególnienie	Tranzyt ogółem			Tranzyt morsko-ładowy i łądowo-morski			Tranzyt morski		
	razem	wyładunek (przywóz)	załadunek (wywóz)	razem	morsko-ładowy przywóz	łądowo-morski wywóz	razem	wyładunek (przywóz)	załadunek (wywóz)
	w tysiącach ton								
Szczecin	1331,1	877,1	454,0	1306,8	852,9	453,9	24,3	24,2	0,1
Masowe ciekłe	1,0	–	1,0	1,0	–	1,0	–	–	–
Masowe suche	475,1	280,7	194,4	475,0	280,7	194,3	0,1	–	0,1
w tym:									
rudy i złom	121,5	108,9	12,7	121,5	108,9	12,7	–	–	–
węgiel i koks	64,5	36,4	28,1	64,5	36,3	28,1	–	–	–
Pozostałe ładunki									
drobnicowe	855,0	596,4	258,6	830,8	572,2	258,6	24,2	24,2	–
w tym:									
wyroby z żelaza i stali	647,6	393,6	254,0	647,6	393,6	254,0	–	–	–
Świnoujście	1709,0	1033,1	675,9	1709,0	1033,1	675,9	–	–	–
Masowe ciekłe	9,3	–	9,3	9,3	–	9,3	–	–	–
Masowe suche	541,3	541,3	–	541,3	541,3	–	–	–	–
w tym:									
rudy i złom	163,6	163,6	–	163,6	163,6	–	–	–	–
węgiel i koks	377,7	377,7	–	377,7	377,7	–	–	–	–
Ładunki toczne	1079,7	413,2	666,6	1079,7	413,2	666,6	–	–	–
ładunki toczne samobieżne	922,4	288,8	633,6	922,4	288,8	633,6	–	–	–
ładunki toczne niesamobieżne ..	157,3	124,4	33,0	157,3	124,4	33,0	–	–	–
Pozostałe ładunki									
drobnicowe	78,7	78,7	–	78,7	78,7	–	–	–	–
w tym:									
wyroby z żelaza i stali	78,7	78,7	–	78,7	78,7	–	–	–	–

Tabl. 38. **Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży w 2016 r.**

Kraj rozpoczęcia/zakończenia podróży	Ogółem	Przyjazdy		Wyjazdy		
		2015=100	2015=100	2015=100	2015=100	
O g ó ł e m	1217720	106,8	604711	106,8	613009	106,7
Ruch krajowy	564	42,2	274	40,8	290	43,6
Ruch międzynarodowy	1217156	106,9	604437	106,9	612719	106,8
w tym:						
Europa	1217150	106,9	604434	106,9	612716	106,9
kraje Unii Europejskiej	1217145	106,9	604432	106,9	612713	106,9
w tym:						
Dania	32487	115,4	16223	115,7	16264	115,1
Niemcy	146297	106,0	76836	105,8	69461	106,3
Szwecja	1038345	106,8	511368	106,8	526977	106,7

Tabl. 38. **Ruch pasażerów w wybranych portach morskich województwa zachodniopomorskiego według kraju rozpoczęcia lub zakończenia podróży w 2016 r. (dok.)**

Kraj rozpoczęcia/zakończenia podróży	Ogółem		Przyjazdy		Wyjazdy	
		2015=100		2015=100		2015=100
w tym:						
SZCZECIN						
R a z e m	910	71,8	877	76,4	33	27,7
Ruch krajowy	22	57,9	8	88,9	14	48,3
Ruch międzynarodowy	888	72,3	869	76,3	19	21,1
w tym:						
Europa	884	72,1	866	76,0	18	20,7
kraje Unii Europejskiej	879	71,8	864	75,9	15	17,2
w tym:						
Niemcy	858	72,6	852	75,7	6	10,5
ŚWINOUJŚCIE						
R a z e m	1116557	106,6	553220	106,6	563337	106,7
Ruch krajowy	267	40,7	71	89,9	196	34,0
Ruch międzynarodowy	1116290	106,7	553149	106,6	563141	106,8
w tym:						
Europa	1116288	106,7	553149	106,6	563139	106,9
kraje Unii Europejskiej	1116288	106,7	553149	106,6	563139	106,9
w tym:						
Niemcy	77944	106,0	41785	103,7	36159	108,9
Szwecja	1038339	106,8	511363	106,8	526976	106,7
KOŁOBRZEG						
R a z e m	32480	119,8	16220	120,1	16260	119,5
Ruch międzynarodowy / Dania	32480	119,8	16220	120,1	16260	119,5
MIĘDZYZDROJE						
R a z e m	66991	106,2	34394	108,1	32597	104,2
Ruch krajowy	266	42,4	195	33,8	71	142,0
Ruch międzynarodowy / Niemcy	66725	106,8	34199	109,5	32526	104,1

Dane prezentujące gospodarkę morską w województwie zachodniopomorskim znajdują się w następujących publikacjach i opracowaniach udostępnionych na stronie internetowej Urzędu:

- „Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa zachodniopomorskiego” – opracowanie sygnalne dostępne co miesiąc,
- „Biuletyn statystyczny województwa zachodniopomorskiego” – publikacja dostępna co kwartał.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM
SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Ludność ^{ad} w tys.	1694,2	1723,7	1722,7	1721,4	1718,9	1715,4	1710,5	1708,2	Population ^{ad} in thous.
Na 1000 ludności ^d :									Per 1000 population ^d :
małżeństwa zawarte	4,99	5,52	5,00	4,97	4,50	4,76	4,87	4,83	marriages contracted
urodzenia żywe	9,52	10,06	9,29	9,27	8,97	9,04	8,80	9,18	live births
zgony	9,02	9,59	9,37	9,58	9,88	9,48	10,07	9,98	deaths
przyrost naturalny	0,50	0,47	-0,09	-0,31	-0,91	-0,44	-1,27	-0,80	natural increase
saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały ^e	-1,02	-0,54	-0,50	-0,48	-0,60	-1,38	-1,27	-0,59	internal and international net migration for permanent residence
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	149,6	160,4	164,1	165,8	166,4	165,7	167,1	171,2	Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.
rok poprzedni = 100	.	101,0	102,3	101,0	100,4	99,6	100,9	102,4	previous year = 100
udział sektora prywatnego w %	80,2	86,4	87,3	89,1	88,5	89,0	89,5	89,3	private sector participation in %
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	168,8	110,0	108,9	112,5	111,1	94,5	79,4	65,8	Registered unemployed persons ^a in thous.
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	25,6	17,8	17,6	18,2	18,0	15,5	13,1*	11,0	Registered unemployment rate ^a in %
Udział bezrobotnych bez prawa do zasiłku w ogólnej liczbie bezrobotnych ^a w %	84,6	81,1	81,6	81,6	84,5	85,0	83,9	83,3	Unemployed persons without benefit rights in total number of unemployed persons ^a in %
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	237	98	130	107	66	47	24	18	Unemployed persons per job offer ^a
Współczynnik aktywności zawodowej według BAEL ^{cd} w %	54,1	52,3	51,4	52,2	52,6	52,6	51,9	53,2	Activity rate by LFS ^{cd} in %
Wskaźnik zatrudnienia według BAEL ^{cd} w %	41,8	45,8	45,2	46,5	47,2	48,3	48,0	49,6	Employment rate by LFS ^{cd} in %
Stopa bezrobocia według BAEL ^{cd} w %	22,7	12,4	11,8	11,0	10,0	8,5	7,5	6,9	Unemployment rate by LFS ^{cd} in %

a Stan w końcu roku. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. *c* Przeciętna w roku. Dla lat 2010-2016 dane nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z poprzednich lat, z powodu zmian metodologii i nowej podstawy uogólniania danych. *d* Dane za lata 2010-2016 opracowano na podstawie wyników NSP'2011. *e* W 2015 r. w przypadku migracji zagranicznych – dane dotyczą 2014 r.

a As of the end of the year. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. *c* Annual average. For 2010-2016 data are not fully comparable with the results of the surveys for previous years due to methodological changes and a new base for generalizing of the results. *d* For 2010-2016 data compiled on the basis of the results of Population and Housing Census 2011. *e* In 2015, in case of the international migration – data relate to 2014.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a w zł	2229,74	3059,96	3164,73	3325,99	3434,20	3570,07	3738,87	3947,04	Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^a in zł
Przeciętna miesięczna liczba emerytów i rencistów w tys.	361,3	375,1	367,9	361,3	358,7	355,2	356,1	357,6	Average monthly number of retirees and pensioners in thous.
rok poprzedni = 100	.	99,6	98,1	98,2	99,3	99,0	100,3	100,4	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto wypłacana przez ZUS w zł	1089,53	1536,89	1615,86	1707,94	1793,88	1856,22	1912,38	1945,96	Average monthly gross retirement pay and pension paid by ZUS in zł
rok poprzedni = 100	.	106,5	105,1	105,7	105,0	103,5	103,0	101,8	previous year = 100
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w zł	815,88	1032,29	1064,30	1136,39	1204,59	1225,84	1258,98	1256,11	Average monthly gross retirement pay and pension for farmers in zł
rok poprzedni = 100	.	104,7	103,1	106,8	106,0	101,8	102,7	99,8	previous year = 100
Wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych (rok poprzedni = 100):									Price index of consumer goods and services (previous year = 100):
ogółem	101,8	102,7	104,3	103,7	100,9	100,3	99,7	99,1	total
żywność i napoje bezalkoholowe	101,3	102,6	104,7	104,2	102,1	99,8	99,4	101,3	food and non-alcoholic beverages
odzież i obuwie	94,1	97,7	99,6	96,2	94,2	93,9	95,0	94,7	clothing and footwear
mieszkanie	102,9	103,8	105,8	105,4	101,8	101,5	101,0	99,0	dwelling
Plony zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi) z 1 ha w dt	35,1	44,5	35,5	40,2	45,4	51,4	48,8	.	Basic cereals (including mixed cereals) yields per 1 ha in dt
Obsada zwierząt gospodarskich na 100 ha użytków rolnych w szt.:									Livestock per 100 ha agricultural land:
bydło ^b	10,6	11,5 ^c	11,1	11,6	11,1	12,4	12,2	12,0	cattle ^b
trzoda chlewna ^d	50,0	41,8 ^c	43,4	36,3	33,3	35,5 ^b	35,2 ^b	33,8 ^b	pigs ^d

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stan w czerwcu. ^c Dane Powszechnego Spisu Rolnego według stanu w dniu 30 VI. ^d Stan w końcu lipca.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b As of June. ^c Data of Agricultural Census as of 30 June. ^d As of the end of July.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM (cd.)
SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Wskaźnik cen skupu (rok poprzedni = 100):									Price index of procurement (previous year = 100) of:
ziarna zbóż (bez siewnego)	82,3	127,3	142,6	109,5	82,2	93,9	99,0	96,0	cereal grain (excluding sowing seed)
żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt) ..	124,4	106,2	118,1	114,9	91,0	103,5	97,3	103,0	cattle for slaughter (excluding calves)
żywca rzeźnego wieprzowego	93,0	83,7	114,1	122,4	99,6	92,1	89,4	107,9	pigs for slaughter
Relacje cen skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do cen targowiskowych:									Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace prices:
1 kg żyta	12,9	7,9	6,5	6,7	6,3	6,9	6,2*	7,2	per kg of rye
1 kg jęczmienia	9,9	8,2	7,3	7,6	7,0	7,3	6,7	7,7	per kg of barley
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (rok poprzedni = 100; ceny stałe)	.	108,8	110,0	103,7	112,5	102,5	115,8	97,2	Sold production of industry ^b (previous year = 100; constant prices)
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle ^b									Average paid employment in industry ^b
w tys.	83,8	78,7	81,0	81,2	83,1	83,1	85,7	88,6	in thous.
rok poprzedni = 100	.	96,5	102,8	100,3	102,3	100,1	103,1	103,4	previous year = 100
Produkcja sprzedana budownictwa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	94,2	109,7	95,7	86,5	100,6	107,0	80,2	Sold production of construction ^b (previous year = 100; current prices)
Produkcja budowlano-montażowa ^b (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	121,5	100,7	103,3	77,7	115,0	109,7	64,2	Construction and assembly production ^b (previous year = 100; current prices)
Przeciętne zatrudnienie w budownictwie ^b									Average paid employment in construction ^b
w tys.	11,8	14,8	15,2	15,4	13,6	12,6	11,5	11,0	in thous.
rok poprzedni = 100	.	109,3	102,4	101,8	88,2	92,6	91,0	95,7	previous year = 100
Mieszkania oddane do użytkowania	5372	6135	5966	7079	5504	5416	5277	6941	Dwellings completed
rok poprzedni = 100	101,5	79,3	97,2	118,7	77,8	98,4	97,4	131,5	previous year = 100
na 1000 ludności	3,2	3,6	3,5	4,1	3,2	3,2	3,1	4,1	per 1000 population
przeciętna powierzchnia użytkowa									average usable floor space per dwelling
1 mieszkania w m ²	105,1	97,2	96,9	94,0	103,2	95,8	96,4	86,9	in m ²

a Ceny bieżące bez VAT. *b* Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Current prices excluding VAT. *b* Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons.

I. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM (dok.)
SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP (cont.)

Wyszczególnienie	2005	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	Specification
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (rok poprzedni = 100; ceny bieżące)	.	116,6	103,1	95,1	103,3	109,4	106,7	97,5	Retail sale of goods ^a (previous year = 100; current prices)
Wskaźnik poziomu kosztów w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %	.	95,9	96,3	96,2	96,1	95,3	95,1	94,5	Cost level indicator in non-financial enterprises ^c in %
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^c w %:									Turnover profitability rate in non-financial enterprises ^c in %:
brutto	.	4,1	3,7	3,8	3,9	4,7	4,9	5,5	gross
netto	.	3,3	3,3	3,2	3,3	4,2	4,3	4,7	net
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^c w mln zł (ceny bieżące)	1741,5	1995,8	2146,4	1960,5	3216,4	2608,1	3044,3	2138,5	Investment outlays in enterprises ^c in mln zł (current prices)
rok poprzedni = 100 (ceny bieżące)	.	79,7	107,5	91,3	164,1	81,1	116,7	70,2	previous year = 100 (current prices)
Obroty ładunkowe w portach morskich ^d w tys. ton	21136,2	20671,7	21111,0	21066,5	21611,4	22655,9	22243,8*	23466,3	Cargo traffic in seaports ^d in thous. tonnes
rok poprzedni = 100	.	138,2	102,1	99,8	102,6	104,8	98,2*	105,5	previous year = 100
Międzynarodowy ruch pasażerów w portach morskich w tys.	954,2	948,8	948,6	960,8	955,3	1060,6	1139,1*	1217,2	Cargo international passenger traffic in seaports in thous.
rok poprzedni = 100	.	103,7	100,0	101,3	99,4	111,0	107,4	106,9	previous year = 100
Podmioty gospodarki narodowej ^b	206776	220404	214584	217045	219579	219406	220615	221168	Entities of the national economy ^b
rok poprzedni = 100	102,4	102,5	97,4	101,1	101,2	99,9	100,6	100,3	previous year = 100
w tym spółki handlowe	11098	13884	14479	15406	16479	17464	18686	19865	of which commercial companies
rok poprzedni = 100	104,8	105,0	104,3	106,4	107,0	106,0	107,0	106,5	previous year = 100
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	3683	4256	4345	4536	4715	4832	4874	5038	of which with foreign capital participation
rok poprzedni = 100	105,1	101,9	102,1	104,4	103,9	102,5	100,9	103,4	previous year = 100

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu roku. ^c Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^d Międzynarodowy obrót morski i kabotaż; bez statków o pojemności (GT) poniżej 100; bez wagi własnej jednostek ładunkowych.

^a Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^b In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the year. ^c Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons. ^d International maritime cargo traffic and cabotage; excluding ships of gross tonnage (GT) below 100; excluding tare weight of cargo units.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY
SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Ludność ^{ac} w tys.	A	.	.	.	.	.	1713,8	.	.	.	.	.	1710,5
Population ^{ac} in thous.	B	.	.	.	.	.	1708,9	.	.	.	.	.	1708,2
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^b w tys.	A	165,8	166,0	166,3	166,6	166,6	166,8	167,4	167,2	167,1	167,5	167,2	167,2
Average paid employment in the enterprise sector ^b in thous.	B	169,8	170,1	170,5	170,3	170,7	170,8	170,8	170,9	171,1	171,1	171,5	172,3
poprzedni miesiąc = 100	A	100,1	100,1	100,2	100,1	100,0	100,1	100,4	99,9	100,0	100,2	99,8	100,0
previous month = 100	B	101,5	100,2	100,2	99,9	100,2	100,1	100,0	100,1	100,1	100,0	100,3	100,4
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	99,2	99,1	99,3	99,6	101,2	101,0	101,5	101,4	101,2	101,4	101,0	100,9
corresponding month of previous year = 100	B	102,4	102,5	102,5	102,3	102,4	102,4	102,1	102,2	102,4	102,2	102,6	103,0
Bezrobotni zarejestrowani ^a w tys.	A	100,4	99,5	95,6	90,8	85,7	81,4	78,3	77,2	76,6	76,4	77,6	79,4
Registered unemployed persons ^a in thous.	B	84,8	84,7	80,2	75,0	70,7	66,7	64,5	63,5	63,0	63,0	64,0	65,8
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a w %	A	16,3	16,1	15,6	14,9	14,2	13,6	13,1	13,0	12,9	12,8	13,0	13,1*
Registered unemployment rate ^a in %	B	13,8	13,8	13,1	12,4	11,8	11,1	10,8	10,7	10,6	10,6	10,7	11,0
Oferty pracy zgłoszone w ciągu miesiąca	A	4007	5678	6472	5809	6594	6513	6157	6381	7041	5850	4485	4364
Job offers declared during a month	B	5031	6445	7472	8108	6768	8266	7316	6842	6451	5030	5058	4196
Bezrobotni na 1 ofertę pracy ^a	A	41	30	22	22	17	14	15	15	15	18	21	24
Registered unemployed persons per job offer ^a	B	22	22	16	13	12	9	10	10	12	15	14	18
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw ^b w zł	A	3559,24	3507,93	3782,03	3680,65	3640,29	3727,53	3829,08	3720,34	3757,55	3771,50	3718,80	4059,98
Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector ^b in zł	B	3751,11	3719,82	3967,94	3929,70	3833,88	3933,64	4023,55	3898,34	3947,19	3979,18	3916,02	4318,24
poprzedni miesiąc = 100	A	90,5	98,6	107,8	97,3	98,9	102,4	102,7	97,2	101,0	100,4	98,6	109,2
previous month = 100	B	92,4	99,2	106,7	99,0	97,6	102,6	102,3	96,9	101,3	100,8	98,4	110,3
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	103,3	103,9	104,6	102,9	105,2	105,7	106,4	105,5	104,7	104,5	105,0	103,2
corresponding month of previous year = 100	B	105,4	106,0	104,9	106,8	105,3	105,5	105,1	104,8	105,0	105,5	105,3	106,4

a Stan w końcu okresu. b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. c Dane opracowano na podstawie wyników NSP'2011.

a As of the end of the period. b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. c Data compiled on the basis of the results of Population and Housing Census 2011.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Wskaźnik cen: Price index of:													
towarów i usług konsumpcyjnych consumer goods and services													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 ... A	.	.	99,4 ^a	.	.	99,8 ^b	.	.	100,0 ^c	.	.	99,5 ^d	
corresponding period of previous year = 100 B	.	.	99,0 ^a	.	.	98,7 ^b	.	.	98,9 ^c	.	.	99,9 ^d	
skupu ziarna zbóż: procurement of cereal grain:													
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	105,5	92,1	104,8	87,7	102,1	99,5	98,0	99,8	104,5	100,9	102,7	100,9	
previous month = 100 B	101,4	95,8	97,4	98,8	100,1	101,5	95,0	97,9	102,3	102,0	98,7	105,3	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	100,6	95,0	96,4	81,7	82,8	87,8	101,4	100,3	97,5	100,8	101,5	97,1	
corresponding month of previous year = 100 B	93,3	96,9	90,1	101,5	99,5	101,5	98,4	96,5	94,5	95,5	91,8	95,8	
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt): procurement of cattle for slaughter (excluding calves):													
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	98,3	98,1	106,7	94,7	101,0	105,1	99,3	98,2	103,2	101,0	97,8	102,5	
previous month = 100 B	101,8	98,1	92,1	103,5	104,4	96,9	95,5	103,7	101,0	97,7	101,9	109,4	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	96,4	96,8	103,7	93,7	97,3	102,3	98,9	98,5	100,7	105,1	105,5	105,4	
corresponding month of previous year = 100 B	109,1	109,1	94,3	102,9	106,3	98,0	94,3	99,5	97,4	94,2	98,2	104,8	
skupu żywca rzeźnego wieprzowego: procurement of pigs for slaughter:													
poprzedni miesiąc = 100 ..... A	96,4	105,6	101,3	99,3	96,5	104,3	98,5	99,1	104,2	95,9	91,1	96,6	
previous month = 100 B	104,6	103,6	101,6	97,5	108,0	107,9	108,3	100,0	101,5	94,5	97,7	102,6	
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 A	81,9	92,1	95,6	89,2	85,4	84,8	83,7	84,7	92,7	94,1	78,0	88,5	
corresponding month of previous year = 100 B	96,0	94,3	94,6	92,8	103,9	107,4	118,1	119,2	116,1	114,3	122,5	130,2	

a-d Dane dotyczą okresów (miesiący): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

a-d Data concern periods (months): a I-III, b IV-VI, c VII-IX, d X-XII.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (cd.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Relacja ceny skupu ^a 1 kg żywca wieprzowego do ceny targowiskowej 1 kg żyta	A	5,8	7,2	6,6	6,5	5,6	5,9	5,4	5,7	6,5	6,6	5,8	5,6
<i>Procurement price ^a per kg of pigs for slaughter to marketplace price per kg of rye</i>	B	5,2	6,1	6,6	6,4	6,5	6,8	7,3	8,9	8,1	7,8	9,3	7,8
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (ceny stałe): <i>Sold production of industry ^b (constant prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	95,0	109,8	108,4	90,9	109,7	112,4	85,9	114,9	109,5	101,8	86,5	100,7
<i>previous month = 100</i>	B	81,9	109,4	107,0	96,9	102,6	102,2	87,4	111,2	106,2	96,5	102,2	97,8
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	96,9	106,5	106,8	98,1	116,2	127,9	113,0	124,1	122,6	118,2	115,4	121,4
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	104,7	104,4	103,1	109,8	102,7	93,4	95,0	91,9	89,1	84,5	99,9	97,0
Produkcja budowlano-montażowa ^b (ceny bieżące): <i>Construction and assembly production ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	31,7	113,5	170,9	86,1	108,8	118,5	116,6	82,7	130,2	87,5	79,0	150,3
<i>previous month = 100</i>	B	22,1	132,3	109,2	117,0	119,1	94,0	93,8	108,2	139,4	83,8	118,6	175,6
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	102,5	116,5	163,2	98,2	115,7	98,3	133,4	112,5	132,0	100,1	78,3	89,1
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	62,0	72,3	46,2	62,8	68,7	54,5	43,9	57,4	61,4	58,8	88,4	103,3
Mieszkania oddane do użytkowania ^c	A	497	973	1493	1780	2313	2720	3061	3501	3958	4357	4763	5277
<i>Dwellings completed ^c</i>	B	383	959	1434	1873	2294	3298	3899	4528	4987	5956	6314	6941
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	95,8	95,2	110,6	106,3	115,9	108,1	90,5	93,6	98,4	94,7	97,4	97,4
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	77,1	98,6	96,0	105,2	99,2	121,3	127,4	129,3	126,0	136,7	132,6	131,5
Sprzedaż detaliczna towarów ^b (ceny bieżące): <i>Retail sale of goods ^b (current prices):</i>													
poprzedni miesiąc = 100	A	85,6	99,7	121,6	98,3	98,5	101,3	108,0	98,9	97,2	99,6	91,7	111,2
<i>previous month = 100</i>	B	76,6	103,9	114,5	102,7	99,1	102,3	102,0	102,4	99,0	95,6	94,3	114,7
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 .	A	106,0	105,5	112,5	102,5	108,1	109,7	105,8	107,6	105,6	103,5	107,4	107,3
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	96,1	100,1	94,2	98,4	99,0	100,0	94,5	97,8	99,6	95,5	98,3	101,4

^a Ceny bieżące bez VAT. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^c Od początku roku.

^a Current prices excluding VAT. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 9 persons. ^c Since the beginning of the year.

II. WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE ZACHODNIOPOMORSKIM WEDŁUG MIESIĘCY (dok.)

SELECTED DATA ON ZACHODNIOPOMORSKIE VOIVODSHIP BY MONTHS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
A – 2015													
B – 2016													
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach niefinansowych ^b :													
<i>Profitability rate of turnover in non-financial enterprises ^b :</i>													
brutto w %	A	.	.	4,5	.	.	4,8	.	.	5,0	.	.	4,9
<i>gross in %</i>	B	.	.	4,7	.	.	5,5	.	.	5,6	.	.	5,5
netto w %	A	.	.	3,9	.	.	4,2	.	.	4,4	.	.	4,3
<i>net in %</i>	B	.	.	3,9	.	.	4,8	.	.	4,8	.	.	4,7
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach ^b													
w mln zł (ceny bieżące)	A	.	.	451,3	.	.	1069,8	.	.	1765,6	.	.	3044,3
<i>Investment outlays in enterprises ^b in mln zł</i>	B	.	.	407,4	.	.	873,8	.	.	1479,2	.	.	2138,5
(current prices)													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100													
(ceny bieżące)	A	x	x	94,5	x	x	102,6	x	x	96,0	x	x	116,7
<i>corresponding period of previous year = 100</i>	B	x	x	90,3	x	x	81,7	x	x	83,8	x	x	70,2
(current prices)													
Obroty ładunkowe w portach morskich ^c w tys. ton	A	1862,0*	1891,0*	2079,7*	2000,6*	1739,3*	1724,8*	1745,8*	1860,4*	1928,1*	1745,6*	1853,9*	1812,7*
<i>Cargo traffic in seaports ^c in thous. tonnes</i>	B	1871,0	1973,8	2002,9	1815,4	1920,2	1977,1	1955,6	1754,7	1988,3	2160,9	2040,2	1982,7
poprzedni miesiąc = 100	A	97,5	101,6*	110,0*	96,2*	86,9*	99,2	101,2	106,6*	103,6*	90,5*	106,2	97,8*
<i>previous month = 100</i>	B	103,2	105,7	101,3	90,7	105,7	103,0	98,9	89,8	113,2	108,8	94,5	97,1
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100 ..	A	98,9	109,6*	111,5*	111,6*	81,9	90,5	89,3	97,6*	93,0*	98,7*	105,7*	94,9*
<i>corresponding month of previous year = 100</i>	B	100,5	104,6	96,3	90,8	110,4	114,7	112,1	94,5	103,2	124,0	110,4	109,6
Podmioty gospodarki narodowej ^a	A	219390	219509	219111	219558	219908	220730	221150	221413	221582	221898	221297	220615
<i>Entities of the national economy ^a</i>	B	220738	220828	220833	221031	221689	220974	221214	221256	221161	221226	221161	221168
w tym spółki handlowe	A	17535	17656	17761	17870	17954	18033	18102	18194	18295	18387	18546	18686
<i>of which commercial companies</i>	B	18788	18884	18987	19117	19209	19297	19373	19457	19570	19659	19742	19865
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	4831	4829	4834	4859	4863	4860	4861	4878	4882	4876	4877	4874
<i>of which with foreign capital participation</i>	B	4915	4927	4938	4947	4948	4962	4964	4974	4998	5005	5024	5038

^a W rejestrze REGON; bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie; stan w końcu okresu. ^b Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane prezentowane są narastająco. ^c Międzynarodowy obrót morski i kabotaż; bez statków o pojemności brutto (GT) poniżej 100; bez wagi własnej jednostek ładunkowych (np. kontenerów).

^a In the REGON register; excluding persons tending private farms in agriculture; as of at the end of the period. ^b Data concern economic entities in which the number of employed persons exceeds 49 persons; data are presented cumulatively. ^c International maritime cargo traffic and cabotage; excluding ships of gross tonnage (GT) below 100; excluding tare weight of cargo units (e.g. containers).

GDZIE UZYSKAĆ INFORMACJE STATYSTYCZNE

URZĄD STATYSTYCZNY W SZCZECINIE

70-530 Szczecin, ul. Jana Matejki 22
tel. 91 459-77-00 (sekretariat) fax 91 434-05-95
e-mail: SekretariatUSszc@stat.gov.pl

INFORMATORIUM

- udostępnianie danych statystycznych (telefonicznie i na miejscu)
  - z publikacji US,
  - z publikacji GUS,
  - bieżących wskaźników wojewódzkich i krajowych
- przyjmowanie zamówień na:
  - niepublikowane dane statystyczne ze zbiorów US,
  - wykonywanie opracowań w oparciu o informacje publikowane przez GUS,
  - publikacje

Szczecin, ul. Jana Matejki 22
VIII piętro, pokój 727
tel. 91 459-75-00
91 459-75-73, 91 433-86-04

Koszalin, ul. Aleja Monte Cassino 4
parter, pokój 110
tel. 94 347-63-67

SPRZEDAŻ PUBLIKACJI

- na miejscu
- za pobraniem pocztowym
  - publikacje US,
  - publikacje GUS,

Zamówienia. Sprzedaż. Prenumerata
Szczecin, 70-530, ul. Jana Matejki 22
I piętro, pokój 5B

KLASYFIKACJE I NOMENKLATURY

Urząd Statystyczny w Łodzi
Ośrodek Klasyfikacji i Nomenklatur
93-176 Łódź, ul. Suwalska 29

- przyjmowanie wniosków
- wydawanie opinii interpretacyjnych

SYSTEM REGON

- przyjmowanie zamówień na wydruki o podmiotach:
  - adresowe,
  - wg miast, gmin i ulic,
  - wg rodzajów prowadzonej działalności,
  - wg liczby pracujących,
  - wg form własności,

Szczecin, ul. Jana Matejki 22
VIII piętro, pokój 708
tel. 91 433-70-42, 91 459-75-12

- nadawanie numeru statystycznego REGON

Szczecin, ul. Jana Matejki 22
I piętro, obok poczty
tel. 91 459-75-43, 91 459-75-70

Stargard,
ul. Rynek Staromiejski 1
I piętro, pokój 27
tel. 91 834-62-73

Koszalin, ul. Aleja Monte Cassino 4
parter, pokój 112
tel. 94 347-63-66, 94 347-63-08

INTERNET

<http://szczecin.stat.gov.pl/>

Zapraszamy codziennie od wtorku do piątku 7⁰⁰-15⁰⁰, w poniedziałki 7⁰⁰-18⁰⁰